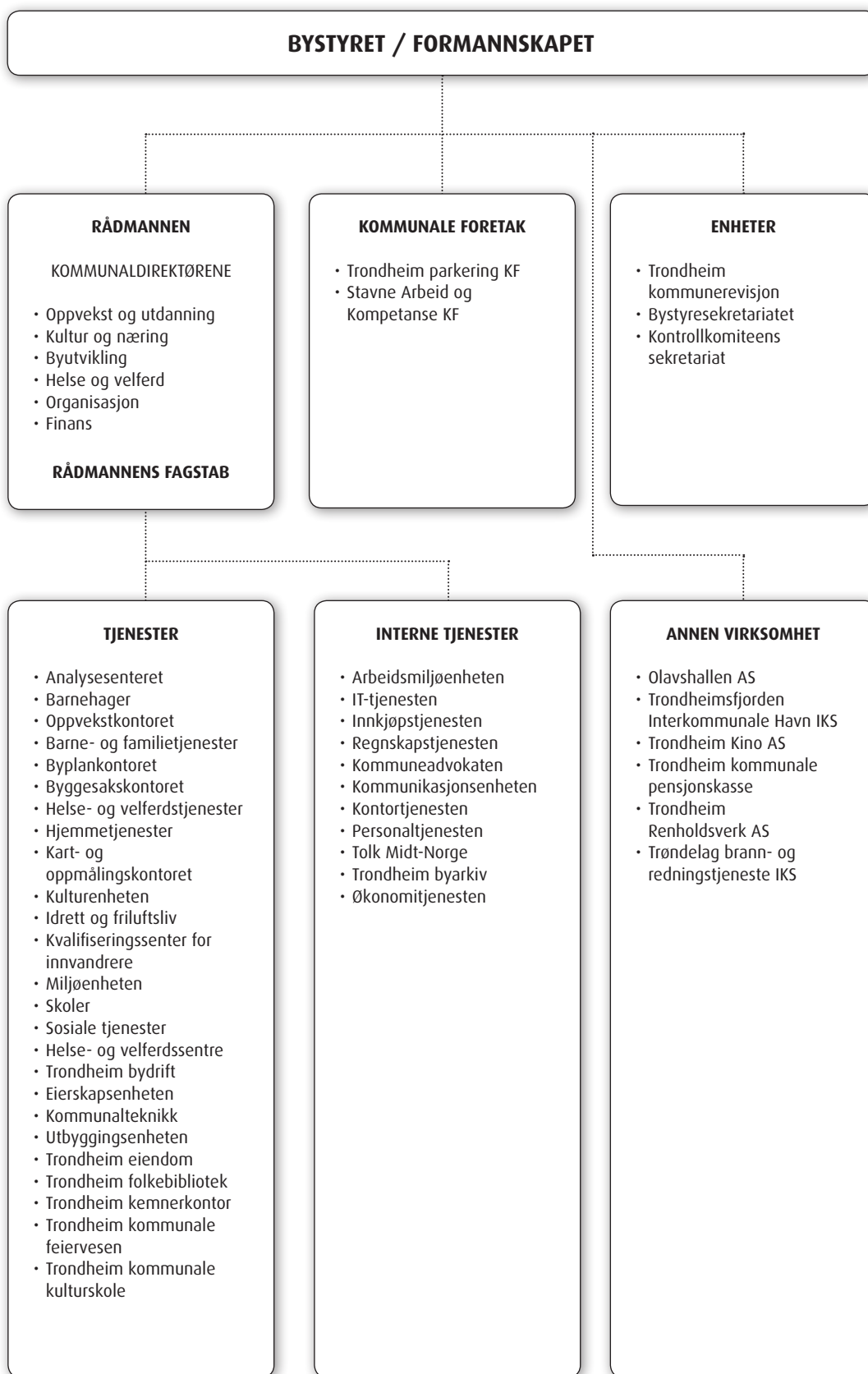

TRONDHEIM KOMMUNE

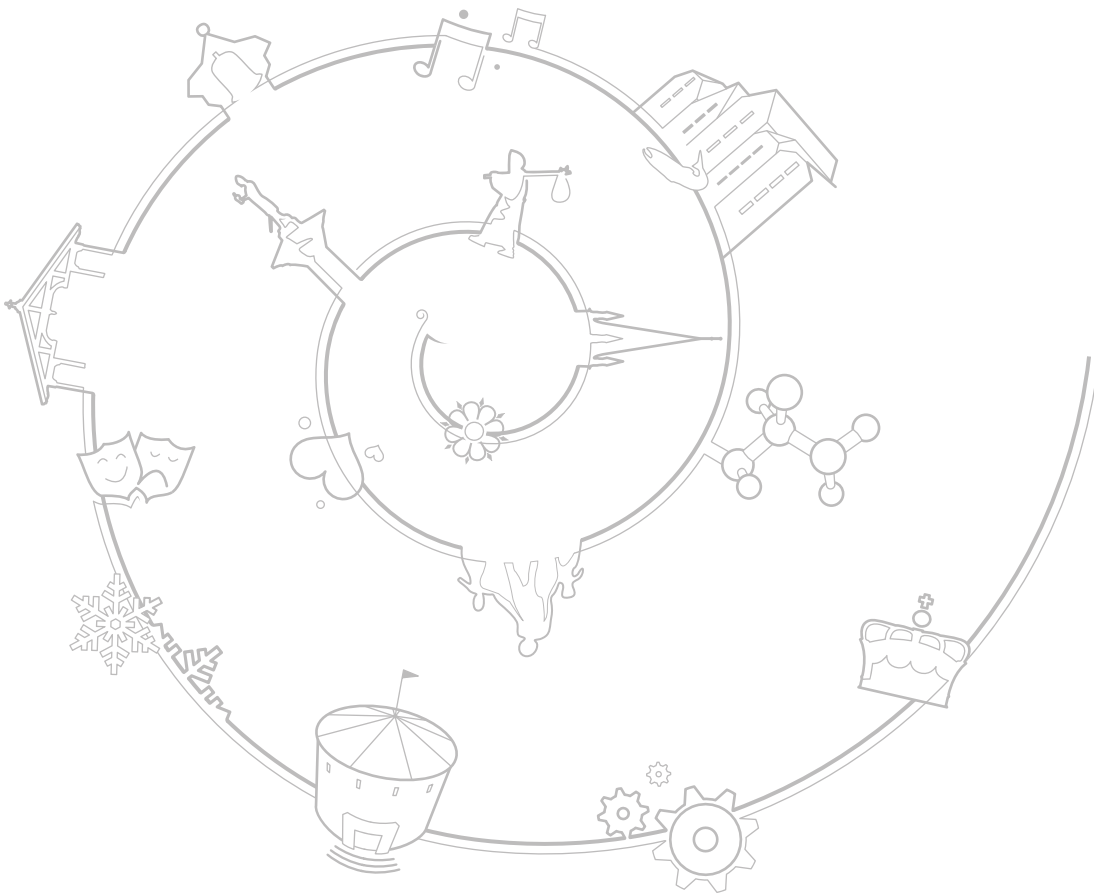
Årsrapport 2012

Innhold

Forord	3
Fokusområder	5
Økonomi	11
Arbeidsgiverpolitikken	29
Barnehager	49
Grunnskolen	57
Barne- og familietjenesten	65
Helse- og velferdstjenester	71
Kultur og næring	85
Eiendomstjenester	97
Miljø-, landbruks- og laboratorietjenester	103
Plan- og bygningstjenester	107
Tekniske tjenester	115
Vedlegg	123

Forord

Årsrapporten for 2012 viser at Trondheim kommune har lagt bak seg et stabilt år. Omfanget av kommunens tjenesteproduksjon er økt for å dekke behovet til flere innbyggere og økonomien er i tilfredsstillende balanse.

Tall fra regnskapet viser at enheter og tjenesteområder i sum har overholdt de budsjettammer som ble vedtatt for 2012. Dette er fjerde året på rad at den direkte tjenesteytende virksomheten i Trondheim kommune overholder vedtatte budsjettammer. Dette viser at ledere og ansatte i Trondheim kommune har stor forståelse for de økonomiske rammebetingelser kommunen har, og forholder seg til disse på en lojal og konstruktiv måte. Ut fra rådmannens vurdering er det å holde orden på den løpende driftsøkonomien en grunnleggende betingelse for både organisatorisk stabilitet og som fundament for en videre utvikling av kommunens virksomhet i ønsket retning. Orden i "sysakene" gjør at energien kan brukes til å endre og utvikle tjenesteproduksjon og forvaltning med en positiv innfallsvinkel.

Hva er så status per 31. desember 2012?

Bysamfunnet Trondheim er fortsatt i sterk vekst. I 2012 økte det registrerte folketallet med 3 344 innbyggere (1,9 prosent), og vi var ved utgangen av 2012 179 692 innbyggere. Registrert innbygger nummer 180 000 kom til verden i januar 2013. De andre storbyene i landet har tilsvarende vekst i folketallet, noe som tyder på at trenden med økt urbanisering fortsetter. Det er viktig å legge til at dette gjelder hele storbyregionen.

Vekst i folketallet er positivt. Vi har et samfunn i utvikling, som er attraktivt for næringsliv og mennesker. Vekst krever sitt av kommunen som både tjenesteyter, forvaltningsmyndighet og samfunnsaktør, men det er tross alt utfordringer med et positivt fortegn som i hovedsak oppstår i vekstens kjølevann.

Totalt hadde Trondheim kommune driftsutgifter i 2012 på 10,5 milliarder kroner. Dette representerte en reell vekst i utgiftene i forhold til 2011 på vel fire prosent. Sett opp mot at folketilveksten i 2012 var på 1,9 prosent, indikerer dette at den kommunale aktiviteten hadde en vekst i 2012 ut over det som var nødvendig for å holde tritt med befolkningsveksten. Denne beskrivelsen understøttes av tall som viser veksten i årsverk i løpet av 2012. Antall årsverk økte med 346 fra desember 2011 til desember 2012. Dette tilsvarer en økning på 3,4 prosent i løpet av 2012. Selv om noe av veksten i årsverk skyldes omlegging fra deltids- til heltidsstillinger innenfor helse og omsorg, er det også et uttrykk for vekst i tjenestetilbudet.

En relativt sterk utgiftsvekst i 2012 hadde sitt motsvar i en inntektsvekst som faktisk var noe høyere. I sum førte dette til et netto driftsresultat på over fem prosent og et årsresultat på 137 millioner kroner.

Gjennomgangen av resultatrapportene for virksomhetene viser at det er sterk bevissthet om fastsatte periodemål og resultatmål. Det arbeides aktivt for å nå målene. En stor andel av den kommunale virksomheten lar seg ikke resultatmåle direkte, og mange av målene er vanskelig etterprøvbare. Resultatvurderingene i årsrapporten bærer preg av at mye vurderes med utgangspunkt i hva som er gjort og ikke så mye av hva effekten av innsatsen har blitt. Det er en stor utfordring å komme frem til gode måleparametre for virksomhet hvor det er lang og kron-gele vei mellom tiltak og eventuell effekt på individ, grupper av individer og samfunn. Dette er noe det arbeides kontinuerlig med å forbedre, og årsrapporten viser at utviklingen går i riktig retning.

Sammenlignet med sammenlignbare kommuner (ASSS-kommunene) viser foreløpige KOSTRA-tall for 2012 at situasjonen for Trondheim ikke er vesentlig endret i forhold til foregående år.

Trondheim har et banehagetilbud med høy dekningsgrad og ansatte med høyere kompetanse enn gjennomsnittet. Barnehagene i Trondheim har imidlertid noe lavere dekning av ansatte i forhold til barnetallet enn gjennomsnittet.

Skolen i Trondheim har i gjennomsnitt noe høyere gruppestørrelse for alle trinn enn gjennomsnittet for ASSS-kommunene. Skoleresultatene for 2012, målt både ved nasjonale prøver og eksamener, viser at prestasjonene ligger omkring gjennomsnittet. Trondheim har en lavere andel elever som mottar spesialundervisning, høyere andel som går i SFO og en høyere andel av barna som deltar i musikk- og kulturskolen.

For helse og omsorgsområdet viser foreløpige KOSTRA-tall at Trondheim har høyere andel ansatte med fagutdanning enn gjennomsnittet i ASSS, høyere andel plasser i institusjon i forhold til antallet personer over 80 år, men lavere andel enerom på institusjonene.

Foreløpige KOSTRA-tall for kultur, idrett og kirke viser et sammensatt bilde. Trondheim bruker mindre ressurser målt per innbygger generelt til kulturformål og kirkeformål enn gjennomsnittet for ASSS – kommunene. Tallene viser imidlertid at Trondheim hadde en større ressursinnsats til kulturaktiviteter for barn og unge og marginalt lavere utgifter per innbygger til idrettsformål.

Det ble innledningsvis konkludert med at 2012 har vært et stabilt år. Gjennomgangen over understreker etter rådmannens vurdering denne konklusjonen og det henvises for øvrig til de etterfølgende kapitler for en ytterligere dokumentasjon på gjennomførte oppgaver og oppnådde resultater i 2012.

Til slutt vil rådmannen takke alle ansatte for vel utført arbeide i 2012, og alle kommunens samarbeidspartnere for et godt samarbeid i året som har gått.

Stein A. Ytterdahl
Rådmann

Trondheims ordfører Rita Ottervik og hennes kollega Jacek Majchrowski fra Krakow undertegner samarbeidsavtalen mellom de to byene. (Foto: Gerhard Dalen)

Fokusområder

Trondheim i verden - internasjonale relasjoner

Hensikten med Trondheim kommunes internasjonale aktiviteter er å utnytte byens og regionens samlede ressurser slik at vi skal bli mer synlig i verden og at verden skal bli mer synlig hos oss.

Mandatet for arbeidet er gitt i bystyresakene "Store – lille Trondheim – i verden." Internasjonal strategi for Trondheim, (vedtatt 2010) og "Trondheim kommunes vennskapsbysamarbeid" (2011). Formannskapet vedtar handlingsprogram annet hvert år.

Aktiviteten på det internasjonale området har i 2012 vært jevnt økende og omfatter stadig flere områder. Vennskapsbysamarbeidet, samarbeid i nettverk og med nettverksbyer har fått avklaringer og fastere form.

Samarbeidsavtaler

Samarbeidet med Krakow er styrket gjennom intensjonsavtalen som ble inngått i februar 2012. Flere kulturinstitusjoner i Trondheim samarbeider med Krakow innenfor rammen av EØS-midlene, som finansierer prosjektsamarbeid mellom 15 EU-land og EFTA-landene Norge, Island og Liechtenstein. NTNU og HiST har inngått avtaler med universiteter og høyskoler i Krakow for samarbeid og studentutveksling.

Ny avtale for det nordiske samarbeidet "Nordisk plattform" er utarbeidet og vil få virkning fra 2013. Samarbeidet legger vekt på å videreføre skolesamarbeidet med rektorsamlinger og utveksling av elever. Plattformensamarbeidet skal understøtte de utviklingsprosesser som pågår i de respektive byene: Odense, Norrköping, Tampere, Klaksvik og Kopavogur. I samarbeid med Foreningen Norden arrangeres Nordens dag hvert år 23. mars. Et vellykket arrangement ble gjennomført på Trondheim folkebibliotek i 2012.

Trondheim kommune og NTNU ble i januar 2012 med i nettverket EUniverCities, et europeisk nettverk av byer med tekniske universitet. Nettverket består av byene Aachen, Aalborg, Ghent, Delft, Lausanne, Lviv, Trondheim, Tampere og Varna. Lead Partner i nettverket er Delft.

Internasjonalt samarbeid

Siden Internasjonalt forum ble opprettet i 2010 har det vært årlige næringslivs-seminarer i forbindelse med tenningen av julegranen i Hamburg. Julegranen er en gave fra Trondheim by til innbyggerne i Hamburg. Seminaret arrangeres i samarbeid med Innovasjon Norges Hamburg kontor, og har ulikt tema hvert år. Hensikten er å skape en møteplass hvor virksomheter i Trøndelag kan møte nord-tyske miljøer for gjensidig utvikling og nettverksbygging. Velferdsteknologi var tema for konferansen i 2012, som også hadde deltakere fra andre norske regioner.

Vennskap Trondheim – Keren feiret 20-års jubileum i 2012. Samarbeidet startet som en forening i 1992, og har nå fått offisiell status som solidaritetsrelasjon og vennskapsby.

EØS-samarbeid

Det har i 2012 vært lagt særlig vekt på informasjon om Norges muligheter innenfor rammen av EØS-avtalen. NOU 2012:2 Utenfor og Innenfor, Norges avtaler med EU og. St.meld. nr 5 (2012 –

2013). EØS-avtalen og Norges øvrige avtaler med EU har dannet utgangspunkt for ny læring og bevisstgjøring om avtalens innhold og muligheter.

I en tid med usikkerhet og store forandringer i Europa, har det vært viktig å kjenne og forstå hvilken tilknytningsform Norge faktisk har til EU. EØS avtalen - det ubenyttede handlingsrommet, var tittelen på NHOs Europakonferanse hvor Trondheim kommune denne gang var medarrangør og innleder.

I samarbeid med EUs ungdomsprogram for ikke-formell læring, Aktiv Ungdom og Kultursenteret ISAK, er det gjennomført et brukerseminar om tilskuddsordninger med stor og bred deltakelse. Hensikten med seminaret var å øke bevisstgjøringen omkring muligheter som ligger i europeisk samarbeid

Trondheim kommune har deltatt på seminarer om EØS og tilskuddsordninger i regi av Norsk kulturråd og Kommunenes Sentralforbund(KS).

Vertskap

En viktig del av det internasjonale arbeidet er å legge til rette for innkommende besøk til Trondheim og koordinere faglig program. I 2012 har vi blant annet tatt imot besøk fra Bangkok, Reykjavik, Keren, Lycksele kommune, Sundsvall kommune, Graz, Helsingborg kommune, Helse- og sosialdepartementet i Estland, kolleger fra Ramallah, Green Pilgrimage Network og Nordisk kunnskapsbynettverk.

Ordføreren har i 2012 tatt imot ambassadører fra blant annet Venezuela, Romania, Tyrkia og Belgia. Dette er høflighetsvisitter som også omfatter gjensidig informasjon.

Studietur for politikere

Planlegging og gjennomføring av Formannskapetets studietur til Spania høsten 2012 omfattet seminarer og møter i Bilbao og Santiago di Compostela, og resulterte i et godt faglig utbytte .

Trondheim i Europa

Trondheim kommune er medeier i Trøndelags Europakontor og deltar med styrerepresentant og medlem av ressursgruppen. Europakontoret rapporterer om en jevn økning i etterspørselen etter kompetansetilbud fra hele regionen. Europakontoret assisterer Trondheims-regionen i forhold til EU- og EØS-spørsmål og er døråpner til europeiske nettverk og kompetansemiljøer. Trøndelags Europakontor er medlem av internasjonalt forum.

SØT-samarbeidet – Sundsvall – Østersund –Trondheim / Green Highway og Miljøpakken ble presentert i Brussel under Open Days. Prosjektene har vist seg å fange internasjonal oppmerksomhet og vil bli fulgt opp i ulike sammehenger.

I forbindelse med at Miljøpakken i 2011 deltok i konkurransen Excellence in Public Administration (EPSA) inviterte Bilbao Trondheim med i et felles prosjekt av Cities of excellence in Public administration. Prosjektet har som mål å synliggjøre best praksis for Europa gjennom et europeisk forskningsprosjekt som omfatter byene Bilbao, Birmingham, Mannheim, Milano, Tallin, Tampere og Trondheim. Trondheim bidrar med Miljøpakken.

Pilegrimsarbeidet i Trondheim har fått økt fokus som følge av en nasjonal utredning og ikke minst statusen som Europeisk kulturvei. Trondheim deltar i Green Pilgrimage Network; et nettverk av pilegrimsbyer, som planlegger en konferanse i Trondheim med bred internasjonal deltakelse i 2013.

Synliggjøring av det internasjonale arbeidet

Det internasjonale engasjementet i Trondheim kommune skal synliggjøres. Kommunens overordnede kommunikasjonsstrategi legger spesielt vekt på digitale kanaler og løsninger. Kommunikasjonsarbeidet rundt internasjonale relasjoner utvikles i samsvar med dette, og en ansatt ved Kommunikasjonsenheten er satt på oppgaven.

Det er laget en nettside for internasjonale relasjoner:
<http://www.trondheim.kommune.no/internasjonale-relasjoner/>

Direktør for internasjonale relasjoner har egen blogg der han skriver om smått og stort rundt internasjonalt engasjement: <http://blogg.trondheim.kommune.no/internasjonalerelasjoner/>

Kommunens facebookside gir muligheter for å informere om arrangementer med internasjonalt tilsnitt. I forbindelse med omleggingen av kommunens nettsider på internett og intranett åpnes nye muligheter for å vise fram kommunens internasjonale arbeid.

Miljøpakken

Miljøpakken for transport har skapt et trendbrudd i folks reisevaner. Resultatene gir Trondheim nasjonal oppmerksomhet som et forbilde innen miljøvennlig transportpolitikk.

Biltrafikken gikk ned med ca 20 prosent i bompunktene da innkrevingssystemet ble innført våren 2010. Reduksjonen var på ca 10 prosent når vi regner med trafikken på omkjøringsrutene. Miljøpakkens innkrevingspunkter danner tre snitt; to ytre snitt ved Klett og Være og et midtre snitt ved Sluppen/Kroppan. Dette fanger opp mye av trafikken.

Trafikken gjennom bompunktene har vært stabil siden 2010, trass i en betydelig folkevekst. I 2012 økte den gjennomsnittlige døgntrafikken i bompunktene bare med 0,1 prosent.

Kollektivtrafikken har økt kraftig. I 2012 var veksten 11 prosent i Trondheim og 18 prosent i regionen. Regiontrafikken omfatter de viktigste pendelrutene mellom Trondheim og nabokommunene. I Trondheim ble det foretatt 2,3 millioner flere kollektivreiser i 2012 enn i 2011.

For 2011 og 2012 samlet var veksten i Trondheim og regionen henholdsvis 23 og 49 prosent. Den sterkeste økningen sammenfaller med at Miljøpakken bidro til å sette takstene kraftig ned fra 1. januar 2011.

Miljøpakken har som mål å redusere bilandelen fra 58 prosent (i 2008) til 50 prosent i 2018. Hvis trenden fortsetter vil målet nås.

Ved utgangen av 2012 var det innført sanntids ruteinformasjon på ca 100 holdeplasser i regionen. Miljøpakken har investert i system for signalprioritering for å bedre framkommeligheten for bussen.

Målinger på tre stambussruter viste en gjennomsnittshastighet på 23,7 km/t i 2012. Dette er kun litt dårligere (0,2 km/t) enn i 2011, men ellers beste målte framkommelighet siden 2005.

Ca. 40 holdeplasser ble utbedret og fikk universell utforming i 2012. Dette skjer som et spleiselag mellom staten og Miljøpakken.

Veger: Første del av Miljøpakkeprosjektet Sluppen-Stavne åpnet i november. Den nye Stavnetunnelen fjerner høydebegrensningen på en tidligere undergang under Dovrebanen. All tung gjennomgangstrafikk kan nå gå utenom sentrum.

Osloveien ble kollektivgate på den aktuelle strekningen. Støy og støv forsvant fra nabolaget.

Sykling: Miljøpakken har som mål å gi byen et helhetlig gang- og sykkelvegnett. Sykkelnettet ble utvidet med 3,4 km i 2012. Her inngår blant annet den 480 meter lange Dalenbrua, som binder sammen Strindheim og Lade. Miljøpakken bevilget 37 millioner kroner.

I september markerte statsminister Jens Stoltenberg og samferdselsminister Marit Arnstad åpningen av sykkelfelt med rødbrun asfalt gjennom sentrum.

Miljøpakken satte i 2012 opp en ny sykkel teller ved Verftsbrua på Solsiden for å synliggjøre sykling. Siste reisevaneundersøkelse (2009/2010) viser en sykkelandel på ca 8 prosent. Bare Kristiansand har høyere målt sykkelandel av de større byene. Miljøpakken tok i 2012 initiativ til sikrere og hyppigere kartlegging av reisevaner, inkludert sykling.

Miljøpakkens kommunikasjonsgruppe prioriterte markedsføring av sykling i 2012, etter å ha hatt fokus på kollektivbruk i 2011. Profilerings av sykling vil fortsette i 2013.

Gåing: Gangbrua Sjøgangen åpnet i 2012. Miljøpakken bidro med 20 millioner kroner. Sjøgangen knytter sammen sentrum og Brattøra.

Miljøpakken har startet arbeidet med å etablere egen gruppe for gåing. I Miljøpakkens trinn 2 er det lagt opp til å investere 150 millioner kroner i nye gangveger og snarveger.

Trafikksikkerhet: Utbygging av fortau i 2012 har gitt sikrere skoleveg ved Uglå skole (Uglaveien), Byåsen skole (Vegmesterstien) og Breidablikk skole (Vestre Rosten). Fortau er utbedret og kryss gjort sikrere ved Nidarvoll skole (i Klæbuveien).

Utprøving av intelligente trafikklys – SafeZone – er utvidet i løpet av året. Sensorer gjør at kjørende får blinkende varselys når fotgjengere nærmer seg gangfelt.

En rekke nye fortau og andre trafikksikkerhetstiltak har vært under planlegging og prosjektering i 2012.

Miljøpakken har som mål å redusere antall trafikkulykker med minst 20 prosent sammenlignet med perioden 2000-2005. Trenden er fallende: 322 ulykker i 2008 og et anslag på 194 i 2012. 2012-tall er beregnet ut fra data for perioden januar-oktober.

De nærmeste årene: Første del av ny E6 sør åpnes høsten 2013. Nytt kollektivknutepunkt med fire store holdeplasser i Prinsenkrysset skal stå ferdig mot slutten av året. Dette er første ledd i arbeidet med et superbustilbud i kollektivbuen. Hovedprinsipper for "superbuss" er god framkommelighet og høy standard på materiell og holdeplasser. Tiltak på rute 5 vil også bli prioritert, blant annet med nye kollektivfelt på begge sider av Jonsvannsvegen over en strekning på ca en kilometer. Antatt byggestart i 2014.

Arbeid med gang- og sykkelveg fra Heimdal til Klett starter i 2013. Bruken av rødbrune sykkelfelt nær sentrum vil bli utvidet. Sykkelheisen Trampe skal gjenåpnes. På sikt vil bru over Bjørndalen bli et av de mest markante enkeltprosjektene for å fremme sykling

I 2014 utvides innkrevningssystemet med 14 nye bompunkter.

Nasjonalt forbilde: Trondheim har fått mye oppmerksomhet på grunn av gode resultater gjennom Miljøpakken. Jens Stoltenberg framhevet Trondheims innsats for mer miljøvennlig bytransport ved åpningen av rødbrune sykkelfelt i Kjøpmannsgata 10. september 2012, og senere i et intervju med Adresseavisen. Daværende samferdselsminister Magnhild Meltveit Kleppa ba alle dra på studietur til Trondheim på en storsamling i Framtidens byer 24. april. Samferdselsminister Marit Arnstad framhevet Trondheim som rollemodell på et toppmøte i Framtidens byer 20. november.

Utsikt over Trondheim mot øst. (Flyfoto: Carl-Erik Eriksson)

Økonomi

Økonomi

Regnskapsresultat 2012

Regnskapet for 2012 viser et regnskapsmessig mindreforbruk på 137 millioner kroner.

Det samlede brutto driftsresultatet ble 452 millioner kroner. Dette er noe lavere enn i 2011.

Netto finansutgifter ble 337 millioner kroner, noe som er 260 millioner kroner lavere enn året før. Dette skyldes først og fremst avkastningen fra Trondheim kommunes kraftfond, som ble betydelig bedre enn i 2011.

I 2012 ble netto driftsresultat 585 millioner kroner. Dette er 245 millioner kroner høyere enn i 2011, noe som skyldes et bedre netto finansresultat. Nivået på netto driftsresultat er tilfredsstillende, og ligger på 5,2 prosent av driftsinntektene. Den anbefalte normen er på tre prosent.

Netto driftsresultat er brukt som følger:

- 389 millioner kroner til finansiering av investeringer og avsetning for å opprettholde realverdien i kraftfondet
- 81 millioner kroner i netto avsetninger til bundne fond
- 78 millioner kroner i netto avsetninger til disposisjonsfond

I tillegg er følgende avsetninger benyttet i 2012:

- 100 millioner kroner av regnskapsmessig mindreforbruk fra 2011, jamfør bystyresak 66/12

Til sammen utgjør dette 448 millioner kroner. Dermed gjenstår det 137 millioner kroner av netto driftsresultat. Dette er kommunens regnskapsmessige mindreforbruk for 2012.

Regnskapsmessig resultat – avvik budsjett og regnskap

Tabell 1 Regnskapsresultat, avvik budsjett og regnskap 2009-2011. Tall i millioner kroner.

Alle tall i millioner kroner	Avvik 2009	Avvik 2010	Avvik 2011	Avvik 2012
Tjenesteområdene	89,8	119,1	103,1	37,3
Skatt, statlige tilskudd, eiendomsskatt og momskompensasjon	-2,8	83,7	31,4	85,1
Kapitalutgifter, renteinntekter, utbytte og tilskudd kapitalutgifter	-46,7	-58,6	-18,4	19,7
Diverse inntekter og utgifter, pensjon	45,7	-38,3	-1,1	9,1
Annet (Avsetninger, VARFS, overføring investeringer)	-30,7	-46,5	-7,4	-23,1
Regnskapsresultat før ekstraordinært uttak fra kraftfond	55,3	59,4	107,7	128,2
Mer-/mindreuttak fra kraftfondet utover budsjett	85,2	-9,8	34,0	8,6
Regnskapsmessig resultat	140,5	49,6	141,7	136,8

Tjenesteområdene hadde et lavere netto forbruk enn budsjettet med 37,3 millioner kroner i 2012. Resultatet fører til at enhetene får med seg midler til 2012, og det er avsatt 15 millioner kroner i regnskapet med grunnlag i reglementet for påplussing og inntrekk. Etter påplussing/inntrekk bidrar dermed enhetene med 22,3 millioner kroner i Trondheim kommunes resultat for 2012. Mer om tjenesteområdenes forbruk i forhold til budsjett er omtalt i årsrapporten under hvert enkelt tjenesteområde.

Kommunens skatteinntekter og rammeoverføringen fra staten ble en del høyere enn budsjettet. Skatteinngangen i november ble spesielt god, og skatteveksten i Trondheim ble høyere enn den gjennomsnittlige skatteveksten for landet.

Netto kapitalutgifter ble i sum 19,7 millioner kroner lavere enn budsjettet. Hovedårsaken til dette var lavere renteutgifter som følge av lavere lånevolum og lavere renter enn det som opprinnelig var lagt til grunn.

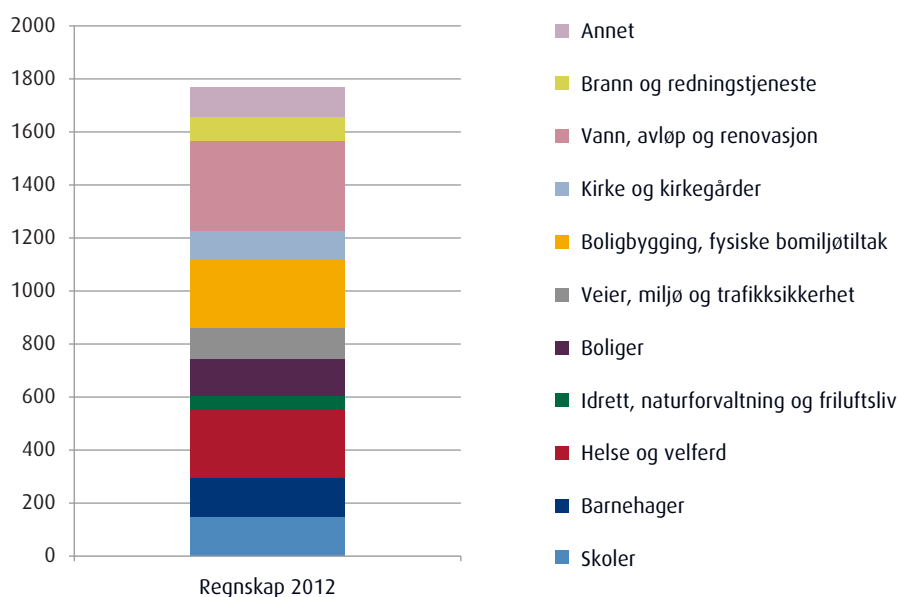
På kapitlet for diverse inntekter og utgifter budsjetteres i all hovedsak pensjonskostnader, egenandel på forsikringsskader og feriepenge på sykepengerefusjoner. Årsaken til mindreforbruket på ni millioner kroner kan i hovedsak forklares med at summen av reguleringspremie, premieavvik og amortisering av premieavvik ble lavere enn forventet.

Under "Annet", føres en del årsoppgjørdisposisjoner. Summen av disse viser et resultat som er 23 millioner kroner dårligere enn budsjettet. Dette må sees i sammenheng med avsatte midler på 15 millioner kroner til disposisjonsfond som skal finansiere ordningen med inntrekk og påplussing i 2013. I tillegg medførte lønnsoppgjøret for 2012 merkostnader på sju millioner kroner.

Kraftfondet hadde en god avkastning i 2012. Samlede finansinntekter var på 368,9 millioner kroner, eller en avkastning på 6,1 prosent av totalkapitalen. Av dette ble 100,4 millioner kroner avsatt for å opprettholde realverdien i fondet. I tråd med vedtektene i TKK avsettes 98,9 millioner kroner til å styrke bufferkapitalen i fondet. Resten av avkastningen, utover administrasjon av fondet, utgjør 164,3 millioner kroner og inngår i kommunens økonomiske resultat. Dette var 8,6 millioner kroner mer enn budsjettet.

Investeringsaktiviteten og finansiering

De samlede brutto investeringsutgiftene var 1 777 millioner kroner i 2012, noe som er en økning på 22 prosent i forhold til året før. De største utgiftene er knyttet opp mot helse og velferd, boligbygging og fysiske bomiljøtiltak, og investeringer innenfor vann, avløp og renovasjon. Området boligbygging og fysiske bomiljøtiltak omfatter kjøp av tomter, utbygging av infrastruktur og investeringer etter anleggsbidragsmodellen. Dette er investeringer som over tid er kostnadsdekkende.

Figur 1 Fordeling av investeringer på formål. Millioner kroner.

48 prosent av investeringene ble finansiert med lånte midler. Tilskudd, salgsinntekter, bruk av fond og overførte midler fra driftsregnskapet finansierer 30 prosent av investeringene. Investeringer knyttet til veg og boligbygging er i stor grad finansiert ved refusjoner, og utgjør 22 prosent av finansieringen.

Driftsregnskapet

Tabell 2 Hovedoversikt driftsregnskapet 2009-2012. Tall i millioner kroner.

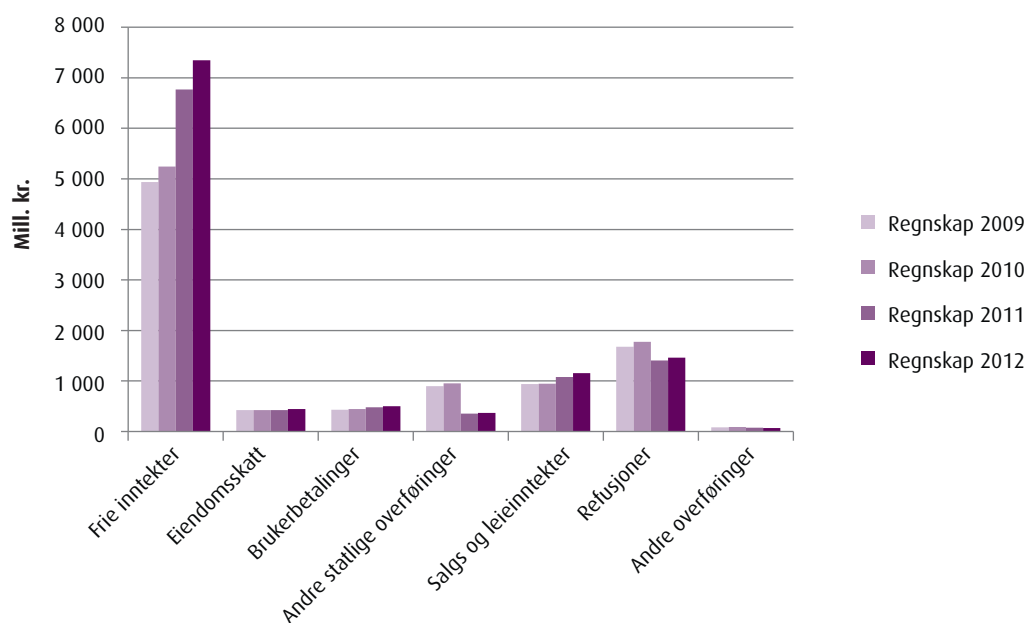
	Regnskap 2009	Regnskap 2010	Regnskap 2011	Regnskap 2012
Sum driftsinntekter	9 379	9 873	10 585	11 354
Sum driftsutgifter	9 020	9 406	10 103	10 902
Brutto driftsresultat	358	467	482	452
Renteinntekter, utbytte og eieruttak	591	313	366	438
Mottatte avdrag på utlån	4	3	4	3
Sum eksterne finansinntekter	595	416	409	576
Renteutgifter, provisjon. Og andre finansutgifter	526	473	505	544
Avdragsutgifter	339	355	364	341
Utlån	1	2	3	3
Sum eksterne finansutgifter	866	852	1 004	913
Resultat eksterne finanstransaksjoner	271	435	595	337
Motpost avskrivninger	358	406	453	470
Netto driftsresultat	446	438	340	585
Bruk av avsetninger	295	465	310	291
Avsetninger	-600	-853	-508	-740
Årsresultat	141	50	142	137

Tallene viser at kommunens økonomiske stilling generelt sett er solid ved utgangen av 2012. Etter å ha vært gjennom en periode hvor de samlede utgifter økte mer enn inntektsveksten, og som kulminerte med et betydelig negativt årsresultat i 2008, har kommunens økonomi vært i balanse de fire siste årene. Forholdet mellom driftsinntekter og driftsutgifter er i balanse og netto driftsresultat er på et forsvarlig nivå.

Brutto driftsresultat

Resultatbegrepet brutto driftsresultat viser utviklingen av kommunens driftsutgifter og driftsinntekter. Brutto driftsresultate viser hvor mye kommunen har igjen til å dekke netto finanskostnader og avsetninger. I 2012 var driftsutgiftene lavere enn driftsinntektene, slik at brutto driftsresultat ble positivt med 452 millioner kroner.

Driftsinntekter

Figur 2 Driftsinntekter fordelt på inntektsarter 2009-2012.

Kommunens samlede driftsinntekter økte nominelt med 7,3 prosent i 2012. Dette tilsvarer en realvekst¹ på 3,8 prosent, når det korrigeres for lønns- og prisvekst. Det er imidlertid ikke korrigert for oppgaveendringer og demografiske endringer.

Frie inntekter (skatt- og rammetilskudd) økte relativt sett mest i 2012, med nominelt 8,6 prosent eller reelt med 5,4 prosent. Salgs- og leieinntektene økte nominelt med 6,7 prosent i 2012, hvilket innebar en realvekst på om lag 3,5 prosent.

Inntekt fra eiendomsskatt utgjorde 3,9 prosent av de samlede inntekter i 2012 og økte med 4,3 prosent fra 2011 til 2012. Eiendomsskattens andel av de samlede inntekter er redusert med 0,6 prosentpoeng fra 2009 til 2012.

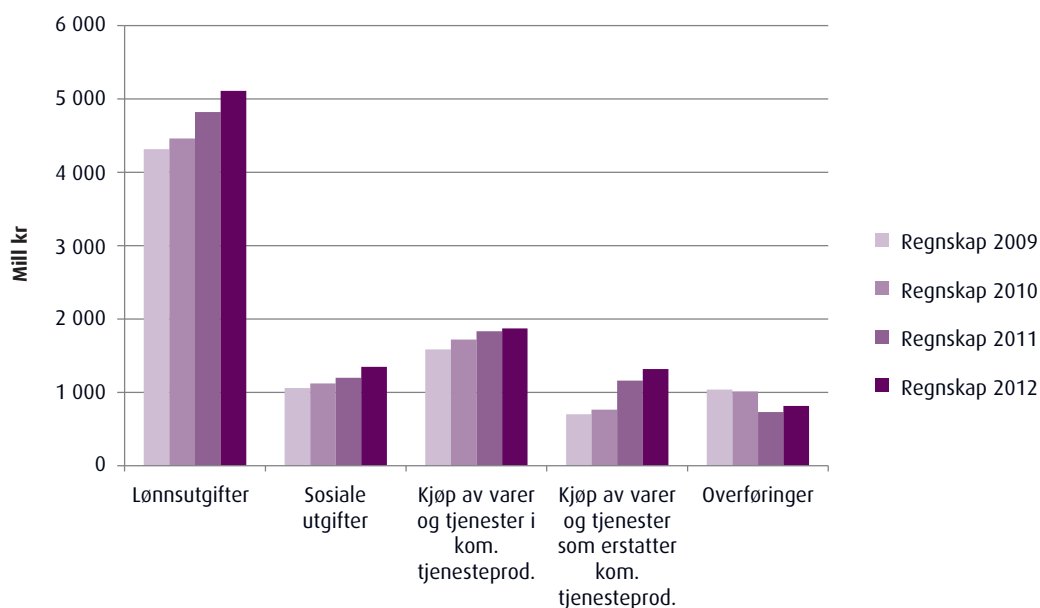
Tabell 3 Driftsinntekter 2012, regnskap og budsjett. Tall i millioner kroner.

	Regnskap 2012	Budsjett 2012	Avvik
Frie inntekter	7 349,8	7 264,9	84,9
Eiendomsskatt	445,2	437,3	7,9
Brukerbetalinger	501,8	529,5	-27,7
Andre statlige overføringer	370,7	277,4	93,3
Salgs- og leieinntekter	1 152,7	1 078,4	74,3
Overføringer med krav til motytelse	1 463,3	1 118,7	344,6
Andre overføringer	70,1	67,6	2,5
Andre direkte og indirekte skatter	0,1	0,1	0,0
Sum	11 353,8	10 773,9	579,8

1 Realveksten er her definert som nominell vekst fratrukket veksten i den kommunale deflatoren (pris- og lønnsvekst). Den kommunale deflatoren i 2012 anslås til 3,2 prosent.

I forhold til revidert budsjett ble de samlede driftsinntektene 579,8 millioner kroner høyere i 2012, et avvik på 5,4 prosent. Det er spesielt inntektsposten "overføringer med krav til motytelser" som ble høyere enn budsjettet. I denne posten inngår blant annet sykepengerefusjoner, kompensasjon for merverdiavgift, refusjoner fra andre kommuner og fylkeskommuner og refusjoner fra andre (private).

Driftsutgifter

Figur 3 Driftsutgifter fordelt på utgiftsarter 2009-2012.

De totale driftsutgiftene økte med 7,4 prosent fra 2011 til 2012. Korrigert for pris- og lønnsvekst betyr dette at driftsutgiftene økte reelt med om lag 4,2 prosent fra 2011 til 2012.

Lønnsutgiftene økte med seks prosent i 2012. Korrigert for lønnsoppjøret er dette en reell vekst på om lag to prosent. Dette skyldes en økning i årsverksforbruket fra 2011 til 2012.

De sosiale utgiftene består i hovedsak av pensjonskostnader og arbeidsgiveravgift. Utgiftene økte med 12,6 prosent fra 2011 til 2012. Korrigert for lønnsveksten økte utgiftene med 8,6 prosent i 2012.

Samlet sett er lønnsutgiftene og de sosiale utgiftenes andel av de totale driftsutgiftene tilnærmet uendret fra 2011 til 2012. De utgjorde 62 prosent av de samlede driftsutgiftene.

Utgifter til kjøp av varer og tjenester til kommunens tjenesteproduksjon økte med 2,2 prosent fra 2011 til 2012. Prisveksten på kjøp av varer og tjenester var i 2012 på 1,3 prosent. Volumveksten ble dermed på 0,9 prosent.

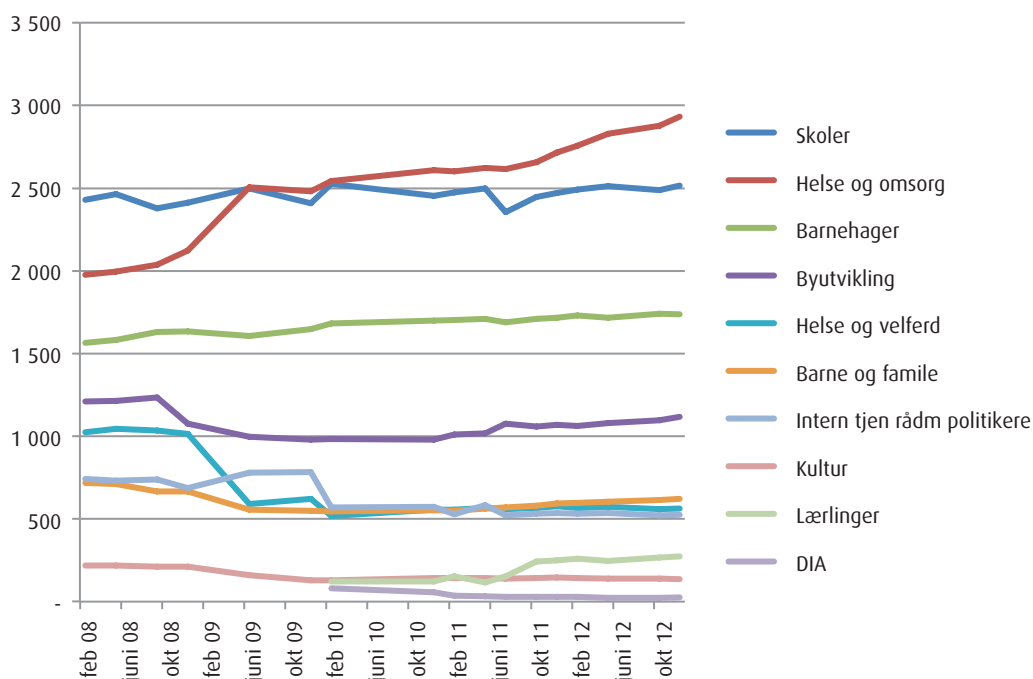
Utgifter til kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal tjenesteproduksjon økte med 13,7 prosent i 2012. Store poster innenfor denne artsgruppen er tilskudd til private barnehager og tilskudd til private sykehjem.

Tabell 4 Driftsutgifter regnskap 2012 og budsjett 2012. Tall i millioner kroner.

	Regnskap 2012	Justert budsjett	Avvik
Lønnsutgifter	5 109,8	5 035,8	74,0
Sosiale utgifter	1 348,9	1 341,5	7,4
Kjøp av varer og tjenester i kommunal tjenesteproduksjon	1 872,8	1 700,8	172,0
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	1 319,6	1 301,1	18,5
Overføringer	816,3	752,6	63,7
Sum	10 467,4	10 131,8	335,7

Samlet var de totale regnskapsførte driftsutgiftene 335,7 millioner kroner høyere enn revidert budsjett, et avvik på 3,3 prosent. Lønnsutgifter, sosiale utgifter og overføringer ble tilnærmet som budsjettet, mens utgifter til kjøp av varer og tjenester ble høyere.

Årsverksutvikling

Figur 4 Utvikling i årsverk fordelt på områder Kilde: Lønnsbudsjettrapporter, regulativlønn.

Antall årsverk er økt med 346 fra desember 2011 til desember 2012. Dette tilsvarer en vekst på 3,4 prosent i løpet av 2012.

Områdene som har vokst mest i 2012 er helse og omsorg med en vekst på 218 årsverk, tilsvarende åtte prosent. Barne- og familietjenesten har vokst med knappe fem prosent, tilsvarende 28 årsverk. Barnehager og skoler har hatt en beskjeden vekst på omlag 1,5 prosent i 2012. Antall lærlinger har også økt gjennom hele 2012.

Kommunens administrasjon og folkevalgte har også i 2012 hatt nedgang. Denne trenden har vart i noen år, og ved årskiftet var det om lag 50 færre årsverk i administrasjonen enn for tre år siden.

Kulturområdet og områdene Helse og velferd forvaltning og oppfølging har også hatt en mindre nedgang i løpet av 2012.

Resultat eksterne finansieringstransaksjoner

For nærmere omtale av de fleste størrelsene som fremgår i dette avsnittet vises det til finansrapporten for 2012.

Tabell 5 Kapitalinntekter. Tall i millioner kroner.

	Regnskap 2009	Regnskap 2010	Regnskap 2011	Regnskap 2012	Budsjett 2012
Renteinntekter, gevinst finansielle instrumenter og utbytte	590,9	413,1	405,6	572,8	414,2
Mottatte avdrag på utlån	4,4	3,4	3,5	3,0	1,6
Sum eksterne finansinntekter	595,3	416,5	409,1	575,8	415,8

Renteinntekter

Renteinntekter av likvide midler, byggelånsrenter, renteinntekter fra videreutlån, avkastning og utbytte fra plasseringer i kraftfondet ble betydelig høyere enn budsjettert. Dette må sees i sammenheng med at kraftfondet fikk høyere avkastning enn forventet. Den samlede avkastningen ble 6,1 prosent av totalkapitalen. Renteinntektene fra kraftfondet ble dermed 124 millioner høyere enn budsjettert. De øvrige renteinntektene ble også noe høyere enn budsjettert. Dette har spesielt sammenheng med renter som skal dekkes med husleie som ble 17 millioner kroner høyere enn forventet. I tillegg medførte opphør av lånefondet at alle renteinntektene fra videre utlån blir ført i bykassen. Dette var ikke budsjettert, og resulterte i at disse inntektene ble 14 millioner kroner høyere enn forventet.

Det gjennomsnittlige nivået på bankinnskudd var på 697 millioner kroner. Den gjennomsnittlige rentesatsen på bankinnskudd var 3,3 prosent. Dette var i tråd med forutsetningene i budsjettet.

Tabell 6 Kapitalutgifter. Tall i millioner kroner.

Alle tall i millioner kroner	Regnskap 2009	Regnskap 2010	Regnskap 2011	Regnskap 2012	Budsjett 2012
Renteutgifter, tap finansielle instrumenter, provisjoner og andre finansutgifter	525,7	494,0	636,7	569,4	564,6
Avdragsutgifter	339,4	355,2	364,0	340,7	333,0
Utlån	1,0	2,4	3,1	3,0	3,2
Sum eksterne finansutgifter	866,2	851,6	1 003,8	913,1	900,8

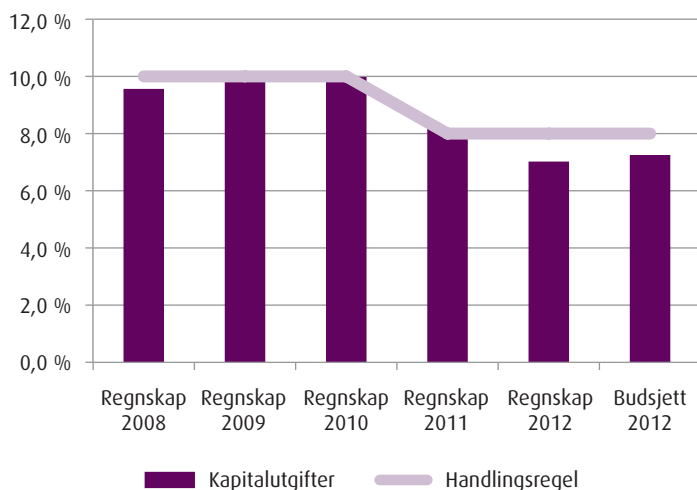
Renteutgifter

Renteutgiftene ble marginalt høyere enn budsjettert. Isolert sett medførte lavere renter og lavere lånevolument mindre renteutgifter på 20 millioner kroner. Bokførte tap på finansielle instrumenter utgjør 25 millioner kroner, slik at dette området i sum viser et merforbruk på om lag fem millioner kroner.

Avdrag investeringsformål

Avdrag på lån til investeringsformål ble noe høyere enn budsjettert i 2012. Dette har sammenheng med korreksjon av en feilføring fra 2011.

Det økonomiske handlingsrommet til bykassen påvirkes av i hvilken grad kapitalutgiftene binder opp andeler av driftsinntektene. Figuren under viser hvordan denne andelen har utviklet seg siden 2007.

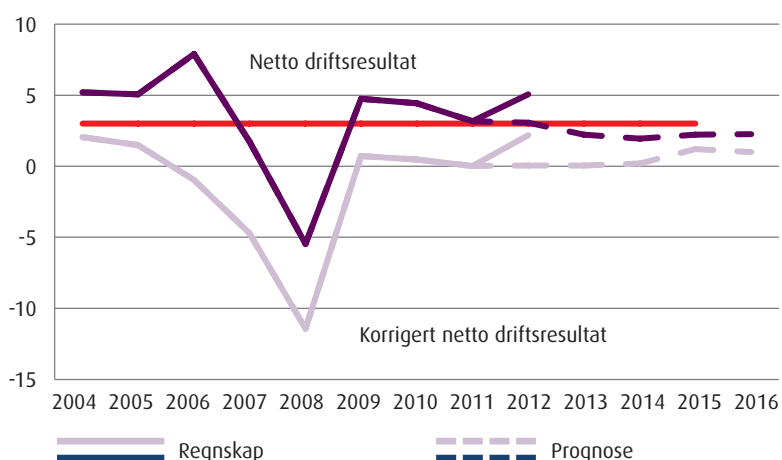
Figur 5 Handlingsregelen- andel kapitalutgifter i forhold til disponible inntekter.

Andelen som belaster bykassen har stabilisert seg på ti prosent før 2011. Dette er i tråd med handlingsregelen som bystyret har vedtatt. I 2011 ble andelen nedjustert til åtte prosent som følge av at de frie inntektene økte på grunn av innlemming av det tidligere øremerkede barnehagetilskuddet.

Regnskapet viser at kapitalutgifter som belaster bykassen er lavere enn den vedtatte handlingsregelen. Medvirkende faktorer til dette er lavere investeringsvolum og rentenivå i 2012 enn forutsatt. Fremover er det forventet både økende investeringsvolum og rentenivå, slik at man fort når den vedtatte grensen for kapitalutgifter.

Netto driftsresultat

Trondheim kommunes netto driftsresultatet i 2012 ble 585 millioner kroner. Dette er en økning på 245 millioner kroner i forhold til 2011.

Figur 6 Utvikling netto driftsresultat i prosent av driftsinntekter.

Netto driftsresultat utgjør 5,2 prosent av driftsinntektene. Som figur 6 viser, er dette bedre enn forventet. Kommunens netto driftsresultat er i tråd med en anbefalt norm som tilsier at netto driftsresultat over tid bør være på tre prosent av driftsinntektene. Netto driftsresultat er preget av

forhold som ikke direkte avspeiler kommunens økonomiske situasjon. I tabellen nedenfor er det satt opp tre forhold som netto driftsresultat korrigeres med for å gjøre det mer reelt.

Tabell 7 Korrigeringer av netto driftsresultat.

Alle tall i millioner kroner	2008	2009	2010	2011	2012
Momsrefusjon til drift fra investeringer	175	181	115	81	74
Premieavvik og amortisering av premieavvik	339	56	120	170	148
Avsetning for å opprettholde verdien av fondene		127	136	115	100
Sum	551	364	371	366	322

Både momsrefusjon fra investeringer og inntektsføring av premieavvik kan betraktes som lån til finansiering av drift.

De store premieavvikene som er inntektsført de to siste årene skal avdras over 15 år (ti år fra og med 2012). Avsetningen for å opprettholde verdien av fondene; kraftfondet, kulturfondet, næringsfondet og kollektivfondet, må betraktes som en bundet avsetning. Ved å korrigere for disse tre forholdene, kommer man fram til et såkalt korrigert netto driftsresultat som er basert på mer varige inntekter.

Utviklingen av det korrigerte netto driftsresultatet viser at kommunens økonomiske situasjon har stabilisert seg de siste årene, med en bedring i 2012. Resultatet for 2012 gir mulighet til å foreta avsetninger for å bedre kommunens finansielle situasjon.

Netto bruk av avsetninger/regnskapsresultatet for 2012

Kommunens netto driftsresultat på 585 millioner kroner er brukt til følgende avsetninger:

- Overføringer til investeringsregnskapet på til sammen 389 millioner kroner
 - » Opprettholde realverdi i kraftfondet med 100 millioner kroner
 - » Styrke bufferen i kraftfondet med 99 millioner kroner
 - » Overføring på 30 millioner kroner fra kraftfondets avkastning til finansiering av investeringer
 - » Egenkapitalinvesteringer fra momskompensasjoninntektene på 136 millioner kroner, inklusive midler knyttet til anleggsbidragsmodellen
 - » Styrkning av egenkapital i pensjonskassene på 17 millioner kroner
 - » Andre overføringer til investeringsregnskapet på sju millioner kroner
- Netto avsetninger til bundne driftsfond på 81 millioner kroner
- Avsetninger til disposisjonsfond på 240 millioner kroner

For å finansiere årets drift ble det brukt av følgende avsetninger:

- Netto bruk av disposisjonsfond på 162 millioner kroner
- Bruk av tidligere års mindreforbruk på 100 millioner kroner

Summen av disse postene utgjør 448 millioner kroner. Dermed gjenstår 137 millioner kroner av netto driftsresultat som utgjør kommunens regnskapsmessige resultat for 2012.

Investeringsregnskapet

Investeringsregnskapet omfatter utgifter og inntekter til investeringer i bygg og anlegg, kjøp og salg av aksjer/andeler, renter og avdrag videreutlån og utlån av egne midler. I investeringsregnskapet føres i tillegg avsetninger og bruk av fond til investeringsformål og betydelige transaksjoner vedrørende kraftfondet. Investeringsregnskapet er et selvstendig regnskap.

Tabell 8 Hovedoversikt investeringsregnskap 2009-2012. Tall i millioner kroner.

	Regnskap 2009	Regnskap 2010	Regnskap 2011	Regnskap 2012	Budsjett 2012	Avvik
Investeringsinntekter	-279	-335	-273	-702	-547	-155
Brutto investeringsutgifter	1 348	1 214	1 449	1 777	2 205	-428
Finanstransaksjoner	2 590	1 224	1 027	1 298	750	548
Finansieringsbehov	3 659	2 103	2 202	2 374	2 408	-35
Finansieringsbehovet er dekket slik:						
Bruk av lån	-1 299	-1 121	-1 287	-1 189	-1 809	620
Aksjesalg og mottatte avdrag	-1 426	-337	-272	-318	-63	-255
Bruk av fond	-723	-439	-442	-411	-229	-182
Overført fra driftsregnskapet	-211	-204	-225	-389	-266	-123
Bruk av tidligere års mindreforbruk				-66	-42	-24
Sum finansiering	-3 659	-2 101	-2 226	-2 374	-2 408	35
Udekket/udisponert	0	2	-24	0	0	0

Investeringsinntektene består i hovedsak av inntekter fra salg av bebygd og ubebygd eiendom, statlige overføringer, andre salgsinntekter og refusjoner. Både statlige overføringer, refusjoner og inntekter fra salg av eiendom og anleggsmidler ble høyere enn budsjettet.

Brutto investeringsutgifter ble betydelig lavere enn budsjettet i 2012. Det henvises til en nærmere gjennomgang av disse under tabell 9 nedenfor.

Finanstransaksjonene omfatter avdrag på videreutlån, kjøp av aksjer og andeler, og avsetninger til fond. En vesentlig årsak til avviket mellom budsjett og regnskap for denne posten er betydelig høyere avsetninger til fond og innbetaling av ekstraordinære avdrag på startlån.

Det er under gjennomgangen av budsjett og regnskap oppdaget at det er oppført feil beløp i revidert budsjett for låneopptak i 2012. Budsjettet er 47,2 millioner kroner for høyt i forhold til vedtak, slik at bruken av lån reelt sett er 573 millioner kroner lavere enn budsjettet og ikke 620 som vist i tabell 8. Dette har ikke hatt noen reell betydning for låneopptaket i 2012, da dette ligger betydelig under den vedtatte lånerammen på 1762 millioner kroner. Et lavere forbruk av lån enn budsjettet har i hovedsak sammenheng med forsinkelser i fremdriften av investeringsprosjekter i forhold til fremdriften som ble lagt til grunn på investeringstidspunktet.

Avviket på 255 millioner kroner på posten aksjesalg og mottatte avdrag, skyldes ekstraordinære innbetalinger av avdrag på startlån og transaksjoner knyttet til kraftfondet.

Posten "bruk av fond" omfatter bruk av tidligere avsatte midler bevilget til investeringsformål, i tillegg til innbetaling av et ekstraordinært avdrag på formidlingslån til Husbanken.

Større overføring fra driftsregnskapet til investeringsregnskapet på 123 millioner kroner skyldes høyere avsetning til kraftfondet enn budsjettet, som følge av høyere avkastning og inntekter fra momskompensasjon tilknyttet anleggsbidragsmodellen som ikke var budsjettet.

Investeringer i anleggsmidler

Tabell 9 Brutto investeringsutgifter regnskap 2011-2012, budsjett 2012. Tall i millioner kroner.

	Regnskap 2011	Regnskap 2012	Budsjett 2012	Avvik
Skoler	178,1	146,4	223,1	76,7
Barnehager	155,1	149,6	205,7	56,1
Helse og velferd	186,8	255,4	340,2	84,8
Barne og familietjenesten	0,5	0,9	13,8	12,9
Kultur	5,0	4,2	3,6	-0,6
Idrett, naturforvaltning og friluftsliv	81,5	53,6	50,1	-3,5
Boliger	145,5	139,3	147,9	8,6
Veier, miljø og trafikksikkerhet	91,0	118,5	47,3	-71,2
Boligbygging, fysiske bomiljøtiltak	229,8	254,2	232,3	-21,9
Kirker og kirkegårder	56,1	108,3	111,5	3,2
Næring	25,6	43,3	110,7	67,4
Administrasjon	48,6	76,8	84,4	7,6
Vann og avløp	141,3	331,2	398,4	67,2
Renovasjon	9,8	8,1	25,0	16,9
Brann og redningstjeneste	64,0	93,3	207,3	114,0
Andre investeringer	30,4	-5,6	5,8	11,4
Sum	1 449,0	1 777,5	2 207,0	429,4

Tabellen viser at det ble regnskapsført utgifter til investeringer i nybygg/nyanlegg på 1 777,5 millioner kroner i 2012. Det er områdene skoler, barnehager, helse og velferd, boliger og vann og avløp som har hatt den største investeringsaktiviteten i 2012. Totalt var brutto utgifter til investeringer i anleggsmidler 429 millioner kroner lavere enn budsjettet i 2012.

Det vil nedenfor bli foretatt en kort beskrivelse av det enkelte investeringsområdet, og det henvises for øvrig til investeringsrapporten etter tredje tertial 2012 for mer detaljert informasjon om gjennomførte investeringer i 2012.

Skoler

Til sammen ble det brukt 146 millioner kroner på skoleprosjekter i 2012. Dette var 77 millioner kroner lavere enn budsjettet. En vesentlig del av avviket skyldes forsinkelser ved Spongdal skole som følge av konkursen i Teknobygg Entreprenør AS.

Barnehager

Det ble bygd og rehabilitert barnehager for 150 millioner kroner i 2012. Avviket mellom budsjett 2012 og regnskap 2012 på 56 millioner kroner skyldes at prosjekter har blitt igangsatt senere enn opprinnelig planlagt. Avviket skyldes i hovedsak at prosjekter under planlegging ligger bak bevilget beløp i framdrift. Dette gjelder barnehagene Ilsvika, Sagmoen, Stubbanveien og Kristiansten.

Helse og velferd

Det er gjennomført investeringer innenfor helse og velferd i 2012 for 255,4 millioner kroner. Dette er knapt 85 millioner kroner lavere enn budsjettet. Det er helse- og velferdssentrene, Lade Allé, Charlottenlund (midlertidig) og Dragvoll som utgjorde hovedandelen av investeringer på området. Forsinkelser i framdrift av prosjektene og at oppgjøret for tomten på Dragvoll først kom til utbetaling i 2013, forklarer avviket mellom budsjett og regnskap.

Barne- og familietjenesten

I budsjettet for 2012 var det i sum bevilget 13,8 millioner kroner til henholdsvis bosetting av mindreårige asylsøkere og omstillingstiltak i barne- og familietjenesten. Det er kun en liten andel av de planlagte tiltakene som er gjennomført i 2012.

Kultur

Avviket mellom budsjett og regnskap på 0,6 millioner kroner skyldes i hovedsak prosjekter som ble avsluttet i 2012 og som hadde bevilgning fra tidligere år.

Idrett, naturforvaltning og friluftsliv

Totalt er det brukt 53,6 millioner kroner til investeringer innenfor idrett, naturforvaltning og friluftsliv. Dette er 3,5 millioner kroner mer enn budsjettet i 2012.

Boliger

Investeringene på boligområdet har i hovedsak blitt brukt til kjøp, rehabilitering og bygging av kommunalt disponerte boliger. Området hadde en noe lavere investering i 2012 enn budsjettet.

Veier, miljø og trafikksikkerhet

En stor andel av gjennomførte investeringer på dette området er knyttet til Miljøpakken. Avviket mellom regnskap og budsjett er dekt med tilsvarende økte refusjonsinntekter.

Boligbygging, fysiske bomiljøtiltak

Dette omfatter for en stor del utbyggingsprosjekter hvor kommunen har inngått avtaler med private grunneiere og utbyggere. Kommunen forskutterer utbyggingskostnader for infrastruktur, og refusjon av kostnader blir gjennomført etter hvert som utbyggingen av arealene utføres. Utgiftene på dette området dekkes av eksterne inntekter.

Kirker og kirkegårder

Det ble bevilget 111,5 millioner kroner til formålet i 2012 og brukt 108,3 millioner kroner. Det betyr at prosjektene i stor grad er gjennomført som planlagt i 2012.

Næring

Dette investeringsområdet omfatter i hovedsak kjøp/salg og tilrettelegging av grunn til næringsformål.

Administrasjon

Utgifter til anskaffelse av IT-utstyr, fellessystemer og fagsystemer utgjør om lag 70 millioner kroner av regnskapet til dette investeringsområdet. Avviket mellom budsjett og regnskap skyldes forsinkelser i framdriften hos noen prosjekter.

Vann og avløp

Avviket mellom budsjett og regnskap skyldes forskyvninger i framdriften når det gjelder større anleggsprosjekter innenfor området, blant annet reservevannforsyning fra Benna.

Renovasjon

Budsjettet for 2012 omfattet bevilgning til nye gjenvinningsstasjoner og avfallssug. Arbeidet med nye gjenvinningsstasjoner har tatt lengre tid enn planlagt.

Brann og redningstjeneste

Avviket mellom budsjett og regnskap skyldes forsinkelser i framdriften av byggingen av nye brannstasjoner.

Finansiering

Tabell 10 Finansiering av investeringene 2008-2011. Tall i millioner kroner.

	Regnskap 2009	Regnskap 2010	Regnskap 2011	Regnskap 2012
Lån	1 049	890	1 077	858
Inntekter	286	396	188	600
Fond og driftsmidler	78	30	184	319
Sum	1 314	1 316	1 449	1 777

48 prosent av investeringene i 2012 ble finansiert ved eksterne låneopptak. Tilsvarende tall for de siste tre årene var på henholdsvis 74 prosent (2011), 68 prosent (2010) og 74 prosent (2009).

Balanseregnskapet

Tabell 11 Balanseregnskapet.

Alle tall i millioner kroner	Regnskap 2010	Regnskap 2011	Regnskap 2012
EIENDELER			
Anleggsmidler	23 172	25 708	27 381
Faste eiendommer og anlegg	10 854	12 241	12 817
Utstyr, maskiner og transportmidler	523	517	546
Utlån	1 110	1 162	1 524
Aksjer, andeler og innskuddsleiligheter	3 172	3 414	3 454
Pensjonsmidler	7 513	8 373	9 040
Omløpsmidler	6 390	5 734	6 726
Kortsiktige fordringer	1 825	1 223	1 163
Premieavvik pensjon	1 038	1 206	1 354
Aksjer og andeler	730	659	726
Sertifikater/obligasjoner	1 434	1 406	1 424
Kasse og bankinnskudd	1 363	1 239	2 059
SUM EIENDELER	29 562	31 442	34 107

Millioner kroner	Regnskap 2010	Regnskap 2011	Regnskap 2012
EGENKAPITAL OG GJELD			
Egenkapital	-7 367	-8 031	-7 826
Disposisjonsfond	-212	-172	-249
Bundne driftsfond	-269	-324	-406
Ubundne investeringsfond	-3 366	-3 242	-3 438
Bundne investeringsfond	-272	-269	-228
Regnskapsmessig mindreforbruk	-50	-141	-137
Regnskapsmessig merforbruk			
Udekket i investeringsregnskap		-24	
Likviditetsreserve	2	-	
Endring i regnskapsprinsipp, drift	98	98	206
Kapitalkonto	-3 298	-3 958	-3 575
Langsiktig gjeld	-20 931	-21 841	-24 280
Pensjonsforpliktelser	-9 251	-10 356	-11 574
Ihendehaverobligasjonslån	-3 273	-3 047	0
Sertifikatlån			-200
Andre lån	-8 407	-8 439	-12 506
Kortsiktig gjeld	-1 264	-1 569	-2 001
Annen kortsiktig gjeld	-1 257	-1 563	-1 995
Premieavvik	-7	-6	-6
SUM EGENKAPITAL OG GJELD	-29 562	-31 442	-34 107

Anleggsmidler

Verdiendring på faste eiendommer/anlegg og utstyr, maskiner med mer skyldes aktivering av investeringer og avskrivninger av alle anleggsmidlene. Avskrivningene i 2012 utgjorde 470 millioner kroner.

Utlånte midler øker hovedsakelig som følge av økte utlån av startlån fra husbankmidler, og at opphør av lånefondet førte til at videre utlån derfra ble overført til bykassen.

Endring i posten aksjer og andeler har økt med 40 millioner kroner. Mye av dette er relatert til styrkningen av pensjonskassene i 2012.

Beregnete pensjonsmidler økte med 667 millioner kroner i 2010. Endringen skyldes at faktiske innbetalinger og forventet avkastning av pensjonsmidlene er vesentlig større enn faktiske utbetalinger.

Omløpsmidler

Premieavviket øker med 148 millioner kroner som følge av at årets premieavvik er større enn amortisering av tidligere års premieavvik.

Verdien av aksjer og andeler har økt som følge av økende kurser på aksjer i kraftfondet.

Kommunens kontantbeholdning har økt betydelig. Dette må sees i sammenheng med økningen av ubrukte lånemidler.

Egenkapital

Kommunens disposisjonsfond har økt med 77 millioner kroner gjennom 2012. Ved årsskiftet står 249 millioner kroner på disposisjonsfondet. Av dette er 73 millioner kroner bundet opp til finansiering av ulike formål slik at det gjenstår om lag 176 millioner kroner i disposisjonsfondet som ikke er bundet opp.

Bundne driftsfond har økt med 82 millioner og er relatert til ubrukte øremerkede driftsmidler og avsetninger til selvkostområdene.

Endring i ubundne investeringsfond har sammenheng med endringer i kraftfondets grunnkapital.

Det regnskapsmessige mindreforbruket for 2012 var på 137 millioner kroner og vil bli foreslått disponert i sak om årsoppgjøret for 2012.

Endringer i kapitalkonto er i hovedsak knyttet til netto endring av pensjonsforpliktelsene.

Gjeld

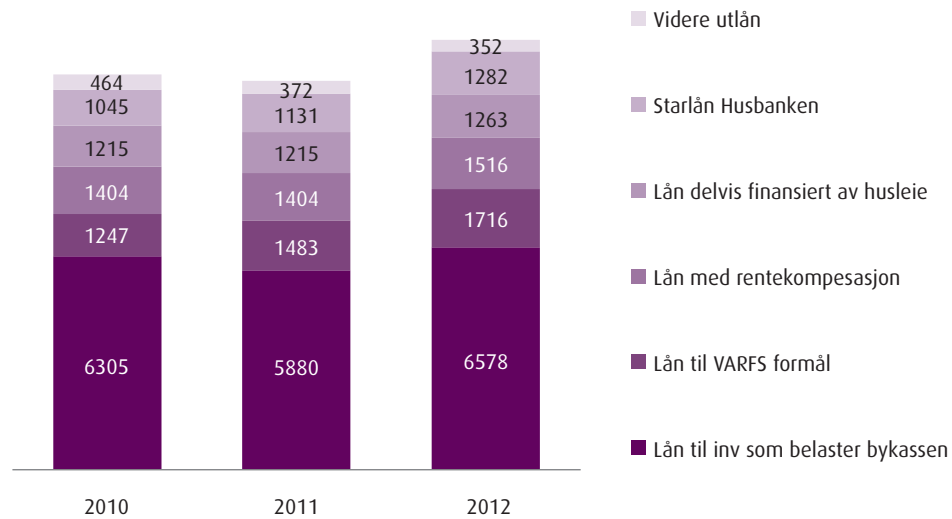
Gjelden øker som følge av økning i pensjonsforpliktelsene og nye låneopptak.

Langsiktig gjeld

Kommunens langsiktige gjeld økte med 1,2 milliarder i 2012. Den langsiktige gjelden er dermed 12,7 milliarder kroner.

Trondheim kommunes gjeld kan grovt sett fordeles på tre hovedgrupper:

- Bykassefinansierte lån til investeringsformål
- Selvfinansierte lån; lån med rentekompensasjon, VARFS-lån og lån som dekkes av husleie
- Videreutlåneordninger; "startlån" og andre videreutlån til kommunale foretak, stiftelser og AS

Figur 7 Gjeld fordelt på formål, beløp i millioner kroner.

Kortsikt gjeld

Økningen av kortsiktig gjeld er i stor grad relatert til feriepenge, merverdiavgift, leverandørgjeld og periodisering.

Garantiansvar

Tabell 12 Garantiansvar 2009-2012. Tall i millioner kroner.

	Garantiansvar per 31.12.2009	Garantiansvar per 31.12.2010	Garantiansvar per 31.12.2011	Garantiansvar per 31.12.2012
Idrett	48	54	47	48
Barnehager	5	4	2	2
Aksjeselskap/næringsvirksomhet	51	34	35	36
Boliger/institusjoner	644	608	577	548
Diverse formål	11	18	23	18
Sum	758	718	684	652

Garantiansvar overfor Kulturdepartementet for utbetalte spillemidler kommer i tillegg til oversikten i tabellen. Denne forpliktelsen var ved utgangen av 2012 på 12 millioner kroner.

Tabellen viser at kommunens totale garantiansvar er redusert med 32 millioner kroner fra 2011 til 2012. I perioden 2009-2012 er kommunens garantiansvar redusert med 106 millioner kroner.

Risikoen for realisering av garantiansvar vurderes å være størst på idrettsområdet. I tabellen nedenfor er garantiansvaret for anlegg bygd av idrettslag fordelt per lag og med beløp per 31. desember 2012.

Tabell 13 Garantier til idrettsformål. Tall i millioner kroner.

	Garantiansvar per 31.12.2012
Ranheim idrettslag	1,3
Charlottenlund Sportsklubb v/Charlottenlundhallen	25,6
Trondheim Kunstgress Syd AS	0,9
Byåsen Idrettslag	3,9
Strindheim kunstgress AS	1,9
Tiller Idrettslag	1,1
Kolstad fotball	0,3
Utleira IL	8,6
Havsteinbanen AS	0,5
Bratsberg Idrettslag	0,2
Jonsvatnet Idrettslag	0,9
Nardo Fotball	2,2
Bruråk Hestesportsklubb	1,0
Sum	48,4

Trondheim kommune har ved utgangen av 2012 et garantiansvar for investeringer gjennomført av idrettslagene på 47,5 millioner kroner. Selv om flere av lagene har hatt anstrengt økonomi i perioder, har ikke kommunen indikasjoner på at noen er i en så vanskelig økonomisk situasjon at de ikke er i stand til å imøtekomme sine forpliktelser overfor sine kreditorer. Sist kommunen måtte innfri en garanti for et idrettslag som ikke klarte sine økonomiske forpliktelser var på midten av 1990-tallet.

Boliger og institusjoner er det området hvor kommunen har påtatt seg det største garantiansvaret.

Tabell 14 Garantiansvar boliger og institusjoner. Tall i millioner kroner.

	Garantiansvar per 31.12.2012
Boligformål (Husbanken)	103,4
Stiftelsen Ilen menighet alders- og sykehjem	31,3
Boligstiftelsen for trygdeboliger	39,3
Trondhjems Hospital	71,4
Kong Carl Johan arbeidsstiftelse	7,0
Zion sykehjem	20,6
Bakklandet menighetsråd	20,2
Stiftelsen Laugsand aldershjem	20,9
Borettslag	234,2
Sum	548,4

Garantiansvaret omfatter lån som er tatt opp av boligstiftelsen for trygdeboliger, private institusjoner og borettslag, til rehabilitering av sykehjem, bygging av omsorgsboliger/trygdeboliger.

Helserekrutt er en deltaker i prosjektet "Menn i helsevesenet". (Foto: Carl-Erik Eriksson)

Arbeidsgiverpolitikken

Arbeidsgiverpolitikken

Arbeidsgiverpolitikken omfatter rapportering på likestilling i forhold til kjønn, innvandrere, nedsatt funksjonsevne og alder, dessuten rekruttering, kompetanseutvikling og arbeidsmiljø – herunder sykefravær og organisasjonsutvikling. Kapitlet rapporterer også på oppgaver innenfor Interne tjenester.

Antall ansatte i Trondheim kommune; fordelt på virksomhetsområde og kjønn, 2012*.

Tjenesteområde	Antall kvinner	Antall menn	Til sammen
Oppvekst og utdanning	4382	1121	5503
Helse og velferd	4018	927	4945
Byutvikling	561	616	1177
Kultur	99	55	154
Organisasjon/finans	297	192	489
Diverse	296	87	383
Sum	9653	2998	12651

*Tabellen viser totalt antall personer med en stillingsprosent i Trondheim kommune. Ansatte som kun arbeider på timebasis, er ikke inkludert i materialet.

Antall ansatte har økt med 246 fra 2011 til 2012. Ved utgangen av 2012 var det 214 enheter i kommunen. Aldersfordeling fordelt på tjenesteområder framgår av vedlegg I.

Trondheim kommunes arbeidsgiverpolitikk 2010-2015 ble vedtatt av bystyret 28. januar 2010. Målet med arbeidsgiverpolitikken er å fremme kommunen som en attraktiv arbeidsgiver. Kommunen står overfor to store arbeidsgiverpolitiske utfordringer fram mot 2020:

- Kommunens evne til utvikling og nyskaping
- Kommunens tilgang på og forvaltning av egen arbeidskraft

For å løse disse to hovedutfordringene prioriterer Trondheim kommune følgende hovedområder i arbeidsgiverpolitikken:

- Ledelse
- Kompetanse
- Arbeidsmiljø og nærvær
- Lønn
- Rekruttering og omstilling

Mål og tiltak innenfor kommunens arbeidsgiverpolitikk er forankret i kommuneplanens samfunnsdel 2009-2020, Trondheim kommunes arbeidsgiverpolitikk 2010-2015, Rekrutteringsstrategi for Trondheim kommune og Kommuneplanens handlingsdel, økonomiplan 2012.

Mål og resultater – Likestilling

Resultatene fra kommunens likestillingsarbeid som arbeidsgiver for 2012 omfatter kjønn, innvandrere, redusert funksjonsevne og alder.

Et overordnet mål for likestillingspolitikken i kommunen er at arbeidsstokken skal gjenspeile befolkningssammensetningen. Temaplan for et mangfoldig arbeidsliv i Trondheim kommune 2013-2016 ble vedtatt av bystyret 6. desember 2012. Planen omfatter rekruttering og likestilling og likeverd på arbeidsplassen. Bystyret har vedtatt flere strategier. Oppfølging av disse vil foregå både på enhets- og rådmannsnivå.

Likestillingsloven, diskrimineringsloven og diskriminerings- og tilgjengelighetsloven pålegger kommunene å arbeide aktivt, målrettet og planmessig for å fremme likestilling og hindre diskriminering, både som offentlig myndighet og som arbeidsgiver. Disse pliktene gjelder kjønn, etnisitet, religion m.v. og nedsatt funksjonsevne. I årsrapporten skal det redegjøres for hvordan kommunen har oppfylt aktivitetsplikten. Det skal redegjøres for planlagte og gjennomførte tiltak for kjønn, etnisitet, religion m.v. og nedsatt funksjonsevne. Handlingsplanen for "Temaplan for et mangfoldig arbeidsliv i Trondheim kommune 2013-2016" anses som kommunens redegjørelse. Denne følger som vedlegg til årsrapporten; jfr. vedlegg II. I tillegg skal det redegjøres for den faktiske tilstanden for likestilling mellom kjønnene.

Kjønn

Ut fra befolkningssammensetningen skulle det ha vært lik fordeling mellom kvinner og menn i arbeidsstokken. Per 31. desember 2012 utgjorde imidlertid kvinnene 76,3 prosent av de fast ansatte. I forhold til 2011 er dette en nedgang på 0,2 prosentpoeng.

Ledere i Trondheim kommune fordelt på virksomhetsområde og kjønn.

Virksomhetsområde	Menn	Kvinner	Totalt
Byutvikling	6	5	11
Helse og velferd	17	47	64
Kultur, idrett, næring	1	2	3
Oppvekst og utdanning	28	95	123
Organisasjon/finans/andre	7	6	13
Totalt	59	155	214

27 prosent av lederne er menn Dette tilsvarer omtrent den kjønnsmessige fordelingen av arbeidsstokken. I løpet av 2012 ble det tilsatt 32 ledere: 22 kvinner og ti menn.

Periodemål 2012-2015: Andelen menn i barnehager er økt fra 7,8 prosent i 2009 til 12 prosent i 2014. Andelen menn i omsorgstjenesten er økt fra 16,7 prosent i 2009 til 20 prosent i 2014

Resultatmål 2012: Andelen menn i barnehagene er økt til ti prosent

Resultat: Andelen menn i barnehager i 2012 var 9,6 prosent. Måltallet på ti prosent menn ble dermed ikke nådd. Dette viser at det vil være en utfordring å nå periodemålet med 12 prosent menn ved utgangen av 2014.

Seks barnehager i Trondheim deltar i et nettverk sammen med Dronning Maud Minnes Høgskole. I barnehagene arbeides det med å gi jenter og gutter, kvinner og menn like muligheter gjennom kompetanseutvikling, økt bevisstgjøring og rettferdig praksis.

Trondheim kommune har fått skjønnsmidler fra Fylkesmannen i Sør-Trøndelag til prosjektet "Menn i barnehager". Prosjektet vil starte opp våren 2013.

Ansatte i trondheimsbarnehagene, fordelt på kjønn, 2010, 2011 og 2012.

	Kvinner	Menn	Totalt
Ansatte i barnehager 2010	1 694	181	1 875
Ansatte i barnehager 2011	1 689	184	1 873
Ansatte i barnehager 2012	1 699	181	1 880

Høsten 2012 var 17,8 prosent av de nye førskolestudentene ved Dronning Maud Minnes Høgskole menn. Høsten 2010 var andelen menn 20 prosent og i 2011 var den 15,2 prosent.

Resultatmål 2012: Andel menn i omsorgstjenesten er økt til 18 prosent

Resultat: Målsettingen for 2012 ble ikke nådd. Per 1.1.2013 var det kun 15 % av de ansatte i stillinger som sykepleiere, vernepleiere og helsefagarbeidere, som var menn.

Prosjektet "Menn i helse" ble igangsatt medio 2010. Målsettingen var å rekruttere flere menn til omsorgstjenesten. Målgruppen var 20 menn i alderen 18 – 55 år som både var interessert i og hadde personlige kvalifikasjoner for arbeid innen sektoren. De ble tilbudt en åtte ukers praksis som helserekrutt på sykehjem eller hjemmetjeneste.

Den opprinnelige toårige prosjektperioden ble avsluttet i juni 2012. Prosjektet hadde da oppnådd resultater langt ut over målsettingen. Det har vært et av de mest vellykkede forsøk på å rekruttere menn til helse- og omsorgssektoren i Norge.

I alt 266 menn søkte om plass. Gjennom et godt samarbeid med Nav ble 69 tildelt praksisplass. Av disse ønsker 57 å ta helsefaglig utdanning. Førtien har påbegynt utdanning til helsefagarbeider, sykepleier og vernepleier.

Lønnsutvikling mellom kvinner og menn

Gjennomsnittslønnen for menn er høyere enn for kvinner. Dette skyldes primært at flere kvinner enn menn arbeider deltid. De største faggruppene er lønnet etter garantirammer og fagstiger der lønn fastsettes på grunnlag av ansiennitet, utdanning, kompetanse og meransvar. Dette sikrer lik lønn for likt arbeid i kommunen.

I og med at mye av lønnsveksten skyldes prosentvise tillegg, vil veksten i kroner være forholdsvis størst for de gruppene som har høyest lønn i utgangspunktet. Det er flere menn enn kvinner som er ansatt i stillinger med høye kompetansekrav og ansvar. Dette er også en medvirkende årsak til lønnsforskjellen.

Gjennomsnittlig lønn for fast ansatte, 2010 og 2011.

Totalt	Sum 2012	Kvinner 2012	Menn 2012	Kvinner 2011	Menn 2011
Gjennomsnitt årsverk per ansatt	78 prosent	77 prosent	82 prosent	75 prosent	80 prosent
Gjennomsnitt lønn per årsverk	402 605	396 855	421 120	369 038	391 000

Både kvinner og menn har økt sin stillingsprosent fra 2011 til 2012. Den gjennomsnittlige lønnsforskjellen mellom menn og kvinner har blitt større, i menns favør.

Oversikt og stillingsgrupper og lønn og lønn fordelt på sektor, jamfør. vedlegg III og IV.

Uttak av fødselspermisjon og fravær på grunn av barns sykdom

Barns sykdom og svangerskapspermisjon fordelt på virksomhetsområder og kjønn i prosent av "mulige dagsverk".

Område	Kvinner		Menn	
	Barns sykdom	Svangerskapspermisjon	Barns sykdom	Fødselspermisjon
Byutvikling	0,4 %	1,6 %	0,3 %	0,6 %
Helse og velferd	0,4 %	2,7 %	0,4 %	0,4 %
Kultur	0,4 %	1,3 %	0,6 %	0,3 %
Oppvekst og utdanning	0,6 %	2,9 %	0,6 %	1,5 %
Organisasjon og finans	0,4 %	1,4 %	0,3 %	0,2 %
Andre (lærlinger m.fl.)	0,4 %	2,0 %	0,2 %	0,1 %

Trondheim kommune er en kvinnearbeidsplass. Det gjenspeiler seg ved uttak av fødselspermisjon og dager for å være hjemme med syke barn.

Innvandrere

Rådmannen gjennomførte per 1. januar 2013 en liten kartlegging over antall medarbeidere fra Øst-Europa, Afrika, Asia, Mellom- og Sør-Amerika og Oseania (bortsett fra Australia og New Zealand). Tilsvarende kartlegginger ble gjennomført per 1. januar 2011 og 1. januar 2012.

Spørsmål	2011	2012	2013
Antall enheter som svarte	210	201	208
Antall enheter som ikke hadde ansatte med innvandrerbakgrunn	116	109	102
Enheter med ansatte med innvandrerbakgrunn i 100 prosent stilling	75	65*	73
Enheter med ansatte med innvandrerbakgrunn i 50-99 prosent stilling	41	39	53

* Av disse enhetene har seks flere enn seks ansatte med innvandrerbakgrunn.

** Av disse enhetene har åtte flere enn seks ansatte med innvandrerbakgrunn.

Samlet sett ser det ut som om Trondheim kommune har hatt en økning i antall ansatte med innvandrerbakgrunn i løpet av 2012. Mest markant er økningen i antall enheter som har innvandrere tilsatt i 50-90 prosent stilling. I tillegg har flere innvandrere fast tilsetting i stillinger under 50 prosent, samt at flere innehar vikariater i både små og store stillingsstørrelser.

Forutsatt at innvandrerguppen utgjør rundt åtte prosent av befolkningsgrunnlaget i Trondheim, er det langt fram til arbeidsstokken i kommunen speiler befolkningssammensetningen.

I løpet av 2012 ble følgende aktiviteter gjennomført for å øke andelen ansatte med innvandrerbakgrunn:

- Sju ungdommer med innvandrerbakgrunn fikk tilbud om sommerjobb ("Ung i jobb").
- Oppstart av ny klasse på 18 fremmedspråklige som skal ta helsefagarbeiderutdanning på fire år.
- Tolv fremmedspråklige avsluttet med å ta fagbrev i 2012.
- I 2012 satte rådmannen i gang et arbeid for å få bedre struktur på praksisplassene for innvandrere. Dette er en oppfølging både av sak 831/12 om resultater i introduksjonsprogrammet 2010 og 2011 (behandlet i formannskapet juni 2012) og "Temaplan for et mangfoldig arbeidsliv i Trondheim kommune 2013-2016". Nytt system som sikrer bedre struktur, tas i bruk i løpet av 2013.
- I 2012 var det 168 personer som avsluttet sitt introduksjonsprogram. Bystyret har vedtatt at 55 prosent skal ha måloppnåelse, det vil si ha fått ordinært arbeid eller ha startet utdanning i videregående skole. Trettini kom ut i arbeid og 32 i utdanning, til sammen 71 personer, noe som tilvarer 42 prosent. Dette er en økning på ni prosent

fra 2011, men ligger fortsatt under målet på 55 prosent. Det arbeides med tiltak for å bedre måloppnåelsen: mer forpliktende samarbeid med private arbeidsgivere, etablere praksisbank i vår egen kommune og tettere samarbeid med andre offentlige aktører.

- Femten av 27 kvinner (55,6 prosent) som i 2012 deltok i "Arbeid/utdanning for Ny Sjanse Kvinner" gikk ut i arbeid eller videre på utdanning.
- Elleve av 28 (40,7 prosent) unge som i 2012 deltok i "Arbeid/utdanning for Ny Sjanse Ungdom" gikk ut i arbeid eller videre på utdanning. Flere som deltar i programmet går i tidsavgrensede arbeidskontrakter. Disse deltakerne skrives ikke ut før man er sikker på at de får varig engasjement. Dette vil slå inn først i 2013.

Beholde og rekruttere ansatte med nedsatt funksjonsevne

Trondheim kommune har inngått ny IA-avtale for 2012-2013. En av målsettingene er å hindre utstøting og frafall fra arbeidslivet. Antall interne atfføringssaker er en indikasjon på om man lykkes med dette.

Tabellen under viser utvikling og status i alle saker for intern atfføring i kommunen i årene 2010 – 2012. Det ble til sammen registrert 42 nye saker. Av disse var 27 personer tilbake i arbeid ved utgangen av 2012, mens 12 personer var på atfføringstiltak og uavklart i forhold til arbeid. Tre personer har avsluttet tilsetningsforholdet.

Fra 2010 til 2012 er antall nye saker sunket fra 18 til 12. Av de 12 personene som var på atfføring i 2011, var seks tilbake i arbeid ved utgangen av året.

Status intern atfføring i Trondheim kommune 2010, 2011 og 2012.

Status	2010	2011	2012	Sum
Antall nye saker/ personer	18	12	12	42
Ny stilling pr 1/1.2013	12	9	6	27
Andel tilbake i arbeid	67 %	75 %	50 %	64 %
Uavklart/ på tiltak	3	3	6	12
Avsluttet tilsetnings- forholdet	3	0	0	3
Uførepensjon	0	0	0	0

Tabellen under viser intern atfføring i Trondheim kommune for årene 2010-2012, fordelt på kjønn og sektor. Alle interne atfføringssaker i perioden gjaldt kvinner. Innenfor Helse og velferd har antall atfføringssaker holdt seg konstant i perioden, mens Oppvekst og utdanning har hatt en klar nedgang.

Intern atfføring i Trondheim kommune fordelt på år (2010-2012), antall personer, kjønn og sektor.

Sektor/ kjønn	2010	2011	2012	Til sammen	Prosent
Helse og velferd	9	9	9	27	64
Oppvekst og utdanning	8	2	2	12	29
Andre	1	1	1	3	7
Sum	18	12	12	42	100
Antall kvinner	18	12	12	42 kvinner	100
Antall menn	0	0		0 menn	0

Periodemål 2012-2015: Andelen uførepensjonister er redusert

Resultatmål 2012: Rådmannen har god oversikt over antall nye uførepensjonister

Resultat: Det langsiktige målet fram mot 2015 er at andelen uførepensjonister er redusert. I 2012 ble det registrert 192 nye uføretilfeller (helt og delvis uføre). Dette er en nedgang fra 2011 og 2010, da de tilsvarende tallene var henholdsvis 196 og 215. Tatt i betraktning at antall årsverk i kommunen har økt i samme periode, har vi dekning for å si at andelen uførepensjonister er redusert, om enn marginalt. Vi har ikke oversikt over den kjønnsmessige fordelingen over uførepensjonistene.

Rådmannen arbeider med ulike innfallsvinkler for å skaffe seg bedre oversikt; blant annet drives det et forskningsprosjekt på om Dialogmøte 1; svarer til forventningene, og en mulig reduksjon av antall uførepensjonister.

Alder

Gjennomsnittsalderen for Trondheim kommunes ansatte var 42 år i 2012. Dette er en nedgang fra 2010 og 2011 da gjennomsnittsalderen var på 43 år.

Periodemål 2012-2015: Minst 65 prosent av ansatte i aldersgruppen 62 til 67 år tar ikke ut AFP

Resultatmål 2012: Minst 63 prosent av ansatte i aldersgruppen 62 til 67 år tar ikke ut AFP

Resultat: Målsettingen ble nådd. 65,4 prosent av ansatte i aldersgruppen 62 til 67 tok ikke ut AFP i 2012. I 2011 tok 36,5 prosent av årsverkene 62+ ut AFP mot 34,6 prosent i 2012. Dette er en nedgang på 1,9 prosentpoeng. Det betyr at periodemålet nesten er oppnådd.

Periode	P-kasse	Prosent AFP 62+		
		Menn	Kvinner	Totalt
2012 62-64 år	TKP	22,9 %	25,0 %	24,4 %
	KLP	0,0 %	5,2 %	5,0 %
	SPK	23,1 %	25,5 %	24,7 %
	Sum	22,9 %	24,0 %	23,7 %
2012 65-67 år	TKP	28,9 %	52,8 %	45,8 %
	KLP	0,0 %	31,7 %	26,5 %
	SPK	51,8 %	59,2 %	56,4 %
	Sum	35,4 %	53,5 %	47,9 %
2012 Sum		28,9 %	36,9 %	34,6 %

Flere kvinner enn menn tar ut AFP. Årsakene til dette vet man ikke. Andelen som tar ut AFP før 65 er langt lavere både for kvinner og menn enn de som er 65-67 år. Dette er en ønsket utvikling både fra statlig og kommunalt hold.

Den gjennomsnittlige pensjoneringsgraden er også synkende. Det betyr at det er færre som tar ut hel AFP.

Gjennomsnittlig pensjoneringsgrad					
	2007	2008	2009	2010	2011
TKP	88,1 %	83,8 %	83,2 %	79,2 %	79,4 %
KLP	65,7 %	70,0 %	82,5 %	78,0 %	48,8 %
SPK	84,4 %	91,4 %	87,4 %	85,7 %	97,2 %
Snitt	86,6 %	85,5 %	84,2 %	80,7 %	82,3 %

Andel "årsverk" AFP						
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
TKP	41,0 %	38,2 %	38,2 %	40,2 %	36,9 %	34,0 %
KLP	20,4 %	16,0 %	21,9 %	28,2 %	19,1 %	12,6 %
SPK	41,7 %	40,1 %	36,1 %	39,1 %	37,2 %	39,5 %
Snitt	40,4 %	37,9 %	37,1 %	39,5 %	36,5 %	34,6 %

TKP = Trondheim kommunale pensjonskasse

KLP = Kommunal landspensjonskasse

SPK = Statens pensjonskasse

Andre seniortiltak:

- Seniorsamling tilbys alle ansatte det året de fyller 60/61 år og gjennomføres i tett samarbeid med pensjonskassen (TKP), Nav og arbeidstakerorganisasjonene. Målet for samlingen er å øke bevissthet rundt veivalg i senyrkeskarrieren. Til disse samlingene inviteres seniorer og deres ledere. I 2012 ble det avholdt to samlinger. Omkring 100 seniorer og 40 ledere deltok.
- Senior-/juniorprosjektet. Målet er å øke rekruttering til helsefagarbeiderfaget og beholde de nyutdannede etter endt tid som lærling. Seniorer skal overføre realkompetanse til nyutdannede. Hverdagen til senioren skal lettes ved at helsefagarbeideren skal styrke enheten
- Prosjekt Sluttsamtale. I 2012 begynte forberedelsene til prosjektet som skal gå over to år. Målsettingen er å skaffe seg kunnskap om hvorfor medarbeidere i Trondheim kommune velger å gå av med hel eller delvis AFP, og om det er noe arbeidsgiver kan/bør gjøre for å forskyve søknadstidspunktet. Alle som har søkt om AFP, vil derfor bli invitert til en samtale.

Rekruttering

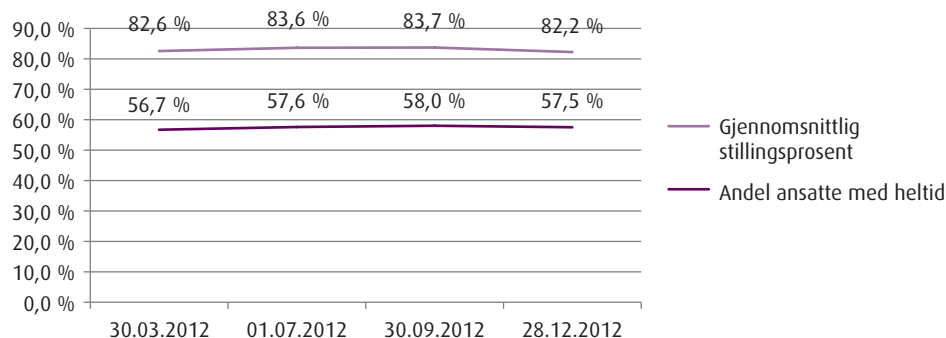
Resultater fra rekrutteringsarbeidet i 2012 presenteres for heltid/deltid, rekruttering av ungdom til Helse og velferd, lærlinger, andre rekrutteringstiltak rettet mot ungdom og fagområder det er knyttet rekrutteringsutfordringer til.

Heltid/deltid

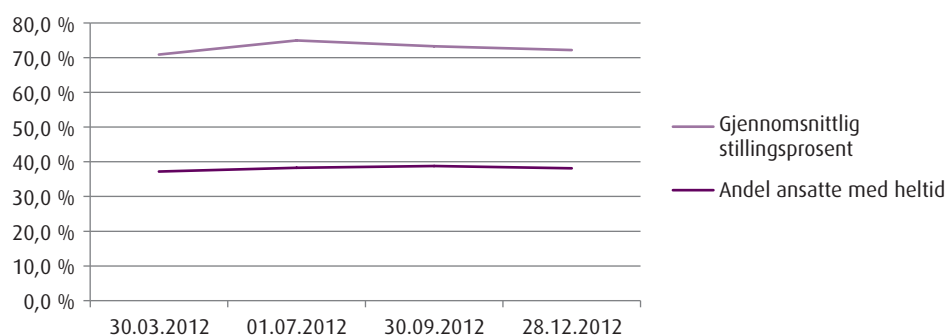
Periodemål 2012-2015: Minst 50 prosent av de ansatte innen Helse og velferd har heltidsstilling

Resultatmål 2012: Minst 40 prosent av ansatte innen Helse og velferd har heltidsstilling

Resultat: Samlet sett har andel heltidsansatte i hele kommunen økt fra 82,6 prosent til 83,2 prosent i perioden mars til desember 2012. Utviklingen i fjerde kvartal er imidlertid negativ for andelen heltidsansatte, selv om antallet har økt. Dette kan skyldes at det er rekruttert flere til helgestillinger for å unngå brudd på arbeidsmiljøloven.

Innen Helse og velferd har det også vært en positiv utvikling i andelen heltidsstillinger, jfr. figur nedenfor.

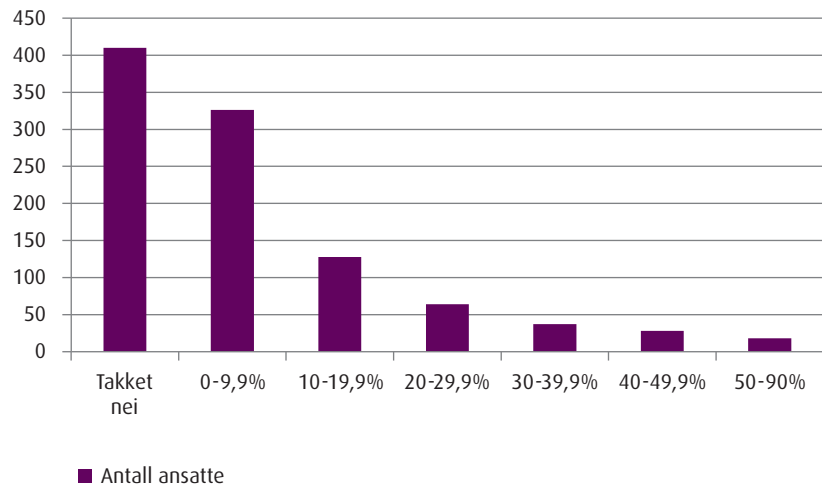
Per 31. desember 2012 har 38,1 prosent faste ansatte 100 prosent stilling innen Helse og velferd. Målsettingen for 2012 ble dermed ikke nådd. I løpet av året har det vært arbeidet med å øke ansattes stillingsprosent gjennom "15- måneders- vedtaket": Nye arbeidsplaner og å inngå avtale med de ansatte om å arbeide hyppigere helg. Innen Helse og velferd har det i samme periode vært arbeidet med å tilpasse økonomien til driften, og en del enheter har hatt krav om nedbemanning. Dette påvirker muligheten til å ansette deltidsansatte.

"15 -måneders- vedtaket" ble vedtatt i Eldreplanen i august 2011. Vedtaket innebar at alle deltidsansatte innen Helse og velferd som hadde utført merarbeid i en avtalt periode, skulle få utvidet sin stilling tilsvarende den stillingsprosenten de hadde arbeidet.

<http://innsyn.trondheim.kommune.no/motedag?offmoteid=3016197>

Rådmannen foretok i februar 2012 en kartlegging av alle fast deltidsansatte med dag- og nattarbeid for å få en oversikt over hvor stor stillingsandel de faktisk hadde i perioden 1. juni 2010 til 1. september 2011. Deretter fikk de deltidsansatte tilbud om fast stillingsandel tilsvarende den stillingsprosenten de faktisk hadde arbeidet i denne perioden.

Totalt fikk 1012 ansatte tilbud om økt stilling. 410 personer takket nei. Samlet ble det en gjennomsnittlig økning av stilling på 14,25 prosent. De fleste som fikk økt stillingsandel, fikk en øking på under 10 prosent; se figuren nedenfor. Ny stillingsandel ble innlemmet i nye arbeidsplaner når disse ble innført.

I 2013 vil det gjennomføres en kartlegging av ufrivillig deltid innen Helse og velferd.

Resultatmål 2012:

Ulike prosjekter og tiltak for å øke stillingsandeler for ansatte innen Helse og velferd prøves ut

Resultat:

Rådmannen gjennomførte i 2012 følgende tiltak:

- Utlyste stillinger internt før ekstern utlysning For å ivareta fortrinnsretten til deltidsansatte.
- Rapportering på heltid / deltid hvert kvartal til administrasjonsutvalget.
- Ved bo- og aktivitetstilbudene og innen barnevern har flere ansatte fått arbeidsplaner med langvakter. Dette som oftest med begrunnelse i brukerens tilbud, men effekten blir store stillingsandeler og få ansatte på jobb.
- Rutiner for utarbeidelse av kalenderplan og avvikende arbeidsplaner er utarbeidet.
- Hyppigere helg enn norm ordninger for å stimulere til å arbeide mer på tidspunkt det er behov for faste ansatte er iverksatt.
- Kalenderplan – langstidsplanlegging. Vikarbehov i kjent fravær defineres allerede før arbeidsplanen er iverksatt, og de deltidsansatte kan tilbys økte stillinger for å dekke opp dette. Ivaretar enhetens varierte behov for bemanning. Egne protokoller for å ivareta høytidsavviklingen.

Følgende prosjekter er igangsatt/gjennomført i 2012:

- Gjennomsnittsberegning av arbeidsplan på 52 uker ved Strindheim hjemmetjeneste. Ansatte har mer forutsigbar fritid og arbeidstid i høytider. Faste aktiviteter kommer inn i planen. Det blir mindre behov for vikarer, bemanningen blir mer stabil og det blir færre ansatte for brukerne å forholde seg til.
- "Kombinasjonsstillinger". Ansatte jobber på en dagenhet og en turnusenhet.
- Dragvoll sykehjem. Dette nye sykehjemmet planlegges som et "heltidssykehjem".
- Senior/ junior-prosjektet. Dette er et tiltak mot ufrivillig deltid samt realkompetanseoverføring. Målet er å øke rekruttering til helsefagarbeiderfaget og beholde de nyutdannede etter endt tid som lærling. Ti nyutdanna helsefagarbeidere skal tilbys hel-stilling.

Både igangsatte tiltak og prosjekter gjennomføres i tett samarbeid med arbeidstakerorganisasjonene. Erfaringene man har gjort seg er at det kan være en utfordring å snu kulturen innen turnusbaserte tjenester mot en heltidskultur. Ved ledighet i stilling må det drøftes hva som skal til for å øke stillingsandeler til ansatte som allerede har en stilling.

Brudd på arbeidsmiljøloven

Periodemål 2012-2015:	De turnusbaserte tjenestene utføres uten brudd på arbeidsmiljøloven
Resultatmål 2012:	Rutiner for innleie av vikarer og kontrollrutiner er implementert ved alle turnusenheter Videreføre sentrale avtaler med tillitsvalgte
Resultat:	Protokollene i forhold til arbeidstid er evaluert og nye avtaler er inngått løpet av året. Rutiner for innleie av vikarer er evaluert gjennom besøk i ledernetverkene innen Helse og velferd. Videre er rutinene vurdert opp mot innføringen av vikardirektivet.

Rekruttering av ungdom til Helse og velferd

Trondheim kommune har som mål å rekruttere flere ungdommer til Helse og velferd.

“Ung i jobb”

Mål:	Tilby ungdom i alderen 16-18 år sommerjobb i den hensikt å stimulere til at de søker seg utdanning innen sektoren
Resultat:	I 2012 fikk 20 jenter og 20 gutter tilbud om sommerjobb. Sju av disse var fra Øst-Europa, Afrika, Asia, Mellom- og Sør-Amerika eller Oseania (utenom Australia og New Zealand).

Lærlinger

Mål:	Inntak i forhold til måltall vedtatt i 2010
Resultat:	<p>Bystyret vedtok i 2010 et måltall på 80 helsefagarbeiderlærlinger og 50 barne- og ungdomsfagarbeidere. Det arbeides bevisst med å oppfylle denne målsettingen.</p> <p>Trondheim kommune er spesielt opptatt av å få nok kvalifiserte søkere til helsearbeiderfaget. I 2012 var det 142 søkere til dette faget, 81 ble tatt inn. Målsettingen ble dermed nådd. Også i barne- og ungdomsarbeiderfaget ble målsettingen nådd.</p> <p>Det totale antallet læreplasser i kommunen vil variere fra år til år fordi antall lærlinger i “andre fag” styres av behovet for arbeidskraft og om det er kvalifiserte søkere. Kommunen kan ha inntil 20 læreplasser i disse fagene. I 2012 ble det tatt inn 14 lærlinger.</p> <p>Det vil alltid være et visst frafall av lærlinger i løpet av læretida. Antall avbrutte lærekontrakter varierer fra år til år. Kommunen har ikke som praksis å rekruttere flere lærlinger enn måltallet, fordi frafallet er utforsigbart. Selv om det er et løpende inntak til læreplasser, blir ikke ledige plasser alltid fylt opp. De fleste som ikke får læreplass fra august, starter på andre studier eller kvalifiseringsløp.</p>

Lærlingeplass, søkere og inntak, Trondheim kommune 2012

Fag	Søkere til lærlingeplass i 2012			Inntak lærlinger i løpet av 2012			
	Kvinner	Menn	Totalt	Måltall	Kvinner	Menn	Totalt
Barne- og ungdoms- arbeiderfaget	116	19	135	50	5	55	53
Helsearbeiderfaget	121	22	143	72	9	81	76
Andre fag*	26	48	74	8	6	14	14
Totalt	263	89	352	130	20	150	143

* Skomakerfaget, aktivitørfaget, feierfaget, idrettsanleggsgfaget, IKT-servicefaget, institusjonskokkfaget, kjemiprosessfaget, kontor- og administrasjonsfaget, renholdsoperatørfaget, vei- og anleggsgfaget, anleggsgartnerfaget.

I 2012 har kommunen totalt 287 lærekontrakter. 240 av lærlingene er kvinner, 43 er menn. Størst andel kontrakter er innen helsearbeiderfaget. Det finnes ingen oversikt over andel lærlinger med innvandrerbakgrunn.

Aktive lærekontrakter pr. 31. desember 2012 (1. og 2. års lærlinger)

Fag	Kvinner	Menn	Totalt
Barn- og ungdomsarbeiderfaget	96	12	108
Helsearbeiderfaget	134	19	153*
Andre fag	14	12	26
Totalt	244	43	287

Andre rekrutteringstiltak rettet mot ungdom

Mål: Gjennomføre markedsføringstiltak rettet mot ungdom

Resultat:

I løpet av 2012 er følgende tiltak gjennomført:

- Personaltjenesten besøkte videregående skoler for å komme i dialog med ungdom og foreldre om yrkesvalg samt å rekruttere til yrkesfagene.
- På "Opplæringsdagen 2012" fikk 10. klassinger i fylket informasjon om videregående opplæring og muligheter til fagutdanning i Trondheim kommune.
- Rekrutteringspatroljen besøkte 10. trinn og videregående skole for å rekruttere ungdom til utdanning og arbeid i helse- og velferdstjenesten.
- Personaltjenesten har en aktiv facebookside- lærling i TK- mange muligheter.

Rekruttering av andre grupper

Periodemål 2012-2015: Trondheim kommune er en konkurransedyktig aktør i kampen om arbeidskraften

Resultatmål 2012: Det er flere kvalifiserte søkere til ledige stillinger innen byutviklingsområdet

Resultat:

Med unntak av enkelte stillinger innen kommunalteknikk, veiområdet og rørleggere i Trondheim bydrift, opplevde byutviklingsområdet god og relevant søkning til ledige stillinger i 2012.

"Ung i byutvikling" er en arena for ansatte under 35 år som har mindre

enn fem års fartstid i sektoren. Tiltaket startet i 2011 og ble videreført i 2012.

Resultatmål 2012:	Mål: Det er godt kvalifiserte søkere til ledige rektorstillinger
Resultat:	De siste årene har det vært stor utskifting av rektorer, særlig på grunn av pensjonering. Det har vært prøvd annonsering/utlysning både lokalt og nasjonalt, men erfaringen viser at det i all hovedsak kun blir interne søkere. Søkertallet ligger på tre til fem søkere per stilling. Så langt har det vært kvalifiserte søkere blant disse, slik at det ikke har vært nødvendig med flere utlysninger til samme stilling.

Kompetanseutvikling

Resultater fra arbeidet med kompetanseutvikling i 2012 presenteres for introduksjonsprogram for nytilsatte, lederutvikling, mentorordning for nytilsatte rektorer og samarbeid med utdanningsinstitusjonene.

Introduksjon av nyansatte

Mål:	Gi den enkelte muligheten til å oppdage mangfoldet og se sin egen rolle som del av helheten, gi den enkelte mulighet for å oppleve fellesskap og identitet på tvers av enhetstilknytning og å inspirere og motivere den nytilsatte
Resultat:	I 2012 ble det arrangert to introduksjonskurs for nytilsatte, ett per halvår. Det var ca. 30 deltakere på hvert kurs.

Lederutvikling

Lederutvikling har de siste seks årene vært forbeholdt enhetsledere i Trondheim kommune gjennom Utviklingsprogrammet. Kull VI påbegynte programmet høsten 2011 og avslutter juni 2013 (15 deltakere – enhetsledere).

Sommeren 2012 ble utviklingsprogrammet for enhetsledere stilt i bero for å konsentrere satsingen på fagledere innen de ulike tjenesteområdene. Konseptet Ledelsesskolen i Trondheim kommune ble igangsatt. Programmet består av tre samlinger á to dager. Høsten 2012 ble det igangsatt et program for 20 fagledere i Barne- og familietjenesten (forvaltning). Dette avsluttes før sommeren 2013. Tilsvarende program for fagledere innen Byutvikling og Helse- og velferd i Heimdal planlegges gjennomført i løpet av første halvår 2013.

Det ble i 2012 gjennomført en heldags alumnisamling for tidligere deltakere ved Utviklingsprogrammet i Trondheim kommune.

Den årlige strategikonferansen ble gjennomført i februar 2012. Rundt. 200 av kommunens ledere deltok. Hovedtema var folkehelse.

Mentorordning for nytilsatte rektor og lærere

Høsten 2011 startet Trondheim kommune en ordning med mentor for rektorer. Primæroppgaven for mentor er å bistå nyansatte rektorer, men også de øvrige rektorene kan kontakte mentor

ved behov. Høsten 2012 ble det ansatt nok en mentor i 20 prosent stilling. Primæroppgaven for mentor er å hjelpe nyansatte rektorer med å komme inn i rektorrollen og gjøre de rette prioriteringene i startfasen.

De fleste skolene har nå egne mentorer som bistår nyutdannede lærere i de første yrkesårene. Flere og flere av mentorene har eller tar videreutdanning for mentorer. Det er etablert et samarbeid med HiST og NTNU (v/Program for lærerutdanning –PLU) om faglig påfyll for de nyutdannede, og sammen avvikler HiST, PLU og kommunen fire årlige samlinger for denne gruppen lærere

Samarbeid med utdanningsinstitusjonene

Mål: Videreføre og videreutvikle samarbeidet

Resultat: I 2012 inngikk Trondheim kommune nye samarbeidsavtaler både med Dronning Maud Minnes Høgskole og Høgskolen i Sør-Trøndelag (HiST).

Arbeidsmiljø

Ny "Intensjonsavtale om et mer inkluderende arbeidsliv 1. mars 2010-31. desember 2013" (IA-avtalen) er inngått mellom partene i arbeidslivet. Trondheim kommune har egen handlingsplan for perioden.

Arbeidsmiljødagen ble i avholdt i november 2012. Enhetenes arbeidsmiljøgrupper ble invitert, og ca. 730 deltok. Botiltak rus vant arbeidsmiljøprisen.

Sykefravær

Periodemål 2012-2015: Sykefraværet fra og med 2013 ligger på gjennomsnittet av sykefraværet i storbyene

Resultatmål 2012: Sykefraværet ved utgangen av 2012 er under ni prosent

Resultat: Sykefraværet for 2012 ble på 9,5 prosent. Dette er den laveste sykefraværspersenten siden 2000 og er dermed et meget godt resultat, selv om målsettingen ikke ble nådd. Kvartalsvis fordelte fraværet for 2012 seg slik: 10,5 prosent, 8,4 prosent, 8,2 prosent og 9,8 prosent

Sykefravær 2012 fordelt på kjønn, alder og virksomhetsområder:

Den nederste kolonnen viser fraværet totalt sett for de ulike virksomhetsområdene og for hele kommunen. Tallene i parentes er for 2011.

Kjønn/ alder	Byutvikling	Kultur	Oppvekst/ utdanning	Helse/ velferd	Organisa- sjon/finans	Diverse *	Hele TK
Kvinner	12,3(11,3)	6,2 (9,7)	9,6 (10,2)	12,0 (12,5)	7,4 (8,3)	10,0 (8,3)	10,5 (11,0)
Menn	6,2 (7,4)	5,0 (7,5)	5,8 (5,9)	7,9 (8,7)	3,9 (4,0)	5,4 (8,0)	6,3 (6,9)
0-29	6,6 (7,6)	2,7 (5,4)	8,0 (7,9)	8,8 (8,4)	5,2 (4,6)	10,1 (8,5)	8,4 (8,5)
30-49	9,5 (9,3)	3,9 (7,3)	8,8 (9,4)	11,3 (11,6)	6,0 (6,5)	7,2 (6,9)	8,9 (9,9)
50+	8,7 (9,2)	9,3 (11,8)	9,4 (9,8)	12,1 (13,4)	6,0 (7,1)	5,4 (9,3)	10,0 (10,8)
Totalt	9,0 (9,1)	5,8 (8,9)	8,8 (9,3)	11,2 (11,8)	6,0 (6,7)	8,9 (8,2)	9,5 (9,9)

*Omfatter Bystyresekretariatet, Kommunalrådenes kontor, Trondheim kommunerevisjon, lærlinger og Det interne arbeidsmarkedet.

Trondheim kommune i sin helhet har redusert fraværet med 0,4 prosentpoeng fra 2011 til 2012. Flere virksomhetsområder har også redusert fraværet relativt mye sett i forhold til 2011. Dette gjelder Kultur, Oppvekst og utdanning og Helse- og velferd. Byutvikling har hatt en svak økning på 0,1 prosentpoeng, mens Diverse har økt sitt fravær med 0,7 prosentpoeng.

Kvinner har høyere fravær enn for menn i alle virksomhetsområdene. Det svangerskapsrelaterte fraværet utgjør 4 prosent av det totale fraværet.

Fraværet øker med stigende alder for områdene Kultur, Oppvekst og utdanning og Helse- og velferd. For Byutvikling er det de mellom 30 – 49 år som har det høyeste fraværet, noe som også gjelder for Diverse. For Organisasjon – og finans har de mellom 30 – 49 år og de over 50 år likt fravær.

Prosjektene ”NB! Naturlige bevegelser” innen Helse og velferd og ”La mæ få klar det sjøl” i barnehagene er videreført i 2012.

Arbeidsmiljøenheten deltar i alle Dialogmøter 1. Endring i lovverket fra juli 2011 medførte at alle sykmeldte, sammen med leder, uansett sykmeldingsgrad, skal delta på dialogmøte 1 innen det er gått sju uker av sykefraværet. Møtene avholdes senest innen to til tre uker.

Organisasjonsutvikling

Resultater fra arbeidet med organisasjonsutvikling i 2012 presenteres for beredskap, digital kompetanse, arbeidsprosesser, service, håndtering av personopplysninger, treparts samarbeidet, varslingssekretariatet, samarbeid med frivillige og miljøstyring (ISO-14401).

Beredskap

Periodemål 2012-2015: I 2014 har Trondheim kommune kompetanse og systemer til å møte uønskede hendelser

Resultatmål 2012: Det er gjennomført helhetlige ROS-analyser (risiko- og sårbarhetsanalyser) som tilfredsstillende kravene i Sivilbeskyttelsesloven
Alle kommunens beredskapsplaner på enhets- og stabsnivå er oppdaterte
Det er søkt samordning om samfunnssikkerhet på tvers av tjenesteområdene

Resultat: Høsten 2012 engasjerte Trondheim kommune et eksternt konsultentselskap for å bistå med utvikling av en helhetlig ROS-analyse for kommunen som tjenesteyter og som geografisk område. Analysen forventes fremlagt for politisk behandling høsten 2013.

Oppdaterte beredskapsplaner på enhetsnivå er i 2012 fulgt opp som en del av lederavtalens forpliktelser. Trondheim kommunes overordnede beredskapsplan: ”beredskapshåndboken”, er revidert gjennom 2012.

For økt samordning av samfunnssikkerhet på tvers av tjenesteområdene ble det i 2012 etablert flere uformelle, men faglig gode, fysiske og elektroniske ”møteplasser” for fagpersoner og ledere i kommunen. Erfaringene fra disse følges opp av rådmannen.

Digital kompetanse, arbeidsprosesser og service

I 2012 har de interne tjenestene arbeidet spesielt med digital kompetanse, arbeidsprosesser og service. Målsettingen i planperioden er at de ansattes digitale kompetanse skal være tilpasset den enkeltes oppgave. Dette er et langsiktig utviklingsarbeid i hele perioden.

Periodemål 2012-2015: Ansattes digitale kompetanse er tilpasset den enkeltes oppgave

Resultatmål 2012: Kartleggingsverktøy er utarbeidet
Kartlegging av kompetansebehov er gjennomført

Resultat: Kartleggingsverktøy er utarbeidet, og kartleggingen av kompetansebehovet er gjennomført. Den enkelte enhet har nå oversikt over kompetanse og kompetansebehovet blant sine medarbeidere.

Periodemål 2012-2015: Arbeidsprosesser ved de interne tjenestene er effektivisert (ved hjelp av digitale verktøy og eventuell organisatorisk tilpasning)

Resultatmål 2012: Intern dokumentflyt er digitalisert
Uhensiktsmessige arbeidsprosesser er endret eller fjernet

Resultat: I 2012 er følgende gjort:

- Det er gjennomført overgang til digitale reisebilag for alle enhetsledere i interne tjenester.
- Arbeidsprosessen "Lønn til timebetalte" ble gjennomgått, og ny rutine er lagt ut.
- Trondheim byarkiv prøvde nye rutiner for digital forsendelse av sensitiv/halvsensitiv e-post. Trondheim kommunerevisjon stilte seg noe skeptiske til disse rutinene. Det må derfor arbeides med videre avklaring

Periodemål 2012-2015: Interne tjenester skal legge til rette for at Trondheim kommune scorer høyt i nasjonale serviceundersøkelser

Resultatmål 2012: Informasjon om og fra interne tjenester er lett tilgjengelig
Det er utarbeidet verktøy og gode rutiner for publisering, arkivering, søk og gjenfinning

Resultat: I 2012 har de interne tjenestene gjort følgende:

- Opprettet gruppe for utvikling av intranett for interne tjenester.
- Kommunens nye offentlige journal og innsynsløsning bidrar til at saker fra både interne tjenester og andre, og særlig politisk nivå, blir mer synlig.
- De fleste interne tjenester har nå sentral arkivfunksjon, og nye rutiner for journalføring og arkivering har ført til en kraftig økning av journalførte dokumenter; mer synlighet, innsyn og demokrati. Det er registrert økning for alle, og opptil 400 prosent på det meste.
- Flere enheter har kontakt med publikum på nettpat og sosiale medier

Byarkivet vant serviceprisen for 2012 og har blant annet gjort tiltak for å redusere saksbehandlingstiden på partsinnsyn (som gjelder alle kommunale tjenester).

Håndtering av sensitive personopplysninger

Periodemål 2012-2015:	Trondheim kommune skal håndtere personopplysninger i tråd med gjeldende lovverk
Resultatmål 2012:	Ved Barne- og familietjenesten er det etablert skriftlige rutiner for håndtering av personopplysninger, og ansvarsforhold som sikrer at personopplysningsloven blir etterlevd i praksis, er tydeliggjort
Resultat:	I løpet av 2012 er sikkerhetsledelse, ansvar som behandlingsansvarlig, og rutiner for sikkerhetsrevisjoner i Trondheim kommune fastsatt. Ved Barne- og familietjenesten (BFT) er det etablert skriftlige rutiner for informert samtykke, og ny versjon av HsPro med tilfredsstillende tilgangsstyring er innført. HsPro er det systemet man bruker på BFT, og i tidligere versjon var tilgangsstyringen så dårlig at Datatilsynet reagerte.

Trepartssamarbeidet

Mål:	Utløse kreativitet og engasjement blant ansatte, utvikle tjenestetilbudet, skape godt arbeidsmiljø og, gjennom positiv deltakelse fra alle ansatte, skape en attraktiv arbeidsplass og bidra til positivt omdømme
Resultat:	Det er signert ny avtale for trepartssamarbeidet. Erfaring viser at samarbeidet kan ivaretas uten at det øremerkes egen stillingsressurs og egne driftsmidler. Bystyret vedtok derfor å fjerne midlene til dette formålet fra og med 2013.

Etikk

I 2012 begynte arbeidet med revidering av kommunens etiske retningslinjer. Flere tiltak har blitt iverksatt fra 2007 og fram til i dag. I saken som rådmannen legger fram for politisk behandling i 2013 vil det bli redegjort for disse. I tillegg vil nye tiltak bli vurdert.

Trondheim kommune har deltatt i et storbyprosjekt som "Etikk i det daglige. Evaluering av etikk-arbeidet i to storbykommuner". Stavanger kommune har vært prosjektførende by, og prosjektet avsluttes tidlig i 2013.

Varslingssekretariatet

Bystyret vedtok i 2007 å opprette et varslingssekretariat i Trondheim kommune. Målet er å legge til rette for at ansatte i Trondheim kommune varsler om kritikkverdige forhold. Sekretariatet har "kontortid" og er tilgjengelig per telefon og web-løsning på kommunens intranett.

Sekretariatet mottar ikke alle varslings saker i Trondheim kommune. Det er opp til den som varsler om ordinær tjenestevei skal benyttes, om tillitsvalgt eller verneombud kontaktes eller om saken meldes til sekretariatet.

I 2012 er det mottatt fem saker. I 2011 mottok sekretariatet 12 reelle varslings saker. En sak er registrert ved personlig oppmøte, én per telefon, én per brev og to via web-løsningen. Sakene er fordelt innenfor kategoriene (med frekvens i parentes): brudd på etiske retningslinjer (én), arbeidsmiljø (to) og annet (to). Det er varsler som selv kategoriserer varslingen i web-løsningen.

En varsler er anonym, mens fire har framstått med navn. Fire av sakene er ferdig behandlet ved utgangen av 2012, mens én av sakene fortsatt er under arbeid. Av de ferdigbehandlede sakene er

én sak avsluttet fra sekretariatets side (har medført videre oppfølging ved enhet eller fått andre konsekvenser), mens tre er henlagt (påstand fra varsler er da ikke verifisert).

Samarbeid med frivillig sektor

Periodemål 2012-2015: Samarbeidet mellom Trondheim kommune og frivillig sektor skal øke for visse typer oppgaver

Resultatmål 2012: Rådmannen og interne tjenester legger til rette for økt samhandling mellom Trondheim kommune og frivillig sektor

Resultat: De interne tjenestene bidrar til å sikre driften av organisasjonen Trondheim kommune. Deres direkte kontakt med frivillig sektor vil derfor være forholdsvis liten. Enkelte enheter har gjennomført mindre tiltak, men deres viktigste oppgave er å legge til rette for effektiv drift av de tjenesteytende enhetene.

Miljøledelse

Periodemål 2012-2015: Kommunens miljøledelse (ISO-14401) sikrer at miljøbelastningen fra Trondheim kommunes egen drift blir stadig mindre

Resultatmål 2012: Tiltak for å forbedre kommunens miljøstyringssystem er utført
Rutiner i Kvaliteket for miljøledelse og håndtering av avviks- og forbedringsmeldinger blir fulgt opp

Resultat: Rådmannen har inngått en treårig avtale med ny ekstern revisor, Teknologisk institutt sertifisering AS, om sertifisering av kommunens system for miljøledelse. Avtalen gjelder for tre år. Valg av ny sertifisør ble gjort for å sikre en stadig forbedring av miljøarbeidet.

Kommunens system for miljøledelse ble i desember 2012 resertifisert for tre nye år av Teknologisk institutt. I revisjonsprosessen ble et avvik fra standardens punkt 4.5.2 Samsvarsvurdering avdekket. Avviket ble lukket.

Rutiner for miljøledelse i Kvaliteket er forbedret. Det er utarbeidet nye rutiner for samsvarsvurdering, avvik, korrigerende tiltak og forebyggende tiltak og avfallshåndtering.

Kvaliteket

Kvaliteket har gjennom 2012 befestet seg enda sterkere i hele organisasjonen. Det har vært en økning av antall treff i dokumentene (rutiner og prosedyrer), og forbedringsarbeidet gjennom TQM-systemet har også skutt fart gjennom året.

I 2011 var om lag 6000 hendelser. I 2012 ble nesten 10 000 hendelser registrert i forbedrings- og avvikssystemet. Det er rundt 50 000 visninger per måned av dokumenter.

Kvaliteket skal være et levende system. Det er arbeidet med å forbedre rutiner, finne bedre prosesser og trekke med tjenesteområdene. Arbeidet med å finne felles rutiner og prosesser fortsetter.

Årsregnskap Interne tjenester og folkevalgte

Det var i 2012 et samlet mindreforbruk på 9,6 millioner kroner i de interne tjenestene og folkevalgte. Dette utgjør om lag 2,3 prosent av budsjetterte utgifter på 414 millioner kroner. Alle enheter under interne tjenester og folkevalgte leverer gode resultater regnskapsmessig, og driften er preget av høy effektivitet og høy tjenesteyting. Nedgangen i det interne arbeidsmarkedet fortsatte også i 2012, men det forventes ikke samme nedgang i 2013. Det er god drift i alle enheter som samlet sett bidrar til totalresultatet.

	Regnskap 2012	Rev.budsjett 2012	Avvik 2012
Samlet resultat	404 024	413 615	9 590
Finans	65 610	64 581	-1 029
Organisasjon og felles	271 348	275 896	4 548
Det interne arbeidsmarkedet	15 748	19 161	3 414
Folkevalgte	51 318	53 976	2 657

Matlaging på Solsiden barnehage. (Foto: Carl-Erik Eriksson)

Barnehager

Barnehager

I Trondheim går om lag 10870 barn i alderen 0-5 år i barnehage. Barnehagesektoren består av 78 private barnehager, 72 familiebarnehager og 59 kommunale enheter. De kommunale enhetene består hovedsakelig av to eller tre barnehager under felles ledelse. Rundt 60 prosent av barna går i kommunal barnehage. Oppvekstkontoret administrerer opptaket til barnehageplass. Sektoren reguleres av Lov om barnehager og Lov om grunnskolen og den vidaregående opplæringa (Opplæringslova).

Økonomi

Avvik budsjett/regnskap	Resultat i prosent av nettobudsjett
5,3 mill kr	0,4

Årsregnskapet 2012 for barnehageområdet viser at det er brukt 5,3 millioner kroner mindre enn budsjettet. Dette utgjør 0,4 prosent av et netto budsjett på 1,3 milliarder kroner. Resultatet skyldes først og fremst mindreforbruk i de kommunale barnehagene. Barnehagene viser god økonomisk kontroll og hovedtyngden av barnehagene har et forbruk innenfor pluss/minus tre prosent av netto lønn.

Mål og resultater

Vurderingene av mål- og resultatoppnåelse på barnehageområdet for 2012 baseres på de kommunale enhetsledernes resultatvurderinger, gjennomførte kompetansetiltak og aktivitetsplan i kvalitetsprogrammet for trondheimsbarnehagene 2011-15 og KOSTRA -rapporteringer.

Periodemål: Barnehagen har et læringsmiljø som støtter og utfordrer barns interesser, nysgjerrighet og lærelyst

Vurdering: Målene for perioden er i stor grad nådd. Når det gjelder vurdering - og dokumentasjon, må det arbeides videre både i forhold til metodevalg og systematikk.

Mål: Personalet har kunnskap om innholdet i ny formålsparagraf med vekt på barns dannelsesprosesser

Resultat: Mål i lederavtalen forplikter alle kommunale enheter. Gjennom avtalen har barnehagene formulert egne mål, og rapporterer om ulike kurs- og kompetansetiltak for oppfølging. Barnehagene beskriver hvordan de legger til rette for kompetanseheving, refleksjon og dialog om temaet i ulike fora i og utenfor barnehagen og at dette gir positive resultater. Barnehagenes arbeid med barns dannelsesprosesser synliggjøres dette året i større grad enn tidligere i barnhagenes årsplaner. Barns danning og læring vektlegges også i prosjekt- og nettverksarbeid. I dette arbeidet deltar både kommunale og private barnehager.

Seks av trondheimsbarnehagene har deltatt i prosjektet "Barnehagen som arena for læring og danning" i regi av Utdanningsdirektoratet. I arbeidet er det veiledet fra Dronning Mauds Minne (DMMH). Prosjektet er dokumentert ved at høyskolen og barnehagene har skrevet fagartikler der de beskriver egne prosesser og arbeid med barn. Artiklene skal publiseres av Utdanningsdirektoratet.

På bakgrunn av dette vurderes målet som nådd.

Mål: Personalet har økt kunnskap om relasjonens betydning for barns utvikling og læring

Resultat: Rådmannen har i 2012 gitt tilbud om en rekke kurs og kompetansetiltak som har hatt som mål å gi de ansatte i barnehagene mer kunnskap om voksenrollens betydning for tidlig innsats og utvikling av gode læringsmiljø. Det har vært meget god oppslutning om tiltakene, og barnehagene rapporterer at innholdet har bidratt til økt kunnskap og forståelse blant de ansatte. Med bakgrunn i dette vurderes måloppnåelse.

Mål: Personalet benytter varierte arbeidsmåter i vurderings- og dokumentasjonsarbeidet

Resultat: Rammeplanen for barnehager gir føringer om at barnehagens kvaliteter og måloppnåelse skal vurderes gjennom kvaliteten på de ansattes arbeid og kompetanse.

Interessen for å delta i kompetansegivende program, prosjekt og nettverk har også dette året vært stor blant trondheimsbarnehagene. Deltakelsen har bidratt til å øke kompetansen hos de ansatte om pedagogisk dokumentasjon, faglig refleksjon og vurdering. Gjennom dette har barnehagene arbeidet målrettet med å ta i bruk og utvikle gode metoder for å dokumentere, vurdere og evaluere eget arbeid. Det er rettet mye oppmerksomhet mot barns læring og utvikling, både individuelt og i gruppe. Når det vurderes bare delvis måloppnåelse, har dette sammenheng med at det å vurdere eget arbeid er krevende og at det fortsatt mangler god systematikk i arbeidet. Spesielt dreier dette seg om systematikk som bidrar til å synliggjøre og dokumentere utad hvilke resultat barnehagene oppnår.

Periodemål: Barnehagen fremmer sunt miljø og bærekraftig utvikling

Vurdering: Barnehagene har over tid arbeidet godt og målrettet med dette målet, både når det gjelder å utarbeide og etterleve miljøhandlingsplaner og Grønt Flagg. Målet vurderes derfor som nådd.

Mål: Kommunale barnehager har miljøhandlingsplan og Grønt Flagg

Resultat: Dette målet vurderes som oppnådd da alle barnehagene har miljøhandlingsplan og tilnærmet alle kommunale barnehager har Grønt flagg. Barnehagenes handlingsplaner er knyttet opp mot selvvalgte miljøtema som fysisk aktivitet, kosthold, kildesortering, gjenbruk, kompostering, søppelrydding mm. Planene evalueres årlig, videreutvikles og nye tiltak iverksettes.

Mål: Antallet private barnehager og familiebarnehager med Grønt Flagg øker

Resultat: Per 1.1.2013 har totalt 140 barnehager Grønt flagg, og 11 er i ferd med å få det. Av disse er det 36 private barnehager.

Mål: Barnehagen implementerer nye føringer om folkehelse knyttet til fysisk aktivitet og kosthold

Resultat: Grønn Barneby har dette året gjennomført kostholdskurs for 81 ansatte, samt foreldreseminar for om lag 300 deltakere. Barnehagene har omsatt ny kunnskap og lagt opp måltidene og kostholdsplaner i tråd med dette.

Tilrettelegging for fysisk aktivitet inne og ute er sterkt vektlagt i barnehagenes hverdag og planer, og flere barnehager arbeider aktivt med utemiljø som læringsarena. Målet for dette arbeidet vurderes som nådd

Mål: Barns medvirkning og deltakelse vektlegges i miljøarbeidet

Resultat: Som tidligere beskrevet rapporteres det om stort engasjement i miljøarbeidet. Både barn og foreldres engasjement og aktive deltakelse framheves som suksessfaktorer sammen med ansattes holdninger, kreativitet og engasjement. Målet vurderes som nådd.

Mål: Foreldres medvirkning og innflytelse over barnehagetilbudet øker

Resultat: Resultatene fra brukerundersøkelsen er gjennomgått i alle barnehager og det er utarbeidet oppfølgingsplaner i samarbeid med ansatte og foreldre. Kommunalt foreldreråd for barnehager er etablert, men det har tatt tid å få på plass retningslinjer og vedtekter for arbeidet. Målet vurderes derfor som delvis nådd.

Mål: Det etableres kommunalt foreldreråd for barnehager (KFB)

Resultat: KFB ble etablert i februar. Parallelt med etableringen er det arbeidet med å utarbeide nye retningslinjer for deltakelse, ansvar og oppfølging av rådet.

Det er avholdt ett møte i KFB i 2012. Leder, nestleder og rådmannen deltok på konferanse i regi av det sentrale foreldreutvalget. Nye vedtekter for kommunalt foreldreråd for barnehage og grunnskole vedtas i Bystyret i februar 2013. På grunn av at det har tatt tid å få retningslinjer og vedtekter på plass og at det kun er gjennomført ett møte i 2012, vurderes målet som delvis nådd.

Mål: Resultater fra Brukerundersøkelsen 2011 følges opp

Resultat: Oppfølging av Brukerundersøkelsen 2011 ble nedfelt i barnehagenes lederavtaler for 2012. Oppfølgingen er diskutert og vurdert i midtveissamtalene med enhetslederne og rådmannen vurderer at resultatene er bearbeidet og fulgt opp på en god måte fra barnehagenes side. Brukerråd, foreldreutvalg og ansatte har medvirket i oppfølgingen.

Mål: Barnehagen fremmer inkludering og likeverd

Vurdering: Prosjektorganisering har bidratt til god systematikk i arbeidet og til at man har greid gjennomføringen av planlagte tiltak. Tallet på barn med flerkulturell bakgrunn i barnehagene er økt, men målet om flere barn i alderen 1-3 år er dessverre ikke oppnådd. Kartlegging av barns språkferdigheter viser noe lavere skår enn forventet. Målet vurderes som delvis nådd

Mål: Personalet har økt kunnskap om barn og familier med flerkulturell bakgrunn

Resultat: Tiltak i plan for flerkulturelt arbeid er gjennomført som planlagt. Ett av tiltakene var å etablere nettverk mellom barnhager som har en stor andel barn og familier med flerkulturell bakgrunn. Dette tiltaket blir spesielt framhevet som vellykket og et viktig bidrag til økende bevissthet om verdien av mangfold og flerkultur som ressurs. Det er lagt et godt grunnlag for videreføring i 2013 og rådmannen vurderer derfor måloppnåelse.

Mål: Barnehagedeltakelsen for flerkulturelle barn i alderen 1-3 år øker med ti prosent

Resultat: Andelen barn med flerkulturell bakgrunn i aldersgruppen 1-5 år har økt med 17 prosent dette året. Barnehagedeltakelsen for flerkulturelle barn i alderen 1-3 år har derimot gått ned med åtte prosent. Målet er derfor ikke nådd. Rådmannen vurderer likevel at utviklingen er positiv totalt sett.

Mål: Barn har gode norskerferdigheter ved skolestart

Resultat: Kartlegging av barns norskerferdigheter er gjennomført med rundt halvparten av alle flerspråklige barn i trondheimsbarnehagene. Resultatene fra kartleggingen viser at av om lag 50 prosent av de kartlagte barna har om lag 85 prosent måloppnåelse i forhold til hva som er forventet av språkkunnskap og språkforståelse før skolestart. Det er en målsetting at alle barn skal omfattes av denne kartleggingen og at om lag 80 prosent av barna skal ha slik høy skår. Med bakgrunn i disse resultatene vurderes derfor delvis måloppnåelse.

Periodemål: Barnehagen arbeider målrettet og systematisk med avdekking og oppfølging av barn og familier i risiko

Vurdering: Helseundersøkelsen i barnehagene er bare delvis gjennomført som planlagt. Planlagte kurs i forhold til barn av psykisk syke og foreldre med rusproblemer er gjennomført med stor oppslutning fra barnehagene. Det arbeides godt og målrettet med å fremme tidlig hjelp og samarbeid om barn og familier i risiko, men kompetansen og kvaliteten varierer mellom bydelene. Det vurderes derfor delvis måloppnåelse.

Mål: Helseundersøkelser av førskolebarn skjer i samarbeid mellom foreldre, helsestasjon og barnehage

Resultat: Helseundersøkelsene er gjennomført i tre bydeler i henhold til den planen som bydelene har planlagt for. Barne- og familietjenesten (BFT) i en bydel reduserte på antall barnehager i prosjektet midt i året. Av den grunn vurderes resultatet som delvis måloppnåelse. Samarbeidet mellom barnehager og helsestasjoner har vært positivt, og foreldre gir uttrykk for at de er meget godt fornøyd med ordningen.

Mål: Barn av psykisk syke og foreldre med rusproblemer sikres god oppfølging i barnehagen

Resultat: Ansatte i trondheimsbarnehagene er gitt tilbud om kurs med tema "Barn i risiko" - om hvordan barnehagen kan gjøre en forskjell, og om nødvendigheten av samhandling mellom barnhagene og barne- og familietjenestene for å sikre god oppfølging. Kursene er gjennomført på ettermiddagstid og med svært stor deltakelse fra ledere og ansatte. Det vurderes derfor måloppnåelse i forhold til dette målet.

Mål: Barnehagen samarbeider med BFT om barn og familier i risiko

Resultat: Flere metoder for flerfaglige samarbeid mellom barnehagene og BFT er utviklet og prøvd ut. Dette for å fremme tidlig hjelp og for å bedre samarbeidet om barn og familier med sammensatte behov. Etter rådmannens vurdering gjøres det mye godt arbeid på dette området. Utfordringen ligger likevel i at det fortsatt er store forskjeller på kvaliteten og kompetansen i barnhagene og i bydelene. Det er derfor vanskelig å kunne vurdere måloppnåelse før det rapporteres om mer jevn kvalitet og mer likeverdighet i tilbudet til barn og familier i risiko.

Periodemål: Tjenestetilbudet til barn og unge kvalitetssikres

Resultat: Kvaliteteke er i drift, men dette året har det ikke vært tilstrekkelig fokus på å utvikle rutiner og prosesser. I det videre arbeidet må også arbeidet med avvik og forbedringsmeldinger prioriteres. Målet vurderes bare som delvis oppnådd.

Mål: Kvaliteteke og avvikssystemet er i bruk i alle barnehager

Resultat: Det er nedsatt kvalitetsgruppe for barnehagene med bred representasjon. Kvaliteteke og avvikssystemet er i drift og i aktiv bruk i mange barnehager. Det er likevel fortsatt noen enheter som ikke har utarbeidet og lagt inn egne prosedyrer og retningslinjer. For å forbedre kvaliteten på innholdet, er det behov for en gjennomgang og en kvalitetssikring av det som nå ligger i systemet og arbeidet med avvik og forbedringer må prioriteres videre. Det vurderes derfor delvis måloppnåelse.

Tilsyn med trondheimsbarnehagene i 2012

Kommunens rolle som tilsynsmyndighet er hjemlet i Lov om barnehager. Det er gjennomført to ulike typer tilsyn i løpet av 2012. Ansvar for tilsyn med trondheimsbarnehagene er delegert til Oppvekstkontoret, som har foretatt stedlig tilsyn med 50 barnehager. I framtiden vil tilsynsarbeidet bli rapportert gjennom årlig kvalitetsmelding for barnehager.

Lovlighetskontroll

Lovlighetskontroll omfatter årlig kontroll av årsmelding for barnehager og elektronisk tilsyn hvert fjerde år. Dette følges igjen opp av stedlige tilsyn i noen barnehager hvert år. I 2012 er det foretatt oppfølging av lovlighetskontroll ved en kommunal barnehage, 16 ikke-kommunale barnehager og 26 familiebarnehager. Utvalg av tilsynsobjekt er basert på funn i undersøkelsene, eller tilfeldig utvalg.

I gjennomgangen av årsmeldingene har det vært sett på barnehagenes pedagogressurs, voksen-tetthet og utnyttelse av leke- og oppholdsarealet. Oppfølging av det elektroniske tilsynet har vært konsentrert om familiebarnehagene og deres utfordringer med å få til en stabil veiledningsordning. Tilsynet er enten utført av Oppvekstkontoret alene eller sammen med Miljøenheten.

Det er ikke avdekket alvorlige brudd på barnehageloven. Fem barnehager hadde avvik fra enten pedagognormen, anbefalt bemanningsnorm eller utnyttelse av godkjent leke- og oppholdsareal. Alle som hadde slike avvik ble tilskrevet og bedt om en forklaring på det som var innrapportert. I noen tilfelle viste det seg at barnehagene hadde mistolket spørsmålene, slik at de faktisk ikke hadde avvik fra normen. Barnehager med avvik fikk brev med krav om å rette opp forholdene. Alle barnehagene som har hatt stedlig tilsyn, har mottatt rapport hvor forhold som må rettes er beskrevet.

Barnehagebasert vurdering

Dette er knyttet til et gitt faglig tema for å vurdere kvaliteten på det pedagogiske innholdet og praksisen i barnehagene. Det er i 2012 gjennomført en spørreundersøkelse og sju stedlige tilsyn ut fra temaet Barnehagen et inkluderende fellesskap.

Barnehagene skårer generelt høyt på de fleste spørsmål i undersøkelsen. Dialogen med barnehagene ved stedlige tilsyn bekrefter i stor grad resultatene fra spørreundersøkelsen. Det er noe svakere resultater når det gjelder temaene Personalets kompetanse og Samarbeid med andre instanser. Funnene er fulgt opp gjennom kvalitetsutviklingsprogrammet for trondheimsbarnehagene, der det er gjennomført en storstilt opplæring for ansatte om temaet barn i risiko, med god opplutning blant de ansatte.

Investeringer

Rammen for kommunale investeringer til barnehageformål i 2012 var på 155 millioner kroner.

Det ble ferdigstilt og åpnet fire kommunale barnehager. Dette var Leistad, som erstatning for midlertidig barnehage, Nidarvoll, som erstatning for en liten, eksisterende barnehage. Det ble i tillegg åpnet to nye barnehager på Myra og på Kattem. Investeringsmidlene ble også benyttet til å starte prosjektering og utbygging av sju barnehager som ferdigstilles i 2013 og 2014.

I privat regi åpnet Grilstad og Bratsberg barnehager som erstatning for midlertidige barnehager, samt den nye Læringsverkstedet Humlehagen barnehage på Ranheim.

Nøkkeltall

Foreløpige KOSTRA-tall 2012 for barnehage. Trondheim kommune sammenlignet med et veid gjennomsnitt av de øvrige ASSS-kommunene, unntatt Oslo.

	Trondheim	ASSS
Andel 1-2 åringer med barnehageplass, prosent	89,5	80,6
Andel 3-5 åringer med barnehageplass, prosent	99,3	96,9
Andel 1-5 åringer med barnehageplass, prosent	95,3	90,4
Korrigerte oppholdstimer per årsverk til basisvirksomhet i kommunale barnehager	14 016	13 436
Korrigerte oppholdstimer per årsverk til basisvirksomhet i private barnehager	13 712	13 595
Andel ansatte med førskolelærerutdanning og annen pedagogisk utdanning, prosent	47,7	38,2
Korrigerte brutto driftsutgifter til basisvirksomhet i kommunale barnehager per korrigerte oppholdstime, kroner	42	41

Elever ved Nardo skole løser matematikkoppgaver. (Foto: Carl-Erik Eriksson)

Grunnskolen

Grunnskolen

Trondheim kommune gir grunnskoleopplæring ved 52 skoler. 34 barneskoler, 11 ungdomsskoler og 7 kombinerte skoler. Skoler med barnetrinn har skolefritidsordning (SFO) og tilbyr gratis leksehjelp til alle elever på 1.-4. trinn. Barneskolene Ila, Kattem og Saupstad og ungdomsskolene Huseby og Rosenborg har mottaksgrupper for nyankomne minoritetsspråklige elever. På vegne av Sør-Trøndelag fylkeskommune gis det grunnskoleopplæring ved Lianvatnet skole (skoleavdelingen ved BUP- klinikk) og Skolen St. Olavs Hospital. Trondheim kommunale kulturskole (TKK) tilbyr opplæring innenfor musikk, teater, visuelle kunsthøgskole, sirkus og dans – både i egne lokaler og i de fleste grunnskoler.

Høsten 2012 gikk 19148 elever i de kommunale grunnskolene i Trondheim, 150 flere enn i fjor. 918 elever bosatt i Trondheim kommune gikk i sju private grunnskoler i Trondheim, fire flere enn i 2011. 999 elever fikk særskilt norskopplæring, mens 887 elever fra 61 språkgrupper fikk morsmålsopplæring og/eller tospråklig fagopplæring. 6373 elever deltok i skolefritidsordning (SFO), derav 3666 med fulltidsplass. Trondheim kommunale kulturskole (TKK) hadde 4116 elevplasser fordelt på 3556 elever.

Tjenestene reguleres av *Lov om grunnskolen og den vidaregående opplæringa* (Opplæringslova).

Økonomi

Avvik budsjett/regnskap	Resultat i prosent av nettobudsjett
2,8 mill kr	0,2

Årsregnskapet for skoleområdet viser et mindreforbruk på 2,8 millioner kroner. Dette utgjør under én prosent av netto budsjett på cirka 1,4 milliarder kroner. Trondheim kommunale kulturskole utgjør over halvparten av mindreforbruket i 2012.

Skolene viser i hovedsak god økonomisk kontroll, og hovedtyngden av skolene har et mindreforbruk innenfor tre prosent. Fire skoler har et mindreforbruk utover tre prosent av netto lønn, mens fem skoler har merforbruk utover tre prosent. Skoler med et merforbruk utover tre prosent av netto lønn følges spesielt opp i 2013.

Enkelte enheter melder at det har vært utfordringer rundt innføring av ny budsjettmodell for spesialundervisning. Flere skoler melder om økende ressursbruk til elever med særskilte behov. Dette samsvarer med en økning i andelen elever som får spesialundervisning etter enkeltvedtak. Akutte situasjoner innenfor dette området kan få store økonomiske konsekvenser for de enhetene det gjelder. Det har vært en økning av elever med minoritetsspråklig bakgrunn i løpet av året, noe som har medført et større press på mottaksskolene. Kostnadene ved kjøp av skoleplass til fosterhjemsplasserte barn har vært høyere enn budsjettert. Energikostnadene har vært lavere enn prognostisert.

Mål og resultater

Periodemål: Trondheimsskolen legger vekt på mangfold, demokrati og kulturell kompetanse

Vurdering: Skolene melder at dette er et viktig mål som tydeliggjør det mandatet som ligger i læreplanens generelle del. Det gjøres mye og godt arbeid på disse områdene

Mål: Skolene arbeider aktivt for å utvikle elevenes toleranse og forståelse for menneskeverd

Resultat: Skolene har i 2012 viet dette området økt oppmerksomhet. Flere skoler samarbeider med ideelle lag og organisasjoner som arbeider for å utvikle forståelse for menneskeverd og toleranse. Dette er langsiktig arbeid som krever innsats over flere år. Målet er delvis nådd.

Mål: Elevene melder om et styrket elevdemokrati

Resultat: Elevene på 7. trinn er mindre tilfreds med elevdemokratiet i 2012. Nedgangen knyttes til hvorvidt skolene lytter til elevenes forslag. Også elevene på 10. trinn er mindre fornøyd enn året før. Nedgangen knyttes både til hvor godt arbeid elevene synes elevrådet gjør på skolen, og hvorvidt skolene lytter til elevenes forslag. Innsatsen fortsetter og kommunens lokale plan for elevrådsarbeid revideres etter at faget elevrådsarbeid ble fjernet og lagt inn i andre fag. Ungdommens bystyre har vært delaktig i planlegging og gjennomføring av Ungdomsundersøkelsen. Dette arbeidet styrkes i 2013, gjennom blant annet samhandling med elevrådene. Målet er ikke nådd.

Periodemål: Læringsutbyttet øker i grunnleggende ferdigheter, realfag og svømming

Vurdering: Resultatet når det gjelder lesing er spesielt gledelig, mens resultatet i regning tilsier at det fortsatt er mye ugjørt på området. Det ble i 2012 etablert ti nye utstyrsrom til realfag. Skoler som ble tildelt midler, fikk veiledning og kurs fra Matematikksenteret og Skolelaboratoriet. Åtte skoler med barnetrinn har deltatt i et eget prosjekt som har hatt til hensikt å utvikle begynneropplæringen i regning. Innsatsen fortsetter. Høsten 2012 ble det tilsatt en egen prosjektleder for realfag som har spesielt fokus på utvikling av elevenes motivasjon og mestring i realfagene.

Når det gjelder svømming, er det nå bare fem prosent som ikke greier å svømme 25 meter, mens det er 30 prosent som ikke greier å svømme 200 meter ved utgangen av 4. trinn

Mål: Færre elever presterer under kritisk grense i lesing

Resultat: På kartleggingsprøvene i lesing har antallet delprøver på eller under bekymringsgrensen gått ned fra 2011 til 2012, både på 1., 2. og 3. trinn. På nasjonale prøver har andelen elever på laveste mestringsnivå økt på både 5. og 8. trinn, mens den har gått ned på 9. trinn. Andelen elever som får karakteren 1 eller 2 på eksamen i norsk har også gått opp i norsk hovedmål skriftlig, muntlig og i skriftlig sidemål.

Mål: Flere elever oppnår høy kompetanse i regning

Resultat: Til tross for at andelen elever på eller under bekymringsgrensen på kartleggingsprøven i tallforståelse og regneferdighet på 2. trinn har gått ned, har gjennomsnittet gått ned. Dette betyr at det nødvendigvis er færre elever som oppnår høy kompetanse i regning. Tilsvarende er andelen elever på det høyeste mestringsnivå på de nasjonale prøvene

i regning gått ned, både på 5., 8. trinn og 9. trinn. Andelen elever som får karakteren 5 eller 6 på skriftlig eksamen i matematikk har gått ned, mens andelen på muntlig har gått opp.

Mål: Elevene er med på å sette egne læringsmål og vurdere eget læringsutbytte

Resultat: Elevundersøkelsen viser at elevene på 10. trinn i mindre grad opplevde at de var med på å sette egne læringsmål enn i 2011. Tilsvarende opplevde de i mindre grad at lærerne spurte hvordan de selv vurderte eget skolearbeid. På 7. trinn er forskjellen fra 2011 marginal med tanke på om lærerne spør elevene hva de synes om skolearbeidet sitt. 34 skoler deltar i nettverk knyttet til Vurdering for læring og i prosjektet Lære å lære. Det er tilsatt en egen prosjektleder for å ivareta dette. Innsatsen fortsetter. Målet er ikke nådd.

Periodemål: Skolene arbeider målrettet og systematisk med avdekking og tilrettelegging for elever med særlige behov

Vurdering: Det tre-årige LOS- prosjektet som avsluttes ved utgangen av 2013, skal bidra til å utvikle BFTs og skolenes kompetanse i forhold til skolevegring.

Skolene følger håndbok for spesialpedagogisk arbeid og samarbeider med BFT om tilrettelegging for elever med særlige behov. Det er stort fokus på arbeid med læringsmiljø for å øke læringsutbytte til alle elever. Kommunen har flere programmer innen området læringsmiljø.

Alle skolestartere blir kartlagt for å avdekke eventuelle vansker tidlig. Elever som har behov for spesialundervisning får dette.

Mål: Færre elever opplever å bli mobbet

Resultat: Færre elever opplevde å bli mobbet en gang i uken eller mer i 2012 sammenlignet med 2011, både på 7. og 10. Trinn. Reduksjonen i andelen elever var størst på 10. trinn (2,4 prosentpoeng). Skolene arbeider systematisk og målrettet med forebyggende arbeid mot mobbing. Det er en utfordring å skille ut det som skjer i skoletiden fra det som skjer på ulike fritidsarenaer. Det samarbeides mange steder med lag og foreninger som har tilbud til elevene i nærmiljøet. Skolene behandler de henstillinger de får og fatter enkeltvedtak i tråd med lovverket. Målet anses oppfylt.

Mål: Minoritetsspråklige elever med liten eller ingen skolebakgrunn får et forbedret opplæringstilbud

Resultat: Det er en utfordring at andelen elever med rett til særskilt norskopplæring fortsetter å øke. Dette reduserer skolenes handlingsrom i forhold til å tilpasse opplæringen til elever med liten eller ingen skolebakgrunn.

Mål: Elever som lever under mangelfull omsorg på grunn av psykisk sykdom og rus, får god og riktig hjelp

Resultat: Det tre-årige LOS- prosjektet som avsluttes ved utgangen av 2013, skal bidra til å utvikle BFTs og skolenes kompetanse i forhold til skolevegring.

Mål: Skolene har gode rutiner for oppfølging av elever med høyt fravær

Resultat: Oppfølging av elever med høyt fravær har blitt bedre, men det må jobbes mer med rutiner ved høyt fravær.

Periodemål: Ungdomstrinnet øker elevenes motivasjon og mestring

Vurdering: Ungt Entreprenørskaps program brukes av en del skoler, og i økende grad på ungdomstrinnet. Særlig er Gründercamp framhevet som et godt tiltak flere ungdomsskoler benytter. Forsøk med Arbeidslivsfag og Lektor II- ordningen har bidratt positivt for de ungdomsskolene som har deltatt. Erfaringen tas med i videre utvikling av ungdomstrinnet. Målene er delvis oppnådd, men innsatsen må fortsette.

Mål: Elevene arbeider mer praktisk med fagene og opplever læringsarbeidet som relevant

Resultat: Flere skoler har utviklet alternative opplegg på egen skole knyttet til uteaktiviteter, praktisk arbeid i kantine, indre elevtjeneste, med mer. Dette er et kontinuerlig utviklingsarbeid som handler om både økonomiske rammer og kompetansen til lærerne på den enkelte skole.

Mål: Skolene tilbyr høsten 2012 åtte valgfag på 8. trinn

Resultat: Arbeidet med å utvikle innhold i åtte valgfag er godt i gang. Det er etablert nettverk mellom lærere fra forskjellige skoler for å bidra til erfaringsutveksling og utvikling. Alle skoler tilbyr minst tre valgfag. Sju nye valgfag introduseres fra høsten 2013.

Mål: Elevene får erfaringer fra arbeidslivet

Resultat: Skolene samarbeider i ulik grad med arbeidsplasser i sitt nærmiljø, og målet vurderes delvis nådd. Flere melder at arbeidslivet har stor pågang fra videregående skole og ikke alltid er like villig til slikt samarbeid med grunnskoler.

Mål: Skolene har tilgang på flere alternative læringsarenaer

Resultat: Skolene har tilgang på ulike alternative tilbud, blant annet Dagskolen og Inn på tunet. Skoleteamet ved Dagskolen bistår skolene i utvikling av tilpassede tilbud. Arbeidet med å tilby en mer praktisk rettet opplæring fortsetter og ses i nær sammenheng med den nasjonale satsingen på ungdomstrinnet.

Periodemål: Skolene styrker sin kompetanse i læringsfremmende arbeid

Vurdering: Etterutdanningstilbudet i Trondheim kommune er styrket det siste året. Dette bidrar til at læreres kompetanse stadig utvikles.

Mål: Skolene styrker sin kompetanse i klasseledelse og praktisk rettet opplæring

Resultat: To ungdomsskoler deltar i et Hist- prosjekt som skal bidra til utvikling av klasseledelse. Flere skoler med ungdomstrinn vil delta i skolebasert kompetanseutviklingsprogram som initieres av Utdanningsdirektoratet høsten 2013. Skolene deltar i LP-modellen og andre program om klasseledelse og læringsmiljø.

Mål: Skolene er praksisskoler for høgskole og/eller universitet

Resultat: Alle skoler er praksisskoler for høgskole og universitet. Samarbeidet med de store utdanningsinstitusjonene fungerer godt. Målet er nådd.

Mål: Rektorene prioriterer mer tid til pedagogisk ledelse

Resultat: Det ser ut som om rektorene prioriterer pedagogisk ledelse høyt. De fleste rektorene i rektornettverket på Heimdal har for eksempel arbeidet med kompetanseheving og praktisering av "Walk your school".

Periodemål: Skolenes tjenestetilbud kvalitetssikres gjennom gode rutiner, samt gode systemer for melding og håndtering av avvik

Vurdering: Systemer er innført, men skolenes bruk må følges opp.

Mål: Skolene innfører internkontroll av faglig virksomhet

Resultat: Det er innført internkontroll av faglig virksomhet på skolene. Målet anses som oppnådd.

Mål: Skolene har gode systemer for melding og håndtering av avvik

Resultat: Avvikssystemene er på plass, men det varierer noe hvordan skolene bruker meldings-systemene. Målet anses som delvis oppnådd.

Periodemål: Trondheim kommunale kulturskole når et større mangfold av elever

Vurdering: Målet er nådd, men innsatsen må fortsette.

Mål: Flere elever får undervisning i bydelene

Resultat: Elevtallsutviklingen fra 2008 til 2012 viser at det er en klar økning av elever som får kulturskoleundervisning i bydelene. I Østbyen er det for eksempel 627 flere elever som får kulturskoleundervisning på egen skole eller nærskolen i 2012 enn i 2008. For Heimdal bydel er det 38 flere elever som får TKK-undervisningen sin i hjemme- eller nærskolen i 2012 enn i 2008.

Mål: Igangsatte lavterskeltilbud medfører økt rekruttering fra områder med lav deltakelse

Resultat: Tendensen er at igangsatte lavterskeltilbud medfører økt rekruttering. Dette er mest synlig på Kolstad skole. Lavterskeltilbudene er videreført og har i 2012 rundt 40 elever på hver av deltakerskolene Kolstad, Kattem, Saupstad og Romolslia. I tillegg deltar 60 elever fra mottaksskolene i kulturskoleprosjektet Fargespill. Effekten av lavterskeltilbudene vil bli vurdert etter at forsøksprosjektene avsluttes i 2014. Om kulturskolen vil klare å videreføre dette arbeidet, avhenger av om kulturskoletimen blir innført eller ikke.

Investeringer

Investeringsrammen for grunnskole var i 2012 på 230 millioner kroner. I 2012 er det ikke blitt slutført store skolebyggprosjekter. I løpet av året har det derimot blitt arbeidet med fremdrift for de to planlagte nybyggprosjektene på Åsveien skole og Spongdal skole (riving av eksisterende skoleanlegg). Åsveien skole planlegges som en barneskole med 90 elever per trinn. I tillegg planlegges det et ressurscenter for elever med diagnose innenfor autismespekteret. I tilknytning til skolen planlegges det bygget en fleridrettshall. I løpet av 2011 og 2012 har rådmannen gjennomført plangruppeprosess med brukerne, hvor plan og funksjonsprogram for skoleanlegget er blitt produsert. Arkitekt- og entreprisekonkurranse ble avholdt våren 2012, slik at valg av anbudsvinner og entreprenør kunne foretas høst 2012. Prosjektet forutsettes videreført i 2013, med mål om ferdigstilling i mars 2015.

Bygging av Spongdal skole ble igangsatt i april 2012. Hovedentreprenøren for utbyggingen gikk konkurs seinhøsten 2012, hvilket førte til at byggeprosjektet ble midlertidig stoppet. Innen utgangen av desember ble det klart at kommunen måtte lyse ut ny konkurranse for å kunne kontrahere annen entreprenør. Byggeplassen ble sikret i påvente av ny kontraktsinngåelse. Prosjektet videreføres i 2013 og forventes ferdigstilt vår/sommer 2014. Sluttkostnad grunnet entreprenørens konkurs og forsinket ferdigstilling ble ikke avklart innen utgangen av 2012. Det arbeides for at kommunens bankgaranti i forhold til entreprenørens konkursbo skal ta høyde for eventuell tilleggskostnad. Også på Spongdal bygges en fleridrettshall i tilknytning til skolen.

Fleridrettshallene ved Åsveien og Spongdal er planlagt sammenbygd med selve skolebygget. Dette for å øke grad av sambruk av garderober, vestibyle, aula, utleiekjøkken, møterom og driftsrom. På sikt vil arealbesparelse oppnådd gjennom sambruk kunne bidra til å redusere utgifter knyttet til forvaltning, drift og vedlikehold (FDV). I tillegg til de to store nybyggprosjektene ble også Tonstad skoles tilbygg ferdigstilt i 2012. Tilbygget ga skolen større arealer og hadde en kostnadsramme på 30 millioner.

IKT – investeringsmidler er i hovedsak brukt til utskifting av eldre PC'er på skolene. Rådmannen har fortsatt tildeling av bærbar PC til nytilsatte lærere. Det er utført en del oppgraderinger av trådløst nettverk på skolene. Til bruk for skoler med teknologi som valgfag er det innkjøpt en maskin som freser i 3D.

Rådmannen avsetter 50 millioner av den samlede investeringsrammen per år øremerket mindre investeringsprosjekter i skolebygg. Dette er prosjekter rettet mot:

- Elever med behov for sakkyndig dokumenterte fysiske tilpasninger i bygg.
- Skoleanlegg med høy og vedvarende elevtallsvekst.
- Byggetekniske behov som ikke løses gjennom planlagt vedlikehold.

Formannskapet vedtok juni 2012 at rådmannen utarbeider årlig saksfremlegg med forslag til vedtak for disponering av potten på 50 millioner. Dette medfører at skolene i løpet av september må melde eventuelle kategoriserte behov til rådmannen. Politisk sak med oversikt over alle innmeldte behov, sammen med rådmannens forslag til vedtak for bestilling, legges frem til formannskapet i januar året etter. Parallelt med dette legges det fram egen sak til formannskapet som redegjør for bruk av de 50 millionene kronene fra foregående år. Dette i tillegg til årsrapport og tertialrapporter. Potten avsatt til mindre investeringer hadde et underforbruk på rundt 10 millioner kroner i 2012. Inntil 5,6 av disse 10 millioner kronene søkes ompostert til 2013, da de knyttes til prosjekter som porteføljestyres over to år.

Skolebruksplan for Trondheim øst ble behandlet av bystyret oktober 2012. Som følge av vedtak forberedte rådmannen følgende bestillinger til utbyggingsenheten:

- Mulighetsstudie tilbygg Brundalen skole
- Mulighetsstudie nybygg av eksisterende barneskole på Lade
- Mulighetsstudie ny ungdomsskole på Lilleby
- Mulighetsstudie ny skole i Ranheimsområdet

- Mulighetsstudie gang/sykkelvei mellom Olderdalen og Vikåsen
- Etablering av nytt opptaksområde for barneskole på Brøset inkl bruk av paviljongskole på Brøset til ordinær skoledrift.
- Investeringsplan for skoleanlegg i Trondheim kommune i et langsiktig perspektiv
- Kommunalt plan og funksjonsprogram for skoleanlegg
- Justering av opptaksområder mellom skoler med elevtallsvekst.

Alle disse prosjektene videreføres i 2013. Bestillinger som ikke realiseres som investeringsprosjekter, belastes driftsbudsjett for grunnskole.

Nøkkeltall

Tabellen viser foreløpige KOSTRA- tall 2012 for grunnskole, og musikk- og kulturskole. Trondheim kommune sammenlignes med et veid gjennomsnitt av de øvrige ASSS- kommunene unntatt Oslo.

	Trondheim	ASSS
Netto driftsutgifter til grunnskoleundervisning og spesialundervisning per elev	71 602	73 650
Gjennomsnittlig gruppestørrelse, 1.-4.årstrinn	14,9	14,7
Gjennomsnittlig gruppestørrelse, 5.-7.årstrinn	15,0	14,8
Gjennomsnittlig gruppestørrelse, 8.-10.årstrinn	16,5	16,3
Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning, prosent	6,9	7,4
Andel timer spesialundervisning av antall lærertimer totalt, prosent	16,2	17,2
Andel elever i grunnskolen som får særskilt norskopplæring, prosent	5,7	8,1
Andel elever i grunnskolen som får morsmålsopplæring, prosent	5,0	5,0
Andel innbyggere 6-9 år i kommunal SFO, prosent	77,0	68,3
Korrigerede brutto driftsutgifter til kommunale musikk- og kulturskoler per bruker	18 909	17 970
Andel elever i kommunens musikk- og kulturskole av antall barn 6-15 år, prosent	14,9	11,1

På besøk hos helsesøster. (Foto: Carl-Erik Eriksson)

Barne- og familietjenesten

Barne- og familietjenesten

Barne- og familietjenesten (BFT) består av forvaltningskontor og tiltaksenheter i de fire bydelene og tre byomfattende enheter. Virksomheten omfatter helsestasjon, skolehelsetjeneste, habiliteringstjenester, svangerskapsomsorg, psykisk helsearbeid, pedagogisk-psykologisk tjeneste, avlastning, helsehjelp, sosiale tjenester og barneverntjenester. Barne- og familietjenestens virksomhet reguleres av Helse- og omsorgsloven, Lov om folkehelsearbeid, Opplæringsloven og Lov om barneverntjenester.

Økonomi

Avvik budsjett/regnskap	Resultat i prosent av nettobudsjett
-12,9 mill kr	-2,5

Årsregnskapet 2012 for Barne- og familietjenesten viser et merforbruk på 13 millioner kroner. Dette utgjør 2,5 prosent av et netto budsjett på 518 millioner kroner. Hovedårsaken til merforbruket er økt tilmelding av barn med behov for tiltak fra barnevernet.

Mål og resultater

Periodemål: BFT skal bidra til å øke barn og unges læring og lærelyst gjennom allsidig kompetanse og lett tilgjengelig bistand til barnehager og skoler

Vurdering: Det jobbes videre for at skoler og barnehager skal få bistand innen tre måneder, og tett og samordna innsats inn mot elever med høyt skolefravær prioriteres.

Mål: Skoler og barnehager får bistand innen tre måneder for å tilpasse opplæringen til barns behov

Resultat: Bydelene har opprettet fagteam, som er tilgjengelige for skoler og barnehager. Alle bydelene har en familieavdeling som gir tilbud til barn og foreldre i barnets første leveår slik at foreldre kan få veiledning og oppfølging for å sikre god utvikling hos barnet.

Mål: Sakkyndig utredning og vurdering gjennomføres innen tre måneder i minimum 80 prosent av tilmeldte saker

Resultat: Ventetiden på sakkyndig vurdering i PP-tjenesten ble redusert i løpet av året, og det er satt inn ambulant pedagogisk psykologisk team for å ta unna saker. Målet om 80 prosent gjennomførte vurderinger innen tre måneder ble likevel ikke nådd.

Mål: Elever som har høyt skolefravær eller står i fare for å falle ut av skolen får tett og individuell oppfølging

Resultat: Helsesøster i skolen er tett på barn og unge med høyt fravær. Det er etablert aksjons-team i alle bydeler som følger opp ungdom i alderen 16–20 år. Dette teamet er

sammensatt av representanter fra Trondheim kommune, Oppfølgingstjenesten i Sør-Trøndelag fylkeskommune og NAV. Samarbeid bygger på en partnerskapsavtale hvor også NHO er med. Elever med høyt fravær får også bistand fra oppfølgingsteamet (LOS) ved Dagskolen.

Periodemål: BFT skal i samarbeid med barn og foreldre bidra til god psykisk helse og reduserte livsstilssykdommer

Vurdering: Enkelte mål er oppnådd, men det er variasjon mellom bydelene. Innsatsen for å bedre barn og unges psykiske helse og redusere livsstilssykdommer fortsetter.

Mål: Alle nyfødte får oppfølging fra helsestasjon innen sju dager etter hjemkomst

Resultat: Det er en lokal avtale mellom St. Olavs Hospital og kommunen om å gjennomføre et hjemmebesøk innen sju dager etter hjemkomst fra sykehuset. Det statlige kravet er innen fjorten dager. Noen bydeler har nådd dette målet, mens andre har avvik.

Mål: Nytt program for helseundersøkelser innføres

Resultat: Det foreligger en statlig veileder, som er under revidering. Programmet for helseundersøkelser i Trondheim kommune er vedtatt administrativt, er faglig forsvarlig og gjennomføres i alle bydeler.

Mål: Tverrfaglig skolehelsetjeneste er tydelig og tilgjengelig ved alle grunnskoler og videregående skoler

Resultat: Det er en tverrfaglig skolehelsetjeneste ved alle grunnskoler og videregående skoler, men det er stor grad av variasjon i forhold til hvor tilgjengelig den oppleves sett fra elevenes ståsted. Grunnskolen er prioritert framfor videregående skole.

Periodemål: BFT skal gjennom tidlig og kunnskapsbasert innsats sikre barn og unge god omsorg og utvikling

Vurdering: Sikring av barn og unges omsorg og utvikling prioriteres og har stort fokus i hele organisasjonen.

Mål: Det er gjennomført undersøkelse i minimum 80 prosent av bekymringsmeldingene til barnevernet i bydelene. Effekten av hjelpe- og omsorgstiltak for det enkelte barn skal evalueres. Oppfølging av barn i fosterhjem skal sikres

Resultat: Undersøkelse ble igangsatt i nærmere 85 prosent av meldingene til barnevernet, og ny metode for evaluering av igangsatte tiltak er innført. I 2012 er denne metoden brukt i halvparten av utredningene i enkelte bydeler. Dette innebærer at effekten av tiltak nå måles mer systematisk enn tidligere. To bydeler hadde relativt store fristoverskridelser på undersøkelser i barnevernet. Lovpålagte oppfølgingsbesøk ble gjennomført i rundt 90 prosent av fosterhjemmene, og det ble etablert et toårig prosjekt med tilbud om familierapi til biologisk familie etter at barnet er plassert i fosterhjem eller institusjon.

Mål: Barn av psykisk syke og rusmisbrukende foreldre følges systematisk

Resultat: Alle bydeler jobber systematisk med psykisk helsearbeid for å komme tidlig inn i familier med rus- og psykiatriproblemer og gi systematisk oppfølging.

Mål: Det etableres et timebasert tilbud til foreldre med omsorg for barn med nedsatt funksjonsevne

Resultat: Timebasert avlastning og dagbasert sommeravlastning ble gjennomført med stor individuell tilpasning og meget godt resultat i 2012.

Periodemål: BFT skal gi målrettet oppfølging til barn og unge som er særlig risikoutsatt i forhold til helse og utvikling

Vurdering: Oppfølgingen av barn med psykiske vansker kan bli bedre. Det har vært en kompetanseøkning på dette feltet og flere tiltak er iverksatt.

Mål: Ansatte har økt kompetanse i forhold til barn og unge med nedsatt funksjonsevne og psykiske vansker

Resultat: Opplæring i den nye helse- og omsorgsloven er gjennomført i enhetene. Det er tatt i bruk nye kartleggingsverktøy i det psykiske helsearbeidet og gjennomført fagdager i migrasjon og flyktningehelse. Ansatte ved avlastningstjenesten har i løpet av året fått nødvendig skolering/opplæring på barnas sykdommer/ syndromer.

Mål: Barn og unge som har behov for psykisk helsehjelp får nødvendig bistand

Resultat: Det er gjennomført kvalitetssikring av helseopplysning om psykisk helse til barn i 5. og 9. trinn og 1. trinn i videregående skole, og laget informasjons-materiell til lærere innen samme tema.

Ressursteamet for gravide med rus og psykisk helseproblematikk har fulgt felles opplæringsprogram sammen med Barnas Stasjon, og flere ansatte har etter hvert fullført eller startet på videreutdanning innen psykisk helsearbeid for barn og unge.

Gruppen "Barn av psykisk syke" har vært et tilbud til barn i alle bydeler. Det er godt samarbeid mellom Oppfølgingstjenesten for voksne, Kulturenheten og BFT Tiltak. I tillegg er det samarbeid med Røde Kors.

Mål: Introduksjonsprogram for barn med annen etnisk bakgrunn, Barnas INN, implementeres i alle bydelene

Resultat: Arbeidet med Barnas Inn, innsats for inkludering av barn i innvandrerfamilier, er systematisert og prioritert med ekstra ressurs i flere bydeler.

Periodemål: BFT skal ha gode relasjoner til brukere og samarbeidspartnere

Vurdering: Barns medvirkning er bedre dokumentert enn tidligere og en plan for arbeidet skal gjennomføres. Målet er delvis oppnådd.

Mål: Ekstern evaluering av brukernes erfaringer med barnevernet gjennomføres. Barnas stemme høres og dokumenteres i barnevernets saksbehandling

Resultat: Ekstern evaluering av barnevernet er gjennomført av NTNU, samfunnsforskning og presentert for politisk nivå. Resultatene er gjennomgått i enhetene, og det er lagt en plan for oppfølging.

Barnets stemme dokumenteres og er gjennomgående også mer synlig i den skriftlige dokumentasjonen i forhold til tidligere. Foreldre og barn medvirker også mer systematisk i evalueringen av tiltakene gjennom samtaler og skriftlig tilbakemelding som del av saksbehandlingen.

Mål: Avtalte retningslinjer for samarbeid med St. Olavs Hospital om barn med behov for koordinerte tjenester er implementert

Resultat: Samhandlingsreformen forutsetter forpliktende samarbeid mellom kommunen og sykehuset. Samarbeidsavtalen med St. Olavs Hospital er gjort kjent i alle enheter.

Det ble etablert et eget brukerråd for enslige mindreårige flyktninger i 2012.

Investeringer

Det pågår utbygging av to treningsleiligheter i Ole Øisangs vei 1 for enslige mindreårige flyktninger, og ferdigstilling er forventet i april 2013.

Det er også foretatt ombygging av et rekkehus i Hørløcks vei til fem leiligheter for unge voksne og enslige mindreårige flyktninger i samarbeid med Helse- og velferd. Prosjektet ble ferdigstilt i 2012 og er i full drift.

Nøkkeltall

Tabellen under viser foreløpige KOSTRA-tall 2012 for kommunehelse barn og barnevern. Trondheim kommune sammenlignes med et veid gjennomsnitt av de øvrige ASSS-kommunene unntatt Oslo.

Kommunehelse og barnevern	Trondheim	ASSS
Netto driftsutgifter til forebygging, helse-stasjons- og skolehelsetj., kr per innb 0-5 år	8 178	6 027
Prosentandel nyfødte med førstegangs hjemmebesøk	83,1	85,7
Prosentandel barn med helseundersøkelse innen utgangen av 1. skoletrinn	92,3	74,3
Barnevern:		
Netto driftsutgifter i kr per innbygger 0-17 år	8 017	6 871
Prosentandel barn med barneverntiltak 0-17 år	3,7	4,2
Prosentandel barn med tiltak utenfor hjemmet	1,8	1,5
Netto driftsutgifter i kr per barn med tiltak i familien	55 487	29 972
Netto driftsutgifter i kr per barn med tiltak utenfor opprinnelig familie	244 254	230 149
Fagstillinger i barnevern per 1000 barn 0-17 år	3,6	3,8

Pedagogisk - psykologisk tjeneste	Heimdal	Lerkendal	Midtbyen	Østbyen	Totalt
Antall saker per 31.12.12	792	842	803	757	3194
Antall saker avsluttet i løpet av året	128	173	184	130	615
Avvik på normert frist 3 mnd enkeltsak	51	63	106	32	252
Maks ventetid enkeltsak i måneder	10	11	11	7	11

Barnevernsvakt	2009	2010	2011
Antall henvendelser i løpet av året	1256	1418	1317
Antall barn i løpet av året	870	957	961
Antall akutt plasseringer	46	50	49

Charlottenlund helse- og velferdssenter. (Foto: Carl-Erik Eriksson)

Helse- og velferdstjenester

Forvaltningstjenester NAV og helse- og velferdskontor

Forvaltningstjenester består av NAV- kontorene og helse- og velferdskontorene. NAV-kontorene har ansvar for å vurdere brukeren og utbetale økonomisk sosialhjelp. Helse- og velferdskontorene (HVK) vurderer behov for blant annet brukerstyrt personlig assistanse (BPA), omsorgslønn, tilrettelagt fritid, trygghetsalarm, tilrettelagt transport og boligvirkemidler til voksne.

Helse- og velferdskontorene tar imot henvendelser og behandler søknader om tjenester for innbyggere over 18 år. Helse- og velferdskontorene skal ha oversikt over hva som finnes av tjenester, tilby individuelle planer og koordinere sammensatte tjenester, fatter enkeltvedtak og bestiller tjenester til kommunens utførende enheter.

Økonomi

Avvik budsjett/regnskap	Resultat i prosent av nettobudsjett
29,0 mill kr	6,6

Årsaken til mindreforbruket på forvaltningstjenester skyldes primært mindre utbetalinger av økonomisk sosialhjelp og kvalifiseringsstønad enn det som var budsjettert. NAV- kontorene har jobbet godt med å tilpasse budsjett 2012. Som følge av dette er det lagt inn en betydelig budsjett-reduksjon på tjenesteområdet i 2013.

Mål og resultater NAV

Periodemål: Alle sosialhjelpsmottakere tilbys aktive tiltak

Resultat: Målet nås da alle sosialhjelpsmottakere tilbys aktive tiltak.

Mål: Ingen brukere under 30 år har sosialhjelp uten vurdering av aktive tiltak

Resultat: Målet er nådd da alle søkere av sosialhjelp under 30 år blir vurdert for deltakelse i aktive tiltak innen tre måneder etter at de har mottatt økonomisk sosialhjelp. Antallet personer på økonomisk sosialhjelp er redusert fra gjennomsnittlig 699 per måned i 2011 til 657 i 2012.

Mål: 98 prosent av deltakerne som planmessig avslutter kvalifiseringsprogram, er i arbeid, utdanning eller har fått avklart en varig trygdeytelse

Resultat: Målet ble ikke nådd da det var 77 prosent (65 prosent) av deltakerne som kom i arbeid, utdanning eller fikk varig trygdeytelse etter avsluttet kvalifiseringsprogram. Nasjonalt tall i parentes.

Periodemål: Boligsøkere mottar boligrådgivning med fokus på større utnyttelse av boligvirkemidler

Resultat: Vi er på god vei til å nå målet da alle boligsøkere gis informasjon og veiledning om boligvirkemidler og det private boligmarkedet.

Mål:	Alle boligsøkere mottar informasjon og rådgiving for å skaffe seg privat bolig før kommunal bolig er vurdert og tildelt
Resultat:	Målet er delvis nådd. Det ble startet et prosjekt for å gi informasjon og veiledning til boligsøkere i forhold til det private boligmarkedet i alle fire bydeler. Prosjektet videreføres i 2013.

Mål og resultater helse- og velferdskontor

Periodemål:	Omfanget av antall timer til BPA i nye vedtak er på samme nivå som om det skulle blitt ytt ordinære kommunale tjenester
Resultat:	Vi er på god vei til å nå periodemålet da nye vedtak fra 2012 er på samme nivå som om det skulle blitt ytt ordinære kommunale tjenester.
Mål:	Vedtakene for BPA-brukere er i tråd med gjeldende retningslinjer for utmåling av timer/hjelp
Resultat:	Målet er nådd for nye vedtak som nå er i tråd med gjeldende retningslinjer. Det er fremdeles brukere med BPA som har "eldre" vedtak med en høyere kostnad sammenlignet med om tjenesten hadde blitt ytt av ordinære kommunale tjenester.
Periodemål:	Kommunal bolig tildeles personer som er særlig vanskeligstilt på boligmarkedet
Resultat:	Vi er på god vei til å nå periodemålet da ventetiden på tildeling av bolig er redusert med to måneder, og nye kriterier for tildeling av bolig prioriterer personer som er særlig vanskeligstilt på boligmarkedet.
Mål:	Gjennomsnittlig ventetid for tildeling av kommunal bolig er redusert fra 15 til 12 måneder
Resultat:	Målet er ikke nådd da ventetiden ble redusert til 13 måneder.
Mål:	Det foreligger informasjon til innbyggerne om nye kriterier for tildeling av kommunal bolig
Resultat:	Målet er nådd da det foreligger informasjon om nye kriterier for tildeling av kommunal bolig på kommunens nettside.
Periodemål:	Bistå kommunale leietakere i deres videre boligkarriere
Resultat:	Vi er på god vei til å nå periodemålet da 70 personer fikk bistand til å flytte fra kommunal bolig til egen eid eller leid bolig eller kjøpte den kommunale boligen.
Mål:	Minst 60 leietakere i kommunal bolig har flyttet til egen eid eller leid bolig eller har kjøpt den kommunale boligen
Resultat:	Målet er nådd da 70 leietakere i kommunal bolig har flyttet til egen eid eller leid bolig eller kjøpt en kommunal bolig.

Nøkkeltall

Tabellen viser foreløpige KOSTRA-tall 2012 for sosialtjenester. Trondheim kommune sammenlignes med et veid gjennomsnitt av de øvrige ASSS-kommunene unntatt Oslo.

	Trondheim	ASSS
Prosentandel mottakere av sosialhjelp av innbyggere i alderen 20-66 år	3,3	3,7
Prosentandel av alle mottakere med sosialhjelp som hovedinntektskilde	59,7	42,1
Prosentandel mottakere under 25 år	22,7	22,2
Prosentandel sosialhjelpsmottakere med stønad i seks mnd eller mer	41,0	38,8
Gjennomsnittlig stønadslengde (måneder)	5,3	5,2
Gjennomsnittlig månedlig utbetaling per stønadsmottaker (kroner)	7 010	7 972
Netto driftsutgifter til sosialtjenesten per innbygger (kroner)	2 114	2 001
Kommunalt disponerte boliger per 1000 innbyggere	24,4	18,2
Kommunalt disponerte boliger per 1000 innbyggere	25	19

Oppfølgingstjenester

Området består av følgende enheter: Midtbyen og Østbyen oppfølging, Heimdal og Lerkendal Oppfølging, Ambulant biveiledning, Botiltak psykisk helse og Botiltak rus. Enhetene arbeider med oppfølging av personer med rusproblemer og eller personer med psykiske lidelser. Det er etablert lavterskeltilbud -/treffsteder og en helsestasjon for rusmisbrukere. En av oppfølgingsenhetene har ansvar for et flyktningehelseteam og et fengselshelseteam.

Økonomi

Avvik budsjett/regnskap	Resultat i prosent av nettobudsjett
6,73 mill. kr	2,9

Årsresultatet for 2012 for Oppfølgingstjenester viser et mindreforbruk på 6,73 millioner. Enhetene har gjennomgående god økonomistyring over flere år, og mange av enhetene styrer mot mindre forbruk og vil få overført midlene til 2013. Mindreforbruk inntil en grense på tre prosent av lønns-utgiftene kan overføres til påfølgende budsjettår.

Mål og resultater

Periodemål: Rusavhengige personer og personer med psykiske lidelser mottar nødvendig helsehjelp og oppfølging for å mestre hverdagen

Resultat: Målet om nødvendig helsehjelp nås, og vi er på god vei til å gi oppfølging til alle rusavhengige personer og personer med psykiske lidelser for at de kan mestre hverdagen.

Mål: Brukere som er innlagt i institusjon og som har bolig, får kommunale tjenester innen to uker etter at de er utskrivingsklare

Resultat: Målet er bare delvis nådd da nye brukere som ikke har fått tildelt en kontaktperson, må vente inntil tre uker. Alle kjente brukere som har bolig, får kommunale tjenester innen to uker etter at de er utskrivingsklare.

38 (45) utskrivingsklare pasienter som manglet bolig, ventet i gjennomsnitt 3,1 måned (6,2) i sykehus/DPS før de fikk kommunale tjenester og ble utskrevet. Tallene i parentes er tall for 2011. Ventetiden er redusert med 50 prosent i løpet av ett år, dvs. 3,1 måned.

Periodemål: Samhandling mellom kommunale og eksterne enheter gir helhetlige tjenestetilbud og kontinuitet for målgruppen

Resultat: Målet er ikke nådd da det ikke ble iverksatt ny organisering. Ny organisering er planlagt iverksatt medio 2013.

Mål: Ny enhet for målgruppen er etablert. Brukerne opplever kontinuitet og færre hjelpere per bruker

Resultat: Målet er ikke nådd da prosjektet om ny organisering ble forsinket. Det er heller ikke utarbeidet tilfredsstillende dokumentasjon som viser om brukerne opplever kontinuitet i tjenestene, og at det er blitt færre hjelpere per bruker.

Mål: Den direkte brukertiden er økt med fem prosent fra 2011

Resultat: Tidsregistrering for direkte brukertid er ikke tilstrekkelig ført i brukers journal, og det er ikke faktagrunnlag for å vurdere om målet er nådd.

Periodemål: Etablere 40 nye boliger for personer med rus- og psykiske lidelser

Resultat: Periodemålet kan nås da det i 2012 ble det etablert åtte ekstra hybler på Heidrun-senteret og to småhus.

Mål: Det er utarbeidet en plan for bolig og tjenestebehov for personer med rus- og/eller psykiske lidelser

Resultat: Målet er nådd da plan for bolig- og tjenestebehov for personer med rus- og/eller psykiske lidelser ble vedtatt i bystyret 14. juni. 2012.

Mål: Det er etablert tre småhus for personer med alvorlig adferdsproblematikk

Resultat: Målet er delvis nådd da to småhus ble etablert for personer med alvorlig adferdsproblematikk.

Mål: Det er etablert fire nye hybler i Valøya hybelhus

Resultat: Prosjekteringsarbeidet ble igangsatt, men målet om fire nye hybler ble ikke nådd.

Voksenopplæring

Enhet for voksenopplæring (EVO) gir grunnskoleopplæring for voksne, herunder spesialundervisning. Tilbud om undervisning fra logoped gis også til barn. Norsk-undervisning for flyktninger og innvandrere er det tilbudet som har størst omfang. Et godt tilbud til elevene krever god samhandling mellom EVO, Kvalifiseringssenter for innvandrere (INN), NAV og Sør-Trøndelag fylke, fordi partene har ansvar for forskjellige deler av opplærings- og kvalifiseringstilbudet.

Mål og resultater

Periodemål: Kvaliteten på norskundervisningen er økt

Resultat: Resultat på norskundervisningen har vært stabilt gode i flere år, men har ikke økt i 2012.

Mål: 90 prosent av elevene består norskprøve 2 og 3 muntlig, og 65 prosent består skriftlig del

Resultat: Målet ble nesten nådd da 86 prosent bestod muntlig norskprøve 2 og 89 prosent bestod muntlig norskprøve 3. Resultatet for de skriftlige prøvene var henholdsvis 64 prosent for norskprøve 2 og 67 prosent for norskprøve 3.

Periodemål: EVO er samlokalisert

Resultat: Det er usikkert om vi når periodemålet om samlokalisering da vi er avhengig av samhandling med fylkeskommunen.

Mål: Ny plassering av EVO er vedtatt, og byggingen er i gang

Resultat: Målet om ny plassering er nådd, da bystyret har vedatt samlokalisering ved tidligere Gerhard Schøning videregående skole. Fordi byggingen ikke er kommet i gang, er ikke denne delen av målet nådd.

Periodemål: Flere tilbud som kombinerer utdanning og praksis sammen med NAV og Kvalifiseringssenteret for innvandrere, er opprettet

Resultat: Målet er delvis nådd gjennom tilbud som kombinerer utdanning og praksis.

Mål: To nye tiltak er utviklet og igangsatt

Resultat: Målet er nådd da NAV dekker kostnader for språkundervisning til aktuelle brukere. Det er inngått en samhandlingsavtale som regulerer samarbeidet med kvalifiseringssenteret. Det er utarbeidet en faglig plattform for ulik yrkesretting innenfor introduksjonsprogrammet.

Bo- og aktivitetstilbud

Innenfor tjenesteområdet gis det bo- og aktivitetstilbud til personer med psykisk utviklingshemming.

Økonomi

Avvik budsjett/regnskap	Resultat i prosent av nettobudsjett
-26,1 mill kr	-5,8

Enhetene under Bo- og aktivitetstilbud har et merforbruk på 26,1 millioner kroner i 2012. Av disse genereres 2,2 millioner kroner fra aktivitetstilbudene og 3,5 millioner kroner fra avlastningstjenestene. Årsakene til merforbruk er sammensatte. For det første har området fått krav om å gi bedre tjenester til flere innenfor samme budsjetttramme gjennom flere år. Bakgrunnen for dette kravet var høyt kostnadsnivå i Trondheim. Gjennom ASSS er det satt ned en egen gruppe som har sett på kostnader til psykisk utviklingshemmede i de store byene. Denne undersøkelsen viser at Trondheim nå har lyktes med å komme ned på samme nivå som sammenliknbare kommuner.

For det andre ble området omorganisert høsten 2011. Tidligere erfaringer med omorganiseringer viser at omorganiseringer gjør økonomistyring mer krevende i en periode etter omorganiseringen. Dette kan ha påvirket resultatet negativt i 2012.

For det tredje ble området tilført 45,3 flere stillinger uten at det fulgte budsjettmidler med vedtaket i sak 0023/12: "Heltid/deltidssaken innen helse og velferd - oppfølging av eldreplanen". Enhetene har i varierende grad lyktes med å bruke disse stillingene kostnadseffektivt. De fleste som fikk faste stillinger er ufaglærte, mens enhetene er avhengige av å leie ansatte med fagkompetanse.

En fjerde årsak er at det har kommet inn flere tunge brukere på området og flere ene-tiltak som er gitt tjenester uten at budsjettene har økt tilsvarende.

Gjennom vedtatt budsjett for 2014 tilføres området 30,1 millioner kroner eller 6,4prosent for å løse utfordringene på tjenesteområdet. Det er ikke satt av midlet til konsekvensene av sak 0023/13 "Heltid/deltidssaken innen helse og velferd – oppfølging av eldreplanen.

Mål og resultater

Resultatmål: Felles ledelse av dagtilbud og botiltak gir helhetlig tjenestetilbud og større fleksibilitet

Resultat: Er på vei til å nå periodemålet om å gi brukerne helhetlige tjenestetilbud og større fleksibilitet da 80 prosent av brukerne har en helhetlig aktivitetsplan.

Mål: Helhetlige aktivitetsplaner er utarbeidet for alle brukere i bofelleskap

Resultat: Målet er delvis nådd da 80 prosent av brukerne har fått utarbeidet en helhetlig aktivitetsplan.

Periodemål: Det tilbys aktiviteter i egen bydel

Resultat: Vi er på god vei til å nå periodemålet da alle bydeler har tilbud om aktiviteter som; friluft og sport, sansestimulering, kultur og musikk, samt arbeidsrelaterte tilbud.

Mål: 25 brukere har fått endret aktivitetstilbud slik at det gis i egen bydel

Resultat: Målet er nådd da 25 brukere har fått aktivitetstilbud i egen bydel.

Periodemål: Flere varige tilrettelagte arbeidsplasser

Resultat: Vi er på vei til å nå periodemålet da ni nye arbeidsplasser ble etablert. Nye varige arbeidsplasser forutsetter statlige tilskuddsmidler.

Mål: 20 nye plasser er etablert

Resultat: Målet er ikke nådd da det ble etablert ni nye arbeidsplasser.

Periodemål: Gjennom bedre bruk av kommunens øvrige tjenestetilbud er 16 plasser i eksisterende bofellesskap fristilt

Resultat: Da vi klarte å fristille bare to plasser i 2012, kan det bli vanskelig å oppnå periodemålet.

Mål: Fire plasser i bofellesskap er frigjort gjennom bedre bruk av kommunens øvrige tjenestetilbud

Resultat: Målet er delvis nådd da to plasser er frigjort gjennom bedre bruk av kommunens øvrige tjenestetilbud.

Helse- og omsorgstjenester

Helse- og omsorgstjenester omfatter hjemmetjenester, helse- og velferdstjenester, helsehus og helsetjenester utenfor institusjon.

Økonomi

Avvik budsjett/regnskap	Resultat i prosent av nettobudsjett
15,3 mill kr	1,0

Samlet sett er økonomistyringen på enhetsnivå god innenfor helse og omsorg. Sak 0023/12 "Heltid/deltidssaken innen helse og velferd - oppfølging av eldreplanen" har gitt en del enheter utfordringer med økonomistyringen i 2012, dette gjelder særlig helse- og velferdssentre samt helsehus. Mindreforbruket er i all hovedsak knyttet til færre liggedager for utskrivningsklare på St. Olavs Hospital, samt ekstraordinære inntekter på helseområdet.

Mål og resultater

Periodemål: Full sykehjemsdekning

Resultat: Vi er på vei til å få full sykehjemsdekning ved at de fleste pasienter med vedtak om langtidsopphold får plass i sykehjem innen seks uker.

Mål: Pasienter med vedtak om rehabilitering får opphold innen to uker

Resultat: Målet er delvis nådd, da de aller fleste får opphold innen to uker. I 2012 var det 10 hjemmeboende pasienter som ventet mer enn 2 uker på rehabiliteringsopphold.

Mål: Pasienter med vedtak om langtidsopphold får plass i sykehjem innen seks uker

Resultat: Målet er delvis nådd da de aller fleste pasienter med vedtak om langtidsopphold får plass i sykehjem innen seks uker. I 2012 var det 21 pasienter som ventet i mer enn 6 uker. I 39 av årets uker var det ingen som hadde ventet over 6 uker.

Mål: Pasienter med behov for akutt plass får dette innen tre døgn

Resultat: Målet er nådd da alle pasienter med behov for akutt plass får plass innen tre døgn.

Mål: Pasienter som er utskrivningsklare fra sykehuset, får et kommunalt tilbud fra påfølgende dag

Resultat: Det er fortsatt mange pasienter som ikke får et kommunalt tilbud påfølgende dag etter at de er utskrivningsklare fra sykehuset. I 2012 var det i gjennomsnitt 7,4 (8,2) personer som ventet inntil 5 dager, 2,5 (2,7) personer ventet mellom 6-9 dager og 2,2 (1,3) personer ventet mer enn 10 dager på sykehjems plass. Tall for 2011 er i parentes. Målsettingen ble derfor ikke nådd. Kommunenes økonomiske bidrag i Samhandlingsreformen er knyttet til medfinansiering av behandlende pasienter ved de somatiske sykehusene samt betaling for utskrivningsklare pasienter som blir liggende

ved sykehusene. Det var beregnet at Trondheim kommune ville ha utgifter til behandling av pasienter på sykehusene tilsvarende om lag 152 mill kroner. Resultatet ble 162 mill kroner i utgifter. På grunn av færre ligedager for utskrivingsklare enn forutsatt ble det samlede resultatet for Trondheim kommune knyttet til Samhandlingsreformen et mindreforbruk på om lag 6 mill kroner.

Periodemål: Samhandlingsreformen er implementert innen 2015

Resultat: Vi er på vei til å implementere samhandlingsreformen innen 2015 fordi det er inngått avtaler med St. Olavs Hospital innenfor mange samhandlingsområder, samt at kommunen er i ferd med å bygge ny kompetanse.

Mål: Samarbeidsavtale med sykehuset er signert og samarbeidsrutiner er satt ut i praksis

Resultat: Samarbeidsavtalen med sykehuset er signert. Målet er delvis nådd, da det gjenstår arbeid med å få satt alle samarbeidsrutinene ut i hele praksisfeltet.

Mål: Helse og velferd har styringsdata som gir opplysninger om pasientflyt

Resultat: Det er utviklet gode styringsdata for inn- og utskrivinger til sykehus, men målet er bare delvis nådd fordi det gjenstår å utvikle bedre styringsdata om behovene til ulike målgrupper og hvordan pasientflyten er innad i kommunen.

Mål: Antall pasienter med behov for langtidsopphold som ligger i helsehus er redusert, og plassene er frigjort til korttidsopphold som rehabilitering, palliasjon og avlastning

Resultat: Målet er delvis nådd da antall vedtak om langtidsopphold i helsehus er redusert fra 627 i 2011 til 530 i 2012.

Mål: Tilgjengeligheten på korttidsplassene i helsehus er økt

Resultat: Antall personer som fikk korttidsopphold i helsehus ble økt fra 1171 i 2011 til 1209 i 2012. Målet om økt tilgjengelighet på korttidsplasser er nådd.

Mål: Alle bydeler har etablert minst ett lærings- og mestringstiltak i samarbeid med brukerorganisasjoner

Resultat: Målet er ikke nådd da arbeidet med å utvikle en modell for et interkommunalt lærings- og mestringssenter ble prioritert.

Mål: Alle enheter har iverksatt minst ett nytt tiltak innen folkehelse

Resultat: Målet er delvis nådd da de aller fleste enhetene har iverksatt folkehelse tiltak som; oppfølging av sykmeldte, oppsøkende hjemmebesøk og treningsgrupper for seniorer.

Mål: Alle pasienter med vedtak om langtidsopphold i sykehjem har en helseoppfølgingsplan

Resultat: Målet er delvis nådd da det er flere pasienter som ikke har en slik plan.

Mål: Velferdsteknologi som tiltak for å kunne bo hjemme lenger, er utprøvd og evaluert på 20 pasienter/brukere

Resultat: Målet er delvis nådd, da 26 brukere er vurdert for utprøving, hvorav 13 har tatt i bruk velferdsteknologi.

Periodemål: Samarbeidet med frivillig sektor er videreutviklet og utvidet i omfang

Resultat: Vi er på vei til å videreutvikle og utvide samarbeidet med frivillig sektor, da mange enheter samarbeider med byens frivillighetssentraler.

Mål: Totalt 11 sykehjem er sertifisert som Livsgledesykehjem

Resultat: Målet er ikke nådd, da fire sykehjem er sertifisert, men flere sykehjem arbeider med å bli sertifisert.

Mål: Alle beboere med vedtak om langtidsopphold i sykehjem har en aktivitetsplan

Resultat: Målet er bare delvis nådd da det fortsatt er flere beboere som ikke har en aktivitetsplan. Det ble utarbeidet ny rutine for å sikre at beboerne får en slik plan.

Mål: Livsgledeprosjekt er igangsatt i to hjemmetjenesteenheter

Resultat: Livsgledeprosjektet ble ikke igangsatt i hjemmetjenesten og målet ble derfor ikke nådd. Det ble utarbeidet en prosjektbeskrivelse og etablert prosjektledelse.

Flyktninger og innvandrere

Trondheim kommune har inngått en bosettingsavtale om å ta i mot 240 flyktninger og inntil 15 enslige mindreårige barn.

Trondheim er vertskommune for to statlige mottak for asylsøkere: Trondheim statlige mottak og Persaunet statlige mottak. Trondheim statlige mottak er et ordinært asylmottak med 310 plasser. Persaunet er et transittmottak med 180 plasser. Som vertskommune gir kommunen følgende tjenester til mottakene: helsetjenester, barnevernstjenester og tolketjenester. I tillegg til dette gis grunnskoleopplæring til barn ved Trondheim statlige mottak.

Budsjettområdet gjelder:

- Bosettingsavtale 2012
- Fordeling av statlige tilskudd kommunen mottar til bosetting/integrering av flyktninger.
 - Fordeling av statlige tilskudd kommunen mottar som vertskommune for mottakssentraler for asylsøkere

Mål og resultater

Mål: Bosette 240 flyktninger, og inntil 15 enslige mindreårige

Resultat: Målet ble nådd, da kommunen bosatte totalt 255 flyktninger og familiegjenforente.

Bosettingen var fordelt slik:
201 førstegangsbosettinger fra statlig mottak og overføringsflyktninger, 13 enslige mindreårige og 41 familiegjennforeninger.

Flyktingers nasjonaliteter:

Opprinnelsesland	Antall personer
Somalia	74
Eritrea	59
Afghanistan	30
Iran	25
Sudan	16
Myanmar	13
Etiopia	12
Andre land	26

Mål: 55 prosent av alle nyankomne flyktninger som deltar i kommunens toårige introduksjonsprogram, skal ha kommet i arbeid og/eller utdanning ved endt programtid

Resultat: Målet ble ikke nådd da 33 prosent av alle nyankomne flyktninger som deltok i kommunens toårige introduksjonsprogram kom i arbeid og/eller utdanning ved endt programtid.

Av totalt 165 deltakere som avsluttet programmet, kom 31 personer ut i arbeid og 20 i ordinær utdanning.

Ved avsluttet program var 25 deltakere i grunnskoleopplæring. Grunnskoleopplæring regnes ikke som måloppnåelse i introduksjonsprogrammet. Rådmannen mener at det er viktig å synliggjøre andel deltakere som går i grunnskole i regi av introduksjonsprogrammet.

Nøkkeltall

Tabellen viser foreløpige KOSTRA-tall 2012 helse- og omsorgstjenester. Trondheim kommune sammenlignes med et veid gjennomsnitt av de øvrige ASSS-kommunene unntatt Oslo.

Helse- og omsorgstjenester	Trondheim	ASSS
Andel årsverk i brukerrettede tjenester m/ fagutdanning, prosent	78,2	72
Plasser i institusjon i prosent av innbyggere 80 år over, prosent	20,8	18,5
Legetimer pr. uke pr. beboer i sykehjem	0,37	0,49
Andel plasser i enerom i pleie- og omsorgsinstitusjoner, prosent	88,6	92,5
Gjennomsnittlig listelengde hos fastleger - antall innbyggere	1321	1313

Antall plasser med heldøgns omsorg

Tall per 31/12	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Sykehjem	1 255	1 307	1 326	1 321	1 346	1 356	1 415
HDO	194	181	181	179	184	184	150*
Totalt	1 449	1 488	1 507	1 500	1 530	1 540	1 565

* Nedgangen på HDO skyldes at Ladetunet som var HDO ble flyttet til Charlottenlund helse- og velferdssenter

World Cup i Granåsen i 2012. (Foto: Carl-Erik Eriksson)

Kultur og næring

Kultur og kirke

Virksomhetsområdet har overordnet ansvar for kommunens kulturpolitikk. I tillegg til drift av Trondheim folkebibliotek og Kulturenheten yter området tilskudd til Kirkelig fellelsråd, tros- og livssynssamfunn, fritidskulturlivet, kulturinstitusjoner og det profesjonelle kulturlivet utenfor institusjonene.

Økonomi

Avvik budsjett/regnskap	Resultat i prosent av nettobudsjett
1,4 mill kr	0,6

Årsregnskapet 2012 for kultur- og kirkeområdet viser at det er brukt 1,4 millioner kroner mindre enn budsjettet. Dette utgjør 0,6 prosent av et netto budsjett på 233,2 millioner kroner. Mindreforbruket fordeler seg likt på Biblioteket og Kulturenheten. Det skyldes i hovedsak høyere inntekter/refusjoner enn budsjettet og noe mindreforbruk på lønn. Enhetene viser god økonomisk kontroll og har et avvik innenfor pluss tre prosent av netto lønn; det vil si midler som de får med seg over til 2013.

Kirkelig fellelsråd

Trondheim kommunes tilskudd til fellelsrådets drift av kirker og kirkegårder var på 75 millioner kroner i 2012; noe som innebærer en reell økning på 4,5 millioner kroner fra 2011 til 2012. Av tilskuddet til kirker/menighet var 0,5 millioner kroner øremerket omstillingsprosjekt. Prosjekt for organisasjonsutvikling og effektiviseringstiltak ble videreført i 2012, og fortsetter i 2013.

Bystyret vedtok for 2012 å disponere fem millioner kroner av regnskapsmessig mindreforbruk i 2011 til energiøkonomisering, ved at det etableres sentral driftskontroll for fjernstyrt oppvarmingssystem for kirkelige bygg. I samarbeid med Trondheim kommune ble det gjennomført et større utredningsarbeid som grunnlag for å prioritere tiltak. Som følge av at forarbeidet var omfattende, kom ENØK-tiltakene sent i gang i 2012. Videre gjennomføring vil pågå i 2013 og 2014. Kirkelig fellelsråd hadde et overskudd av driften på 6,8 millioner kroner i 2012; noe som i hovedsak skyldes forskyvning av tiltak knyttet til omstillingsarbeidet i enheten.

Steinmeyerorgelet

Trondheim kommune vedtok å investere inntil 53 millioner kroner i perioden 2012 – 2015 til rehabilitering av Steinmeyerorgelet i Nidaros domkirke. Planen er at orgelet skal være ferdig restaurert til 17. mai 2014. Det ble inngått avtale med Orgelbau Kuhn høsten 2012, og arbeidet med nedtaking av orgelet er gjennomført. Det er også, innenfor budsjettammen, lagt inn kostnader til nytt kororgel. Finansieringen følger prosjektet i prosjektperioden.

Mål og resultater

Periodemål: Trondheim skal bli en mer attraktiv kunst- og kulturby

Resultat: Arbeidet med Kommunedelplan for kulturarenaer ble gjennomført med bred medvirkning fra byens kunst- og kulturaktører. Planen gir et godt grunnlag for videre arbeid med målet om å bli en attraktiv kunst- og kulturby. Det gjelder også bystyrets vedtak

om at de er positiv til at det etableres et Litteraturhus i Trondheim i 2013 og videreføring av arbeidet med å realisere en kunsthall.

Mål:	Tildeling av tilskudd er i tråd med prioriterte satsingsområder
Resultat:	Målet er ikke oppnådd. Søknadene var i liten grad vinklet mot de prioriterte satsingsområdene. Det kan tyde på at kommunens ønskede prioriteringer ikke er formidlet godt nok til søkerne.
Mål:	Det er blitt enklere å søke om tilskudd
Resultat:	Målet er delvis oppnådd. Færre tilskuddsordninger og nye retningslinjer har gjort det enklere for brukerne å søke om tilskudd. Arbeid med digitalt fagprogram for tilskudd ble påbegynt.
Mål:	Flere yngre kunstnere har tilgang til kommunens atelierer
Resultat:	Målet er oppnådd. Nye retningslinjer for tildeling av atelier er vedtatt. I 2012 ble ledige atelierer tildelt yngre kunstnere.
Mål:	Kommunedelplan for kulturarenaer er ferdigstilt
Resultat:	Målet er oppnådd. Kommunedelplan for kulturarenaer ble ferdigstilt for behandling i bystyret i desember. Bystyret vedtok å utsette saken til 2013. Parallelt med utarbeiding av arenaplanen er det arbeidet med å integrere kunst- og kulturarenaer i planlegging av nye utbyggingsområder og tjenestebygg, som skoler og helse- og velferdssentre.
Mål:	Rapport om etablering av Trondheim litteraturhus er ferdigstilt
Resultat:	Målet er oppnådd. Bystyret behandlet sak om etablering av litteraturhus i Trondheim i desember. Bystyret er positiv til det at det etableres et litteraturhus i 2013, forutsatt at driftsmodellen blir økonomisk bærekraftig. Vedtaket forutsatte videre at det blir søkt Kulturfondet om midler i 2013.
Mål:	Flere småbarnsfamilier bruker bydelsbibliotekene
Resultat:	Målet er oppnådd. Familielørdager er etablert på alle bydelsbibliotek med fire tilbud per bibliotek. Arrangementene blir besøkt av mellom 50 og 100 personer hver gang.
Mål:	Det regionale og internasjonale kultursamarbeidet er styrket
Resultat:	Målet er delvis oppnådd. Regionalt og internasjonalt kultursamarbeid ble prioritert ved støtte til flere prosjekt: <ul style="list-style-type: none"> • Interregprosjektet Mid Nordic Film Region • Byer i Midt-Norge viderefører samarbeidet om frivillighetspolitikk med kultur og helse som tema. • Det interkommunale samarbeidet om seniorkultur ble ytterligere styrket. • Trondheim folkebibliotek deltar i det nasjonale prosjektet Digital utvikling og samarbeid for å bedre brukerveiledningen knyttet til digitale medier.

Periodemål: Bedre tilrettelegging for fritidskulturlivets aktiviteter

Resultat: Det har tatt lengre tid enn planlagt å etablere nye datasystem, men grunnlaget er lagt. Samarbeid med Trondheim kulturnettverk, ulike frivillige organisasjoner og enkelt-aktører har vært avgjørende for at kommunen har blitt en bedre tilrettelegger for fritidskulturlivets aktører.

Mål: Nye retningslinjer for utleie av kommunale lokaler er utarbeidet

Resultat: Målet er oppnådd. Det er utarbeidet et nytt reglement for utlån av kommunale lokaler. Reglementet vil tre i kraft når nytt datasystem for utlån av kommunale lokaler er etablert.

Mål: Datasystem for utleie av kommunale lokaler, tilskuddssøknader og informasjon om byens fritidskulturliv utvikles

Resultat: Målet er delvis oppnådd. Utvikling av datasystem for utlån av kommunale lokaler / fag-program for tilskudd og register over organisasjoner er igangsatt som del av programmet Digitalt førstevalg.

Mål: Føringer i Temaplan for frivillighetspolitikk er fulgt opp

Resultat: Målet er delvis oppnådd. Temaplan for frivillighetspolitikk følges opp av alle tjenesteområdene gjennom ulike tiltak, blant annet var samhandling med frivillige et fellesmål i enhetenes lederavtale.

Innen kultur- og fritidsområdet ble 61 søknader innvilget støtte fra Frivillighetsmillionen.

Flere korps har fått faste øvingssteder og lagerrom i kommunal bygg.

Periodemål: Flest mulig skal få kulturopplevelser og delta i kulturell egenaktivitet

Resultat: Målet er delvis oppnådd. Trondheim kino og Trondheim Symfoniorkester hadde økende publikumstall i 2012. Tilbudet til barn, ungdom, seniorer og mennesker med nedsatt funksjonsevne ble videreutviklet, men det må arbeides langsiktig og med ulike tiltak for å nå grupper av befolkningen som ikke deltar i byens kulturliv.

Mål: UKM-lokalmønstring stimulerer til økt aktivitet blant barn og unge i bydelen

Resultat: Målet er ikke oppnådd. Det ble arbeidet for å rekruttere ungdom blant annet fra fritidsklubbene, men det lyktes ikke å øke antall påmeldte

Mål: Veiledning til festivaler og unge arrangører er bedret

Resultat: Målet er oppnådd. Festival- og arrangementskontoret ga veiledning til et bredt spekter av festivaler, og var en viktig bidragsyter til at Trondheim også i 2012 kunne tilby et mangfoldig og kvalitativt godt festivaltilbud. Flere unge arrangører ble skolert i festivalarrangement

Mål:	Flere hjemmeboende eldre benytter seg av tilbudet om kulturopplevelser
Resultat:	Målet er ikke oppnådd. Det ble samarbeidet med hjemmebaserte tjenester og utarbeidet informasjonsmateriell for å øke rekrutteringen. Organisert transporttjeneste ble også iverksatt. Til tross for disse tiltakene har ikke deltakelsen økt vesentlig.
Periodemål:	Styrke Trondheim som pilegrimsby, kirkelig senter og senter for religionsdialog og økumenikk
Resultat:	Nasjonalt pilegrimsenter ble lagt til Trondheim, en avgjørende milepæl som styrker Trondheim som pilegrimsby.
Mål:	Nasjonalt pilegrimssenter er permanent etablert i Trondheim
Resultat:	Målet er oppnådd. Staten vedtok at Nasjonalt pilegrimssenter i Trondheim skal knyttes til Riksantikvaren og ha et koordineringsansvar for de fem regionale pilegrimssentrene som ble organisert langs pilegrimsleden Oslo – Trondheim i 2010. I statsbudsjettet for 2013 er det satt av 10,5 millioner kroner til dette arbeidet.
Mål:	Flere vandrende bruker St Olavsvegene
Resultat:	Målet er oppnådd. 220 flere pilegrimer fikk utdelt Olavs brev i 2012 sammenlignet med året før. Antall pilegrimer som fikk Olavs brev har økt fra 160 i 2010 til 580 i 2012.
Mål:	Opphold i pilegrimsbyen er blitt mer miljøvennlig
Resultat:	Målet er delvis oppnådd. Det arbeides med temaet i det internasjonale Green pilgrimage network. Planlegging av internasjonal konferanse i Trondheim 2013 påbegynt

Utsmykkingsordningen

11,6 millioner kroner ble bevilget til kommunens utsmykkingsordning. Totalt var 37 utsmykningsprosjekter under utarbeidelse i løpet av året, fordelt mellom ti uteromprosjekter, ni barnehager, åtte skoler, fire helse- og velferdssenter og seks bygg/anlegg av annen type.

Stipender og priser

Ramallahstipendet på 50 000 kroner gikk til musiker og komponist Knut Anders Vestad. Kommunens kulturpris gikk til Bjørn Krokfoss og bandet Motorpsycho. Kulturstipend gikk til åtte søkere innen musikk, scenekunst, litteratur og visuelle uttrykk: Mårit Aronsson, Berit Rusten, Lars Eggen, DuoDuo (Anne Grut Sørum og Rita Nylander), Ellen Grimsmo Foros, Viggo Knudsen, Rita Abrahamsen og Cathrine Dahl og Ørjan Aas.

Nøkkeltall

Tabellen viser foreløpige KOSTRA-tall 2012 for kultur og kirke. Trondheim kommune sammenlignes med et veid gjennomsnitt av de øvrige ASSS-kommunene unntatt Oslo.

Indikator	Trondheim	ASSS
Netto driftsutgifter for kultursektoren per innbygger	1 800	2 094
Netto driftsutgifter til folkebibliotek per innbygger	228	241
Netto driftsutgifter til aktivitetstilbud barn og unge per innbygger 6-18 år	1 535	1 279
Netto driftsutgifter til muséer per innbygger	56	80
Netto driftsutgifter til kunstformidling per innbygger	295	318
Netto driftsutgifter til Den Norske Kirke, kirkegårder, gravlunder og krematorier per innbygger	420	479
Netto driftsutgifter til andre tros- og livssynssamfunn per innbygger	34	62
Medlem av Den norske kirke i prosent av antall innbyggere	76	72

Samlet ressursbruk for kultur og kirke er lavere enn gjennomsnittet i de øvrige storbyene. Kostratallene for 2012 viser at Trondheim kommunes netto utgifter til aktivitetstilbud for barn og unge ligger over gjennomsnitt for ASSS-kommunene, mens ressursbruken på andre delområder er lavere. Det som ikke kommer fram av Kostra-tallene er at kulturinstitusjoner (Trondheim kino AS og Pirbadet) i Trondheim drar fordel av at de har rente- og/eller avdragsfrie lån til Trondheim kommune. Dette utgjør en støtte til institusjonene på om lag fire millioner kroner; eller kr.22 pr innbygger (basert på befolkningstall fra SSB, Kostra 2012.). Vi har ikke oversikt over om/hvor mye de andre ASSS-kommunene gir kulturinstitusjonene i rente- og avdragsfrie lån.

Trondheim kommunes tilskudd til drift av Den norske kirke, kirkegårder og andre livs- og tros-samfunn var lavere enn for de øvrige ASSS-kommunene.

Kulturfondet

Kulturfondet gikk til delfinansiering av ulike prosjekt og arrangement innen kultur, kulturnæring og idrett. Til sammen 11 søknader ble innvilget tilskudd. To av disse var engangstilskudd, de øvrige flerårige tilskudd (inntil tre års varighet). Kulturfondet har siden 2008 blitt redusert fra fire millioner kroner til 2,2 millioner kroner i 2012. Kulturfondets betydning som et verktøy for å utvikle Trondheim som kultur- og idrettsby har dermed blitt redusert.

Tilskudd fra kulturfondet i 2012

Søker	Prosjekt	Tilskudd 2012
Styringsgruppen for markeringen av Trondheim brannvesen 150-årsjubileum	Jubileumsbok	200 000
Atelier Ilsvika	Inkubatorprosjekt i Atelier Ilsvika	300 000
Trondheim Calling	Trondheim Calling hovedprosjekt 2011-2013	300 000
Cirka Teater	Forprosjekt, scenekunstarena for barn	250 000
Lademoen kunstnerverksted	Lademoen Art Nomads	200 000
Atelier Ilsvika	Spikerfabrikken	90 000
Norges musikkorpsforbund Trøndelag/Småbispan	Musikk som sprenger grenser	195 000
Senter for tidligmusikk	Senter for tidligmusikk	200 000
Vitenskapsmuseet	Afghanistan-utstilling	100 000
Kammermusikkfestivalen	Fargespill	175 000
Granåsen aktivum	WC hopp damer og herrer 2013	180 000
	SUM	2 190 000

Idrett og friluftsliv

Enhet idrett og friluftsliv (IF) har overordnet ansvar for utvikling og forvaltning av anlegg og arealer for idrett og friluftsliv i kommunen. IF står for etablering av kommunale idrettanlegg og bistår private aktører i arbeidet med å etablere egne anlegg. IF yter økonomisk tilskudd til idretten, både til anleggsdrift, aktivitet og idrettstipend. Midler til drift av anlegg for idrett og friluftsliv blir overført bydrift fra IFs budsjett. IF har et utstrakt samarbeid med andre enheter i kommunen, med idrettsrådet, med lag og organisasjoner innen idrett og friluftsliv og med andre interessenter.

Avvik budsjett/regnskap	Resultat i prosent av nettobudsjett
0,07 mill kr	0,08 %

Årsregnskapet 2012 for idrett og friluftsliv viser at det er brukt 0,07 millioner kroner mindre enn budsjettet. Dette utgjør 0,08 prosent av et netto budsjett på 89,4 millioner kroner. Det er god økonomisk kontroll på driftssiden og dette er et avvik innenfor pluss tre prosent av netto lønn; det vil si midler som blir overført til 2013.

Pirbadet

Årsresultatet for 2012 for Stiftelsen Trondheim Pirbad ble et overskudd, etter finanskostnader og avskrivninger, på 7,5 millioner kroner. Dette er 0,7 millioner kroner bedre resultat enn budsjettet overskudd på 6,8 millioner kroner. Overskuddet går i sin helhet inn i badets vedlikeholdsfond.

Mål og resultater

Det er i løpet av 2011 utført flere tiltak som styrker infrastrukturen for idretten og bedrer rekreasjonsmulighetene i nærmiljøet og i marka. Det er inngått samarbeidsavtale mellom kommunen og idrettsrådet. Det ble etablert hundredressurområder på Saupstad og Østmarkneset. Disse er blitt meget populære, og det er forventninger om flere slike.

Periodemål: Idrettsaktiviteten både innendørs og utendørs er økt

Resultat: Planarbeid for å tilrettelegge for økt idrettsaktivitet har tatt lengre tid enn forutsatt. Selv om flere enkelttiltak er gjennomført, vil ikke aktiviteten øke før planene er realisert.

Mål: Antall halltimer for idretten er økt

Resultat: Målet er ikke oppnådd. En vesentlig årsak til at vi ikke har fått flere halltimer til idretten, er at Heimdal fleridrettshall ble forsinket med ett år.

Mål: Helhetlig plan for Granåsen er ferdigstilt

Resultat: Målet er delvis oppnådd. Helhetlig plan for Granåsen er ikke ferdigstilt, men arbeidet med planen ble påbegynt. Flere enkelttiltak er utført i hoppanlegget i Granåsen. Rulleskiløype er planlagt.

Mål: Mulighetsanalyse for Leangen idrettsanlegg er ferdigstilt

Resultat: Målet er ikke oppnådd. Flere delprosjekt er ferdigstilt eller er godt i gang:

- Utomhusarbeider utført
- Planlegging av helårsanlegg nye Leangen hurtigløpsbane
- Ny curlinghall

Mål: Nytt kjøleanlegg på Dalgård er installert

Resultat: Målet er oppnådd, kjøleanlegg på Dalgård er installert

Periodemål: Tilbudet av attraktive rekreasjonsmuligheter er forbedret

Resultat: Byen har fått flere attraktive rekreasjonsmuligheter gjennom en rekke oppgraderinger og bedret tilgjengelighet

Mål: Flere badeplasser er oppgradert

Resultat: Målet er oppnådd. Ni badeplasser er oppgradert gjennom ulike tiltak. I tillegg er ti mobile toaletter ved badeplassene oppgradert. Ny kai ved Munkholmen er ferdig prosjektert

Mål: Flere aktivitetsanlegg er tilrettelagt for barn og unge

Resultat: Målet er delvis oppnådd gjennom :

- Kunstfrossen skøytebane flyttet fra Torvet til Lade idrettsanlegg. Teknisk utstyr må oppgraderes før bruk.
- Anleggene for frisbeegolf på Lade og Othilienborg er gjort mer brukervennlige.
- Påbegynt oppgradering av skøyteanlegg på Leangen og kunstgressbane Lade
- Innkjøpt nytt utstyr til kommunale idrettshaller.
- Lysløypa i Strindamarka utvidet.
- Det er etablert flere turstier i nærmiljøene blant annet i Smidalen og Finn Bergs vei.

Mål: Flere tiltak i sti- og løypeplanen er realisert for å bedre kapasiteten og tilgjengeligheten

Resultat: Målet er oppnådd gjennom:

- Ny lysløypetrasé , kvalitetsheving av skiløyper ,natursti, løyper på kommunal grunn i Strindamarka.
- Ferdigstilt tursti rundt Theisendammen og Fjellsætermyra lysløype, opprusting utfartsparkering, utplassert turtellere og bedret skilting i Bymarka.

Periodemål: Frivillig sektor deltar i drift og skjøtsel av idretts-, rekreasjons- og friluftsområder

Resultat: Samarbeidet med idrettslag, velforeninger, lag og organisasjoner om drift og skjøtsel av idretts-, rekreasjons- og friluftsområder har vært omfattende og har økt

Mål: Samhandlingen med frivillig sektor om drift og skjøtsel av idretts-, rekreasjons- og friluftsområder er evaluert

Resultat: Målet er delvis oppnådd. Frivilliges bidrag i tilsynsarbeidet i idrettshallene er evaluert. Frivilliges bidrag med skjøtsel i friluftsområdene må bli mer omfattende før evaluering i gangsettes. 2012 ble grunnlaget for en slik evaluering utvidet ved at fem lag og velforeninger fikk tilskudd fra Startpakke frivillighet til å ruste opp blant annet lekeplasser i marka. Trondhjem Skiklubb fikk driftstilskudd til kjøring av skiløyper og tre historielag påtok seg skjøtselsoppgaver langs Pilegrimsleden.

Idrettsstipend

Følgende ble tildelt idrettstipend i 2012:

Anine Rabe – Trondhjems skøiteklubb

Lise Grønnesby – Trondheim Taekwon-Do klubb

Christian Tronvoll – Vestbyen IL svømming

Espen Bjørnstad – Byaasen skiklub

Nøkkeltall

	Trondheim	ASSS
Netto driftsutgifter til idrett og kommunale idrettsbygg per innbygger	636	698

Næring og samfunn

Virksomhetsområdet har ansvar for kommuneplan og regional plan, tilrettelegging for næringsutvikling og utvikling av kunnskapsbyen, samt regionalt og internasjonalt samarbeid.

Avvik budsjett/regnskap	Resultat i prosent av nettobudsjett
0,04 mill kr	0,4

Årsregnskapet 2012 for næring og samfunn viser at det er brukt 0,04 millioner kroner mindre enn budsjettet. Dette utgjør 0,4 prosent av et netto budsjett på 9,3 millioner kroner.

Planstrategi for Trondheim kommune 2012-2015 ble vedtatt av bystyret 6.12.2012. Her ble det vedtatt at Kommuneplanens samfunnsdel 2009-2020 ikke skal revideres i denne bystyreperioden. Vedtaket fastsetter også hvilke kommunedelplaner og temaplaner rådmannen skal utarbeide i perioden 2012-2015.

Mål og resultater

Periodemål: Større gjennomslag for byens og regionens interesser hos sentrale myndigheter og beslutningstakere ut fra mål og strategier i overordnede planer

Resultat: Det arbeides kontinuerlig og langsiktig for å nå dette målet gjennom ulike samarbeidsorgan som Strategisk samarbeidsforum, Trondheimsregionen og Trøndelagsrådet. Viktige delmål er oppnådd underveis som for eksempel bygging av Handelshøyskolen i Trondheim og bygging av studentboliger på Lerkendal. Det er ikke gitt startbudsjett til det nye Teknologibyget, HiST.

Mål: Bedre rammevilkårene for FoU og samferdsel og tiltrekke nye lokaliseringer av privat og offentlig virksomhet gjennom samordnet innsats i relevante samarbeidsfora i Trondheim og Trøndelag

Resultat: Målet er delvis oppnådd. Midt-Norge olje og gass har bidratt med høringsuttalelse for utbygging av gassfeltet Aasta Hansteen (tidligere LUVA). Høringsuttalelsen underbygget argumentasjonen for å lokalisere nasjonalt senter for olje og gass i Trondheim.

Periodemål: Bedre samordning og forankring av det internasjonale arbeidet i kommunen og i bysamfunnet

Resultat: Målet er delvis nådd. Gjennom Internasjonalt forum er arbeidet med å få til bedre samordning og forankring av det internasjonale arbeidet i Trondheim og regionen videreført i 2012.

Mål: Befeste og styrke Trondheims rolle som internasjonal kunnskaps- og kulturby

Resultat: Målet er delvis oppnådd. Access Mid-Norway har gjennom forskningsentret Nowitech og den regionale vindklyngen forsterket arbeidet med subsea, styringselektronikk og havvindmøller.

Mål: Styrke byens og næringslivets internasjonale konkurransevne

Resultat: Målet er delvis gjennomført ved:

- internasjonale seminarer om kulturnæring og cruisenæring i det internasjonale havnebysamarbeidet
- Hamburgseminaret - en møteplass for næringsliv i Trøndelag og i Nord-Tyskland Tema i 2012 var velferdsteknologi

Mål: Intensivere vennskapsbysamarbeidet og nyetablering av relasjoner til Krakow (Polen) og Puerto Montt (Chile)

Resultat: Målet er delvis oppnådd. Intensjonsavtale med Krakow ble undertegnet og flere samarbeidsprosjekt ble realisert. Plan for det Nordiske vennskapsbysamarbeidet ble utarbeidet. Kontakten med Graz ble gjenopprettet, men det lyktes ikke å få opprettet kontakt med Puerto Montt.

Mål: Legge til rette for etablering av servicesenter for internasjonale fagarbeidere og forskere

Resultat: Målet er delvis oppnådd. Dialog med departement, UDI og politi har resultert i at Trondheim er den første byen som får etablert ny modell for raskere saksbehandling for utenlandske arbeidstakere

Periodemål: Realisere vekst i byen og regionen gjennom forsterket samhandling mellom FoU, næringsliv og kommunene i Trondheimsregionen

Resultat: Arbeidet med å gjennomføre Strategisk næringsplan for Trondheimsregionen er kommet godt i gang. Prosjekter utvikles fortløpende i dialog med næringsliv, FoU-miljø og offentlige aktører i regionen og har resultert i blant annet kompetanseutviklende tiltak for næringsapparat i kommunene og videreutvikling av avklarte regionale næringsareal

Mål: Iverksette arbeidet med å identifisere kunnskapsnav

Resultat: Målet er ikke oppnådd. Det er ikke konkludert med hvilke kunnskapsnav Trondheimsregionen skal satse på.

Mål: Bidra til at Trondheimsregionen er den regionen hvor det er lettest å starte og utvikle bedrifter

Resultat: Målet er delvis oppnådd. Det er igangsatt flere tiltak. Dette gjelder særlig prosjekter for å koble forskningsmiljøene og regionens studenter tettere mot bedrifter i regionen. Trøndelagsdagen er blitt en bedre karrieredag for studentene, offentlige virksomheter og næringsliv i Trondheimsregionen. I 2012 deltok 100 bedrifter og 1000 studenter på Trøndelagsdagen.

Flere HiST-studenter har deltatt i praksisordninger i regionens virksomheter og tiltaket Forskere ut i bedrift. Første år med Ungt Entreprenørskap er gjennomført.

Mål: Sikre tilstrekkelig næringsareal for regionens bedrifter

Resultat: Målet er delvis oppnådd. Det er arbeidet for å realisere regionalt næringsareal på Sveberg, og å etablere et utviklingsselskap. Rullering av Interkommunal arealplan (IKAP) er igangsatt

Periodemål: En campus- og byutvikling som styrker teknologi- og kunnskapsbyen

Resultat: Viktige milepæler i 2012 fant sted i flere av delprosjektene med stor betydning for framtidens urbane campus

Mål: Være pådriver for ønsket campus- og byutvikling på Kalvskinn, Elgeseter og Øya/Gløshaugen i tråd med FoU og næringslivets behov

Resultat: Målet er delvis nådd. Trondheim kommune, NTNU, HiST og SiT ferdigstilte rapporten "Den kompakte kunnskapsbyen – Byintegreert campus i Trondheim".

De viktigste hendelsene i 2012 var:

- Bygging for HiST/Handelshøyskolen i Trondheim Elgeseter gate igangsatt
- Miljøpakkens fase 2 vedtatt med investeringsmidler på 300 millioner kroner til å oppgradere Elgeseter gate i 2014. 13 millioner kroner er satt av til planlegging for 2013.
- Samlokalisering av NTNUs virksomhet er satt på den politiske dagsorden.

Periodemål: Trondheim er styrket som attraktiv by å studere og forske i

Resultat: Flere tiltak i Handlingsplan for helhetlig studentpolitikk er realisert. Disse har bidratt til å styrke Trondheim som attraktiv by å studere og forske i. Tiltakene er gjennomført

i samarbeid med utdanningsinstitusjonene og studentene. Det er etablert et strategisk samarbeidsforum og samarbeidsavtaler for studentenes helse- og velferdstilbud, praksisordningene er bedret og Gløshaugen idrettspark er oppgradert

Mål: Videreutvikle rollen som vertskommune for kunnskapsinstitusjonene og bidra til å sikre et godt tilbud av studentboliger

Resultat: Målet er delvis oppnådd. Bygging av Lerkendal studentboliger med 613 hybelenheter startet i 2012. Flere tiltak ble gjennomført for å løse boligutfordringen ved høstens semesterstart, blant annet "Tak over hodet", "Studentbolighjelpa" og praksis for internasjonale studenter på Persaunet sykehjem. Prosjektet Gode hoder – gode hjerter har i større grad enn tidligere bidratt til å profilere Trondheims tilbud knyttet til toppidrett og utdanning. L-portalen (rekrutteringsportal) for studentfrivillighet er satt i drift.

Periodemål: Øke antall lønnsomme bedrifter og sysselsatte innen kulturnæringene i Trondheim

Resultat: Målet om at flere skal kunne leve av kulturnæring er langsiktig. Antall bedriftsnettverk og inkubatorplasser for kulturnæringsområdet er økt.

Mål: Utvikle og etablere klynger/bedriftsnettverk Flere inkubatorplasser/program. Økt kunnskap om verdikjeder og marked

Resultat: Målet er delvis oppnådd. Bedriftsnettverk og inkubator etablert i samarbeid med NTNU og Atelier IIsvika STIFT bedrift.

Sjetne skole ble rehabilitert i 2012. (Foto: Carl-Erik Eriksson)

Eiendomstjenester

Eiendomstjenester

Eiendomstjenester er oppdelt i to enheter:

- Utbyggingsenheten har ansvar for gjennomføring av større investeringsprosjekter med tilknyttede oppgaver. Prosjekter bestilles av rådmannen. Prosjektene er finansiert gjennom budsjettvedtak i bystyret. Utbyggingsenheten overleverer ferdige bygg til Trondheim eiendom som har ansvar for forvaltning, drift og vedlikehold av kommunens bygninger. Enheten har 21 ansatte.
- Trondheim eiendom har ansvaret for forvaltning, drift og vedlikehold av kommunens bygninger og bygninger eid av tilknyttede stiftelser. Trondheim eiendom har også ansvaret for renhold i bygninger med kommunal virksomhet. I tillegg utføres det drifts- og renholdstjenester i leide lokaler som er i bruk for ulike kommunale aktiviteter. Det er i overkant av 570 ansatte i Trondheim eiendom, hvorav ca. 340 er knyttet til renhold.

Økonomi

Avvik budsjett/regnskap	Resultat i prosent av nettobudsjett
3,8 mill. kr	0,6

Samlet resultat for eiendomstjenestene viser et mindreforbruk på 3,8 millioner kroner for 2012. Hovedårsaken til mindreforbruket var at enkelte vedlikeholdstiltak viste seg å være mer omfattende enn først antatt og måtte utsettes. Disse tiltakene vil bli gjennomført i 2013 og 2014. Tilstandsanalysene for bygningene med planlagt vedlikehold i 2012 viste et behov på om lag 135 millioner kroner, mens tilgjengelige midler var 80,6 millioner kroner. Avviket mellom behov og tilgjengelige midler er redusert de siste årene.

Mål og resultater

Periodemål: Et verdibevarende vedlikehold av kommunens eide bygg

Resultat: Vedlikehold av kommunens bygg har i flere år vært et prioritert område innen eiendomstjenester, og det vises til positive resultat over flere år. Alle skoler er godkjent etter forskrift om miljørettet helsevern. I 2012 ble dessuten vedlikeholdsbudsjettet økt, og resultatene gjenspeiles i resultatmålene. Det er fortsatt ikke samsvar mellom behov for vedlikeholdsmidler og tilgjengelige midler.

Resultatmål: Vedlikeholdet skal minimum holdes på samme nivå som i 2010, tilsvarende 113 kroner per kvadratmeter, som representerer en reell økning sammenlignet med 2011

Resultat: Vedlikeholdet per kvadratmeter var i 2012 på 124 kroner, mot 94 kroner i 2011 og 113 kroner i 2010 (bolig ikke medregnet). Vedlikehold pr. byggkategori vil variere fra år til år avhengig av hvilke bygg som står på årets vedlikeholdsplan. Alle bygg skal ha hovedvedlikehold hvert 4. år.

Vedlikehold i kr/m ²	2012	2011	Endring
Adm. bygg	109	203	-94
Barnehager	233	277	-44
Skoler	134	90	44
Helsehus	104	60	43
Idrett	127	51	77
Kultur	73	61	12
Snitt ekskl. bolig	124	94	30

Resultatmål: Alle bygg skal tilfredsstillende gjeldende lov- og forskriftskrav. Universell utforming skal vektlegges. I 2012 skal 25 prosent av bygningene på selvstendig grunnlag vurderes i forhold til krav i lov og forskrift

Resultat: Det er også i 2012 foretatt tilstandsvurdering av 25 prosent av bygningene. I den forbindelse blir bygningene på selvstendig grunnlag vurdert i forhold til lov- og forskriftskrav og dermed utbedret samtidig med gjennomføringen av hovedvedlikeholdet av bygningene. Alle avvik lukkes fortløpende med mindre et bygg står foran snarlig hovedvedlikehold/rehabilitering/nybygg.

Resultatmål: Minst 70 prosent av vedlikeholdet skal være planlagt verdibevarende vedlikehold og utskiftinger

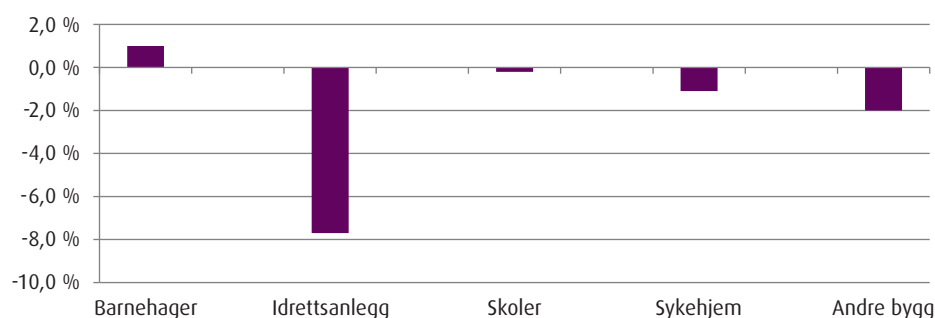
Resultat: I 2012 ble 83 prosent av vedlikeholdsmidlene brukt til planlagt verdibevarende vedlikehold og utskifting (bolig ikke medregnet).

Periodemål: Bidra til å redusere totalt energiforbruk med 10 prosent i perioden 2008-2012, samt innføre mer miljøvennlige energikilder

Resultat: Trondheim kommune har redusert energiforbruket i egne bygg med 7,3 prosent i perioden 2008 – 2012. Idrettsanlegg og skoler har nådd periodemålet, mens det har vært marginal nedgang på sykehjem. Det totale energiforbruket er redusert med drøyt seks millioner kWh. Samtidig har arealet i bygningsmassen økt med over 70 000 m². Fjernvarme-/varmepumpeandelen har i perioden 2008 – 2011 økt fra 44,3 prosent til 55,5 prosent. Det målte oljeforbruket er redusert fra 2,7 prosent til 0,6 prosent. Et nytt biobrenselanlegg er satt i drift, og ett er under bygging.

Resultatmål: Reduksjon av totalt energiforbruk med tre prosent i forhold til 2011

Resultat: Besparelsen i forhold til 2011 ble 0,4 prosent. Manglende måloppnåelse har en sammensatt forklaring. Forholdet tilskrives delvis driftsproblemer med et av Trondheim eiendoms systemer for sentral driftskontroll.

Resultatmål: Alle byggeprosjekt skal gjennomføres med et energiforbruk minimum 20 prosent under teknisk forskrift

Resultat: Det er iverksatt flere lønnsomme tiltak innen enøk i 2012, det vises til formannssak PS0178/12. I anbudskonkurranser for nybygg legges alltid krav til energieffektivitet til nivå tilsvarende lavenergi. Et økende antall prosjekt prosjekteres som passivhus. Samme nivå utredes på større rehabiliteringsprosjekt.

Periodemål: Økt gjenvinning av avfall

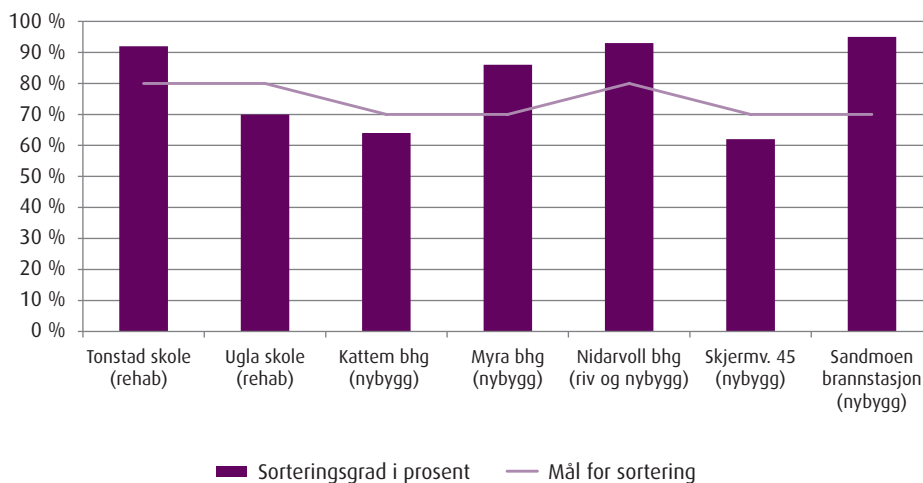
Resultat: Det arbeides kontinuerlig for økt gjenvinning av avfall i forbindelse med kommunale bygg og byggeprosjekt.

Resultatmål: Gjenvinning fra byggeplasser på kommunens egne bygg skal være mer enn 80 prosent. Det skal kontraktfestes for det enkelte byggetiltak en målsetting om 70 prosent gjenvinning i nybygg og 80 prosent i rivingsprosjekt

Resultat: Gjennomsnittlig sorteringsgrad på byggeprosjekter er foreløpig på hele 93,4 prosent. Flere nybygg har over 90 prosent gjenvinning, for eksempel Nidarvoll barnehage med 93 prosent.

De større vedlikeholdsprosjektene har alle oppnådd en sorteringsgrad på over 80 prosent, hvorav Halset skole 87 prosent, Sjetne skole 89 prosent og Valset barnehage 100 prosent.

Resultatet fra boligprosjektet i Åsheimveien er ikke ferdig ennå.

Resultatmål: Bidra til å redusere restavfall med minst 1 prosent hvert år

Resultat: Kostnadene for restavfall har økt med 3,14 prosent fra 2011 til 2012, noe som i hovedsak skyldes etterfakturering på nedgravde løsninger. Økningen har også sammenheng med økt areal og utvidet bruk av arealene. Vi vurderer andre målemetoder for hvordan vi bedre kan måle mulige reduksjoner av restavfall.

Resultatmål: 85 prosent av alt eget avfall skal kildesorteres

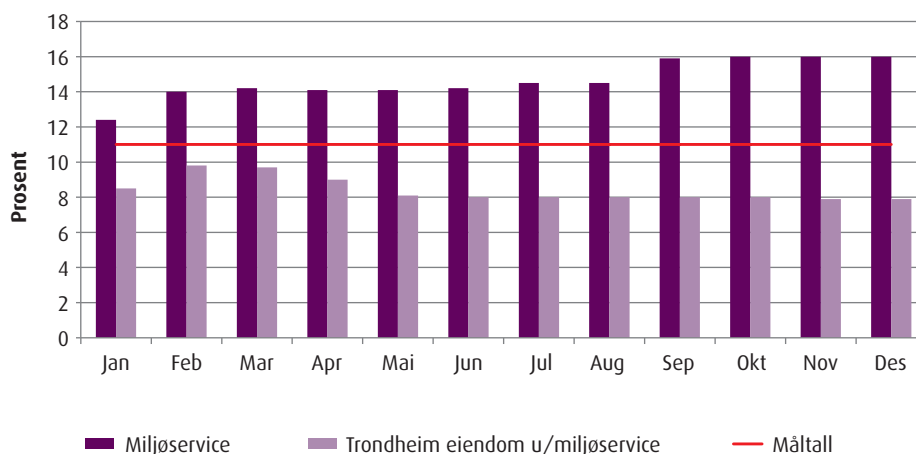
Resultat: Det er tilrettelagt for kildesortering ved alle kommunale enheter med containere for papir, plast og restavfall. Samtidig arbeides det målrettet for bedre tilrettelegging innvendig for sortering av restavfall, papir/papp, plast, konfidensielt papir, EE-avfall, glass/metall og farlig avfall.

Periodemål: Økt engasjement og tilstedeværelse blant medarbeiderne

Resultat: Trondheim eiendom arbeider målrettet med leder- og personalutvikling og mener arbeidet gir seg utslag i stadig bedre tjenester på enhetene. Sykefraværet har i siste fireårsperiode hatt en nedgang på ni prosent fra 13,4 prosent til 12,2 prosent, men er fortsatt for høyt.

Resultatmål: Forbedret effektivitet i produksjonen gjennom økt engasjement og forståelse for fellesoppgavene. Redusere sykefraværet med 10 prosent i forhold til 2011-nivå

Resultat: Sykefraværet var i 2012 på 12,2 prosent, noe som var likt med 2011. Sykefraværet blant renholdere økte med over åtte prosent, mens sykefraværet for de øvrige ansatte hadde en reduksjon på over 16 prosent i forhold til 2011. Utbyggingsenheten hadde i 2012 et sykefravær på 5,7 prosent. Ledernærhet er fokusområde.

Periodemål: Økt kundetilfredshet

Resultat: Det er et prioritert arbeid å yte gode og koordinerte eiendomstjenester overfor de kommunale enhetene. Kundeundersøkelsene i 2010 og 2012 viser i all hovedsak høy tilfredshet med tjenestene til tross for reduserte driftsbudsjett i perioden.

Resultatmål: Kundetilfredsheten skal opprettes på minimum 2010-nivå

Resultat: Trondheim eiendom og Utbyggingsenheten gjennomførte i 2012 en kundeundersøkelse blant alle kommunale enheter. Kundeundersøkelsen er ikke direkte sammenlignbar med undersøkelsen i 2010, men tendensen i undersøkelsen viste samme positive resultat.

Nøkkeltall

Arealoversikt per 31. desember 2012. Areal i brutto m².

Areal pr. byggkategori	Eide bygg	Leide bygg	Totalt areal 2012	Totalt areal 2011
Administrasjonsbygg	8 200	79 000	87 200	86 000
Skoler	340 100	2 800	342 900	332 000
Barnehager	68 300	12 400	80 700	76 000
Helsehus	119 500	24 400	143 900	142 500
Bolig*	250 700	92 500	343 200	323 500
Idrettsbygg	37 800		37 800	38 000
Kulturbygg	19 100	7 000	26 100	24 000
Parkeringshus		24 000	24 000	24 000
Andre bygg	101 600		101 600	90 000
Totalt	945 300	242 100	1 187 400	1 136 000
Sum eks. Bolig	694 600	149 600	844 200	812 500

*Inkludert borettslagsleiligheter

KOSTRA-tall

Foreløpige KOSTRA-tall for Eiendomstjenester for 2012. Trondheim kommune sammenlignet med et veid gjennomsnitt av de øvrige ASSS kommunene.

	Trondheim	ASSS
Utgifter til drift per kvm*	514	539
Utgifter til vedlikehold per kvm	143	87
Energikostnader per kvm	92	109
Investeringsutgifter eiendom per innbygger	3329	3335

Alle tall i kroner. * Oslo og Bergen er ikke med i ASSS-snittet pga mangler arealtall

KOSTRA-tallene for Eiendomstjenester indikerer at Trondheim gjennomgående har lavere utgifter enn snittet innenfor ASSS. Det er stor variasjon mellom kommunene når det gjelder KOSTRA-tall for Eiendomstjenester.

Vinterstemning ved Nedre Leirfoss. (Foto: Einar Kongshaug)

Miljø-, landbruks- og laboratorietjenester

Miljø-, landbruks- og laboratorietjenester

Miljøenheten har et overordnet fagansvar for kommunens miljøpolitikk og fungerer som en pådriver i arbeidet med å utvikle Trondheim som miljøby. Enheten behandler lovfestede saks- og tilsynsoppgaver innenfor miljørettet helsevern, forurensning, avfall, naturforvaltning og landbruk. Byantikvaren er integrert i Miljøenheten og representerer kommunens fagkompetanse innen kulturminnevern.

Analysesenteret utfører analysetjenester på vann, mat, miljø og inneluft. Analysesenteret er viktig for kommunens beredskap for drikkevann og miljø.

Økonomi

	Avvik budsjett/regnskap	Resultat i prosent av nettobudsjett
Miljø- og analysetjenester	0,8 mill. kr	2,8

Analysesenteret fikk et resultat som var 0,6 millioner kroner dårligere enn budsjettet på grunn av lavere salgsinntekter enn hva det var lagt opp til.

Miljøenheten fikk et overskudd på 1,4 millioner kroner. Overskuddet skyldes vakante stillinger.

Mål og resultater

Miljøenheten

Periodemål: Utslippene av klimagasser i 2020 skal være minst 25 prosent lavere enn i 1991

Resultat: SSB (Statistisk Sentralbyrå) har ikke gitt ut tall på kommunenivå som angir utslippstall for 2012. (Rådmannen arbeider med å utvikle klimagassregnskap for Trondheim med egne tall).

Resultatmål: Tiltak i energi- og klimahandlingsplanen og programmet framtidens byer er koordinert, og status rapportert til Bystyret

Resultat: Tiltak i energi- og klimahandlingsplanen og programmet Framtidens byer er koordinert. Statusrapportering til bystyret er utsatt til februar 2013.

Resultatmål: Støy fra trafikk er kartlagt og handlingsplan mot støy er påbegynt

Resultat: Handlingsplan mot støy er påbegynt og skal behandles av Bystyret i 2013. Handlingsplanen blir grunnlag for støytiltak i Miljøpakken.

Resultatmål: Trondheimslufta tilfredsstillter forskriftskrav for første gang siden 2008

Resultat: Trondheimslufta tilfredsstilte ikke forskriftskravet i 2012. På Elgeseter gate var det 44 døgn med overskridelser for svevestøv mot maksimalt tillatt 35. For første gang

tilfredsstilte trondheimslufta kravet til NO₂, sannsynligvis på grunn av gassdrift på bybusser og omlegging av tungtrafikk.

Resultatmål: Overvåke miljøfaktorer som har innvirkning på helse for å kunne bidra i implementering av ny folkehelselov

Resultat: I tillegg til luftkvaliteten i sentrum, har luftkvaliteten blitt overvåket på Ranheim i forbindelse med bygg- og anleggsvirksomheten. Andre miljøfaktorer som har blitt overvåket eller kartlagt med tanke på folkehelse, er drikke- og badevannskvaliteter.

Periodemål: Bærekraftig og langsiktig forvaltning av naturmiljøet og biologisk mangfold. Bærekraftig forvaltning av matproduserende areal

Resultat: Flere tiltak er iverksatt og opprettholdt for bærekraftig og langsiktig forvaltning av naturmiljøet og biologisk mangfold. Bærekraftig forvaltning av matproduserende areal skjer hovedsakelig gjennom arealplanlegging. I tillegg har det vært gjennomført floghavrekontroll, for å bidra til bekjemping.

Resultatmål: Opprydding av forurenset sjøbunn i havnebassenget har startet

Resultat: For å rydde opp i forurenset sjøbunn er det inngått avtale om prosjektering og reguleringsplan for deponi i Nyhavna og testing av metode for tildekking i IIsvika.

Resultatmål: Handlingsprogram for naturmiljøet er revidert

Resultat: Revidert handlingsprogram for naturmiljøet har vært på høring og blir lagt fram for politisk behandling i februar 2013.

Periodemål: Bidra til at Midtbyen er et aktivt bysentrum

Resultat: Flere tiltak er gjennomført og gitt delvis måloppnåelse

Resultatmål: Forutsigbare støyretningslinjer for arrangører av utendørsarrangement er etablert

Resultat: Arbeidet med støy fra utendørsarrangementer har vært konsentrert rundt kulturarena-planen. Egne støyretningslinjer er planlagt ferdig i mai 2013.

Mål og resultater

Analysesenteret

Periodemål: Dekke kommunens og andre sitt behov for beredskap vedrørende drikkevann, legionella og andre relevante analyser knyttet til akutte situasjoner

Resultat: Analysesenteret arbeider kontinuerlig med å opprettholde kompetanse og utstyr for å sikre høg beredskap i forhold til relevante laboratorieanalyser. Dette skjer bl.a. ved hver dag å øve, gjennom analyseoppdrag fra kommunen, andre offentlige institusjoner og ulike private aktører (næringsliv og privatpersoner).

Resultatmål: Beredskapsøvelse knyttet til vannforsyning er gjennomført

Resultat: Planen var at det skulle gjennomføres en felles beredskapsøvelse med flere enheter under ledelse av Kommunalteknikk. Dette er utsatt til 2013.

Resultatmål: Analysesenteret er etablert som nasjonalt pilotlaboratorium for beredskap på radioaktivitet i samarbeid med Helse og omsorgsdepartementet

Resultat: Analysesenteret har fornyet kompetanse og utstyr for analyse på radioaktivitet, og gjennom dette bedret beredskapen. Dette har skjedd i samsvar med Helse og omsorgsdepartementets arbeid for å sikre laboratorieberedskap på radioaktivitet i distrikts-Norge. Analysesenteret har utført 53326 analyser i 2012.

Sjøgangen binder sammen Brattøra og Midtbyen. (Foto: Statens Vegvesen)

Plan- og bygningstjenester

Plan- og bygningstjenester

Byggesakskontoret behandler alle innkomne byggesaker og klager i tilknytning til byggesaker og utfører tilsyn i henhold til Plan- og bygningsloven. I tillegg har Byggesakskontoret ansvar for oppfølging av ulovlige byggetiltak.

Byplankontoret har plan- og programansvar for byens fysiske miljø og behandler plan- og trafikkaker.

Kart- og oppmålingskontoret har ansvaret for eiendomssaker gjennom delingsforretninger og seksjonerings, oppmåling, gate- og stedsnavn, adressering, digitalt kartverk, plan- og eiendomsregister, eiendomstaksing og eiendomsskatt. Kontoret publiserer og formidler også kart- og eiendomsinformasjon.

Miljøpakken for transport er et samarbeid mellom Trondheim kommune, Statens Vegvesen og Sør-Trøndelag fylkeskommune, og har som mål å gi bedre hovedvegnett, kollektivtilbud og bedre forhold for de som går og sykler. Gjennom en rekke tiltak skal byen oppnå lavere klimautslipp, kortere bilkøer og mindre trafikkstøy.

Økonomi

	Avvik budsjett/regnskap	Resultat i prosent av nettobudsjett
Plan og bygningstjenester*	4,3 mill. kr	12,2

*Eksklusive selvkosttjenester

Kart og oppmålingskontoret fikk et resultat som var 1,1 millioner kroner bedre enn budsjettet i 2012. Overskuddet skyldes hovedsakelig mindreforbruk på grunn av vakante stillinger.

Byplankontoret fikk på den rene bykasserettede aktiviteten sin et resultat som var 3,2 millioner bedre enn budsjettet. Overskuddet skyldes høyere utfakturering enn forutsatt.

Byggesaksbehandlingen fikk et resultat som var 3,7 millioner kroner bedre enn budsjettet i 2012. Avviket skyldes høyere inntekter enn budsjettet. Byggesaksbehandling skal i henhold til Plan- og bygningsloven drives til selvkost, så resultatet er plassert på selvkostfondet for byggesaksbehandling.

Mål og resultater

Byplankontoret

**Periodemål: Videreføre fortetningspolitikken. Lokalisere arbeidsintensiv virksomhet i sentrum og langs viktige kollektivåre for å redusere transportbehov.
Legge til rette for at Trondheim utvikles som en bærekraftig, vakker og konkurransedyktig by**

Resultat: Måloppnåelse ved at kommuneplanens arealdel (inklusive arealplan og vedtekter) er under politisk behandling. Arealdelen inneholder kvalitetsbestemmelser og veileder for byform og har fortetting som førende prinsipp. (sluttbehandles i bystyret i 2013).

Resultatmål: Videreføre arbeidet med kommuneplanens arealdel, kommunedelplaner for Tiller, Nyhavna og Lade/Leangen og områdeplan for Tempe

Resultat: Kommuneplanens arealdel ble lagt fram for sluttbehandling før nyttår. Vedtak om å vurdere alle innspill til utbyggingsområder enkeltvis gjorde at arbeidsomfanget ble større enn forutsatt, og prioritering av arealdelen har til en viss grad gått ut over framdriften i annet planarbeid. Sluttbehandling av kommunedelplan for Tiller avventer avklaring av innsigelse fra Statens vegvesen. Forslag til kommunedelplan for Nyhavna og områdeplan for Tempe forutsettes lagt fram til 1. gangs behandling 1. halvår 2013.

Resultatmål: Øke fokuset på redusert transportbehov og miljøeffektive transportformer i planbehandling

Resultat: Transportbehov og miljøeffektive transportformer prioritert i planbehandlingen

Resultatmål: Følge handlingsprogrammet for Framtidens byer (FB)

Resultat: Handlingsplan for Framtidens byer er fulgt opp. Brøset er forbildeprosjekt i FB. Prosjektet "God miljømessig og økonomisk utvikling av sentrum" er gjennomført og rapportert til formannskapet.

Periodemål: Sikre rekreasjonsområde og sammenhengende grøntstruktur til marka, vassdragene og fjorden

Resultat: Kommuneplanens arealdel (sluttbehandlet i bystyret i 2013) er det viktigste dokumentet for å sikre grønnstruktur på overordna nivå. Dette følges videre opp i enkeltplaner.

Resultatmål: Utarbeide og vedta to nye reguleringsplaner i Sikringsprosjektet for friområder

Resultat: Reguleringsplan for Steinan friområde er utarbeidet og står på sakskartet til bystyret 28.2.2013. Reguleringsplan for Blyberget mv er utarbeidet og er planlagt sluttbehandlet 1.halvår 2013.

Resultatmål: Prioritere rekreasjons- og lekeområder i saksbehandling og planlegging

Resultat: Uteromsnorm legges til grunn og omtales i alle saker.

Resultatmål: Systematisere og dokumentere barnetråkkregistreringer

Resultat: Prosjektet Barnetråkk avsluttes juni 2013. Barn på 5. trinn i alle offentlige skoler i Trondheim har da registrert sine gang- og sykkelveier og leke-/aktivitetsområder. Resultatene vil samles som et aktsomhetskart i internt kartsystem til bruk i saksbehandling. Orienteringssak til politikerne legges fram ved avslutning av prosjektet.

Periodemål: Utvikle en framtidsrettet og attraktiv bydel på Brøset som nasjonalt forbildeprosjekt

Resultat: Områdeplan er utarbeidet og skal sluttbehandles 1. halvår 2013. Gjennom forskningsgruppa fra NTNU er det etablert en eksperimenthage øverst på Brøsetjordene. "Brøset Felleshage" består av flere kompost- og kvistbed, et drivhus, bålplass med sitteplasser og en informasjonspaviljong bygd av gjenbruksmaterialer. I paviljongen er det hengt opp informasjon om den nye bydelen som planlegges. Hageprosjektet har fått støtte fra Husbanken.

Resultatmål: Utarbeide områdeplan for Brøset

Resultat: Områdeplan er utarbeidet og skal sluttbehandles 1. halvår 2013.

Periodemål: Bidra til å styrke Midtbyen som identitetsbærer for hele byens befolkning.

Styrke Midtbyen som regionens viktigste handels- og kultursentrum, og samtidig legge til rette for gode og stabile bomiljø i sentrum.

Opparbeide Torvet som storstue for byens befolkning

Resultat: Byutviklingsområdet har hatt Midtbyen som fokusområde i 2012, og dette fortsetter i 2013. Flere vedtatte saker i 2012 har underbygget Midtbyens rolle.

Resultatmål: Utarbeide veileder for byform, arkitektur og arealbruk i Midtbyen

Resultat: Veileder er utarbeidet og skal sluttbehandles 1. halvår 2013.

Resultatmål: Ferdigstille prioriterte planer for gatebruk i Midtbyen

Resultat: Kollektivknutepunkt i Prinsenkrysset er planavklart. Det samme gjelder Munkegata, mellom Torvet og Ravnkloa.

Resultatmål: Skape og ta i bruk nye arenaer for samarbeid med næringslivet

Resultat: Sentrumsprosjektet i Framtidens byer er gjennomført. Nytt samarbeidsorgan, Midtbyen Management er vedtatt i Bystyret 31.01.2013.

Resultatmål: Starte ombygging av Torvet til en attraktiv midtbymagnet

Resultat: Forprosjekt for Torvet ble vedtatt i Bystyret i januar 2013. Bygging forutsettes igangsatt i 2013.

Periodemål: Redusere antall ulykker i henhold til hovedmål i gjeldende trafikksikkerhetsplan

Resultat: Komplette ulykkesstatistikk for 2012 forventes levert av Statens vegvesen i løpet av mars 2013. Tallene for perioden januar-oktober 2012 viser en nedgang i antall ulykker på 21 % og samlet antall drepte og skadde på 14 % sammenlignet med 2011. For de alvorligste ulykkene (drepte og hardt skadde) har det imidlertid vært en økning på 20 %. Den store prosentvise økningen i antall drepte og hardt skadde kan forklares med at det her er snakk om lave tall, slik at en liten endring vil gi store prosentvise utslag.

Resultatmål: Behandle og iverksette kommunedelplan for trafikksikkerhet

Resultat: Trafikksikkerhetsplanen ble lagt fram til politisk sluttbehandling over nyttår, og har vært gjennom behandling i aktuelle komiteer. Planen forventes vedtatt med enkelte merknader i februar 2013. Det kommunale arbeidet med fysiske trafikksikkerhetstiltak og trafikantrettet opplæring i planperioden (2013- 2016) vil i all hovedsak gjennomføres ut fra innholdet i planen.

Resultatmål: Vektlegge trafiksikkerhet i saksbehandling og planlegging

Resultat: Trafiksikkerhet er i fokus i forbindelse med behandlingen av reguleringsplaner, ikke minst i forhold til å legge til rette for bedre forhold for myke trafikanter. Utbyggingsavtaler er et viktig supplement til midlene fra Miljøpakken i forhold til å utbedre problempunkter og strekninger.

Mål og resultater

Byggesakskontoret

Periodemål: Fram til 2015 skal byggesakstjenestene ha videreutviklet tilsynsvirksomheten i så stor grad at den har større reell påvirkning på kvaliteten i byggebransjen

Resultat: Byggesakstjenestene har gjennomført tiltak og er i rute med dette.

Resultatmål: Øke antall stedlige tilsyn på energibruk i nybygg fra 4 til 24

Resultat: Delvis måloppnåelse da det er avholdt riktig antall tilsyn med energibruk (24), men ikke alle har vært stedlige (altså på byggeplass) pga av at det ikke alltid har vært formålstjenlig. Har utviklet APP for tilsyn på universell utforming. Har utviklet prosjekteringsverktøy for universiell utforming publikumsbygg (med basis i TEK10).

Resultatmål: Øke antall stedlige tilsyn på utbyggeres håndtering av bygningsavfall fra 4 til 24

Resultat: Delvis måloppnåelse da det er avholdt 65 tilsyn, men ikke så mange som 24 har vært stedlige. Dette kommer av at det er funnet mer hensiktsmessig/effektivt å ha dokumenttilsyn istedenfor.

Periodemål: Frem til 2015 skal byggesakskontoret ha organisert seg på en slik måte at den klarer å håndtere svingninger i saksinngangen bedre

Resultat: Arbeidet med dette er kommet godt i gang, delvis måloppnåelse.

Resultatmål: Redusere saksbehandlingstiden på saker uten lovbestemt frist til maksimalt 14 uker

Resultat: Det er jobbet målrettet med å redusere saksbehandlingstiden på disse typer saker, men har ikke full måloppnåelse. Dette skyldes i hovedsak langvarig sykdom og personer som har sluttet i løpet av året.

Resultatmål: Redusere restanselisten på innkomne ulovlighetssaker fra 400 til 200

Resultat: Restanselisten var ved årsslutt var 267 saker. Måloppnåelse ikke nådd fullstendig pga. at det tok tid å få ressurser på plass samt at en sentral person sluttet i løpet av høsten. I tillegg viste det seg at restanselisten var høyere enn 400 ved starten av året.

Mål og resultater

Kart og oppmåling

Periodemål: Trondheim kommune skal være en foregangskommune i å ta i bruk ny teknologi for effektiv håndtering av geografisk informasjon, i henhold til nasjonale lover og standarder

Resultat: Full systemintegrasjon og digital plandialog er ennå ikke på plass, sistnevnte betinger at byarkivet og byplankontoret tar i bruk sak/arkivsystemet som påkrevet. Et samarbeid med begge pågår.

Resultatmål: Kommunens saksbehandlere skal ha effektiv og pålitelig tilgang til oppdatert geografisk informasjon

Resultat: Ny webkartløsning er anskaffet og satt i drift, med mulighet for integrasjon direkte mot sak-/arkiv. Sak/arkiv med muligheter for samme er over et halvt år forsinket i forhold til oppgitt plan i 2011, dette har gjort at full integrasjon og driftsetting av digital plandialog ikke er gjennomført.

Resultatmål: Kommunens planregister skal legges til rette for implementering i nasjonal planregisterportal

Resultat: Trondheim byarkiv er ansvarlig for oppgradering av ESA, og slutføring avventes.

Periodemål: Kartlegge bygningsmassen i Midtbyen, basert på rådata etablert i 2011. Prosjektet er ferdig i første kvartal 2012

Resultat: Periodemål oppnådd

Resultatmål: Matrikkelen skal være oppdatert med riktige arealer og næringsgruppe for bygg i Midtbyen

Resultat: Gjennomført i samsvar med plan.

Periodemål: Etablere veg- og gateadresser for hele kommunen inne 2013

Resultat: Noe forsinket, men har som mål å nå periodemålet i 2013.

Resultatmål: Endelige veg- og gateadresser skal være fastsatt for Trondheim vest

Resultat: Delvis måloppnåelse fordi det har tatt tid å få historielagene på banen. Dette har forsinket navneprosessene for enkelte vegger og også for omadresseringen for Trondheim vest.

Resultatmål: Forslag til veg- og gatenavn skal foreligge for Trondheim øst

Resultat: Navneforslag Trondheim øst foreligger, men må via KIF-komiteen før vedtak. Skjer primo februar 2013.

Nøkkeltall plan- og bygningstjenester

	2008	2009	2010	2011	2012
Antall reguleringsplaner behandlet	40	46	38	47	52
Herav private reguleringsplaner etter ny PBL-lov.				27	28
Saksbehandlingstid * priv. reg.pl. etter PBL-08				42	43
Vedtak om fradeling	189	171	144	169	194
Antall trafikksaker	164	140	111	110	160
Saksbehandlingstid byggesaker	38 dager	41 dager	42 dager	55 dager	45 dager
Antall meldingssaker byggesak	796	642	612	579	621
Antall ett- trinns byggesaker	741	791	528	65	167
Antall enkle saker	574	503	525	1447	660
Antall to trinns byggesaker	474	503	493	521	390
Sum byggesaker	2302	2294	2158	2612	1338
Saksbehandlingstid målebrev	10 uker	10 uker	12 uker	10 uker	Utgått
Saksbehandlingstid oppmålingsforretning			10 uker	10 uker	11 uker
Saksrestanse delesaker	121	106	73	60	91
Antall målebrev	415	460	337	332	295
Antall oppmålingsforretninger			69	177	168
Antall seksjoneringsaker	103	102	98	105	112

* Tid fra komplett innkommet planforslag til vedtak i Bystyret. Tid forslagsstiller bruker til å komplettere planforslaget skal være trukket fra, men rutinene for dette har ikke vært gode nok, slik at den reelle tidsbruken kan derfor være lavere enn det som er oppgitt.

KOSTRA-tall

Foreløpige KOSTRA-tall for Plan og bygningstjenester for 2012. Trondheim kommune sammenlignet med et veid gjennomsnitt av de øvrige ASSS kommunene.

Plantjenester	Trondheim	ASSS
Brutto driftsutgifter til plansaksbehandling	387	324
Netto driftsutgifter til plansaksbehandling	190	242
Brutto driftsinntekter til plansaksbehandling	219	102

Byggesakstjenester	Trondheim	ASSS
Brutto driftsutgifter til byggesaksbehandling	210	199
Netto driftsutgifter til byggesaksbehandling	-25	4
Brutto driftsinntekter til byggesaksbehandling	244	203

Kart & oppmålingstjenester	Trondheim	ASSS
Brutto driftsutgifter til kart og oppmåling	138	189
Netto driftsutgifter til kart og oppmåling	56	95
Brutto driftsinntekter til kart og oppmåling	89	99,3

Alle tall i kroner per innbygger

Tallene viser at Trondheim har høyere inntekter og benytter mindre kommunale midler på Plan- og bygningstjenester enn snittet av ASSS kommunene

Fra utbyggingen av MeTroVann. Forberedelser til trekking av rørledning under Gaula. (Foto: Carl-Erik Eriksson)

Tekniske tjenester

Tekniske tjenester

Tekniske tjenester omfatter forvaltnings-, drifts- og investeringstiltak innenfor områdene drikkevannforsyning og avløpshåndtering, veg- og trafikkanlegg, avfallshåndtering og feiing, bolig- og næringsarealer.

Kommunalteknikk har ansvar for å forvalte og videreutvikle de kommunale vegene, vann- og avløpsanleggene, kommunens landskapsarkitektur, og å være kommunens kompetansemiljø innenfor geoteknikk. Eierskapsenheten ivaretar det strategiske eierskapet til kommunens eiendommer og har ansvaret for utviklingen av disse i tråd med kommunens behov og ønsket byutvikling. Trondheim bydrift utfører teknisk infrastruktur, og Trondheim kommunale feiervesen har ansvaret for lovpålagt feiing og tilsyn i hus med fyringsanlegg.

Økonomi

	Avvik budsjett/regnskap	Resultat i prosent av nettobudsjett
Tekniske tjenester	-11,4 mill. kr	4,2

Tekniske tjenester fikk et resultat innenfor bykassefinansierte tjenester som var 11,4 millioner kroner dårligere enn budsjettet. Konkurs ga i 2012 et tap på nesten 10 millioner kroner. I tillegg til konkurser bidro særlig merforbruk knyttet til gatelys samt signalanlegg og mindreinntekt for gategrunnsleie til resultatet. I forbindelse med tertialrapporteringen i 2012 ble det orientert om at rådmannen ikke kunne finne innsparingsforslag for 5 millioner kroner samtidig som det ble vedtatt tiltak som reduserte vegvedlikeholdet.

Selvkostområde	Avvik budsjett/ regnskap driftsbudsjett	Resultat i prosent av driftsbudsjett
Vann	4,3 millioner kr	4,9
Avløp	7,0 millioner kr	7,0
Renovasjon	27,7 millioner kr	23,4
Feiing	1,6 millioner kr	15,0

Vann fikk et resultat som var 4,3 millioner kroner bedre enn budsjettet. Gebyrinntektene ble 8,4 millioner kroner mindre enn budsjettet. Det ble mer enn utlignet av et mindreforbruk på driften på 12,7 millioner kroner. Mindreforbruket skyldes at utbetalingene over Jonsvannsskjønnet ble lavere enn budsjettet samt at drift- og vedlikeholdsaktiviteten ble lavere enn forutsatt.

Avløp fikk et positivt avvik på sju millioner kroner. Gebyrinntektene ble 9,5 millioner kroner høyere enn budsjettet, mens utgiftene ble 2,5 millioner høyere enn budsjettet.

Feiing fikk et resultat som var 1,6 millioner kroner bedre enn budsjettet. Hovedårsaken var mindreforbruk på lønn knyttet til vakanser og høyere overføringer enn budsjettet.

Renovasjon fikk et positivt avvik på 27,7 millioner kroner. 14 millioner av overskuddet er knyttet til tilbakebetaling etter en revisjonsgjennomgang av området for perioden 2006 - 2010. De resterende 13,7 millionene skyldes i hovedsak høyere inntekter enn budsjettet (2 millioner kroner) og resultatet av selvkostkalkylen til Renholdsverket for 2011. Renholdsverkets resultat for 2012 vil bli bokført i regnskapet for 2013.

Mål og resultater

Periodemål: Det legges til rette for at 50 prosent av avfallet samles inn via nedgravde løsninger i 2020

Resultat: Ligger i rute for at periodemålet kan innfris innenfor tidsperioden som er satt.

Resultatmål: Nedgravde løsninger er innarbeidet i reguleringsplaner og utbyggingsavtaler

Resultat: Ved årsskiftet 2012/13 har kommunen kommet opp i 10 % nedgravde løsninger. I en politisk vedtatt plan høsten 2012 som beskriver modeller for finansiering og eierskap til nedgravde løsninger, er målet redusert til 50 % nedgravde løsninger innen 2030. I løpet av 2012 er det i tillegg utviklet normer for universell utforming av nedgravde løsninger for å oppnå større tilgjengelighet og brukbarhet for befolkningen.

Periodemål: Det er bedre tilgjengelighet til gjenvinningsstasjoner

Resultat: Periodemålet er delvis innfridd ved fortløpende forbedringer som gjøres.

Resultatmål: Alternativ for ny gjenvinningsstasjon øst er avklart. Oppgradering av gjenvinningsstasjon vest og hageavfallsmottak er igangsatt

Resultat: Gjenvinningsstasjon øst er ikke avklart, men det kan være en mulighet for tomt i forbindelse med utvikling av Reppe-platået. Gjenvinningsstasjon vest vil trolig være ferdig oppgradert i løpet av 2014. Oppgradering av hageavfallsmottak er avhengig av ny reguleringsplan som skal foreligge medio 2014. Oppgradering vest gjør at kommunen får litt mer tid til å planlegge øst.

Periodemål: Vedlikeholdsetterslepet på veg er redusert

Resultat: Vedlikeholdsetterslepet på veg er ikke redusert. I løpet av 2012 er det laget en rapport som viser at dersom etterslepet skal reduseres må midlene til vedlikehold økes med 52 mill pr år. Konklusjonene fra rapporten ble lagt fram i egen sak høsten 2012.

Resultatmål: Vegvedlikeholdsmidlene er brukt effektivt og målrettet

Resultat: Ekstra vedlikeholdsmidler er brukt i henhold til vedtak. Områder er prioritert ut fra generell standard, hvor de verste forholdene er tatt først.

Periodemål: Utslippene av klimagasser i 2020 er minst 25 % lavere enn i 1991

Resultat: Det arbeides også innen Tekniske tjenester for å bidra til å nå dette målet.

Resultatmål: Utslipp av klimagasser i tilknytning til rensing av avløpsvann er redusert

Resultat: I løpet av 2012 er det utarbeidet rapport med oversikt over tiltak. Tiltak vil bli gjennomført i 2013, og effekt kan først forventes 2013/2014.

Periodemål: Tjenesteområdet bidrar til at totalt energiforbruk er redusert med ti prosent i perioden 2008 – 2012, og det er innført mer miljøvennlige energikilder

Resultat: Det gjennomføres flere tiltak for å bidra til å nå dette målet. Flere av tiltakene vil ikke ha effekt før 2013. Det er i perioden 2011-2012 etablert ca 1900 LED-armaturer i gatebelysningen. Dette har redusert energiforbruket med ca 1 mill kWh per år.

Resultatmål: Det er gjennomført nødvendige tiltak for at man i 2013 kan redusere energibruk til transport og rensing av avløpsvann med fem prosent

Resultat: Kartlegging og tiltak for å redusere sjøvannsinnelekking pågår. Separeringstiltak pågår. Effekt av tiltakene på avløpsrenseanleggene vil først komme i 2013.

Periodemål: Tilbudet av attraktive rekreasjonsmuligheter er bedret

Resultat: Det er etablert lekeplass på Bakklandet. Ladeparken er etablert og, det arbeides med etablering av skateanlegg.

Resultatmål: Det er utarbeidet en helhetlig forvaltnings- og strategiplan for grøntområdet

Resultat: Budsjettmidler avsatt først i 2013. Planen påbegynnes i 2013.

Periodemål: Forurensningen i nedbørsfeltene til drikkevannskildene er minimal, og sikkerheten i vannforsyningen er bedret. Vannforekomstene har god økologisk tilstand/godt økologisk potensial

Resultat: Gjennomførte tiltak i nedbørsfeltet til Jonsvatnet har vist seg å ha en klar og markant forbedringseffekt på råvannskvaliteten. Klausuleringsarbeidene i nedslagsfeltet til Benna er i gang. Når MeTroVann-prosjektet er ferdig, vil Trondheim ha en betydelig større sikkerhet i vannforsyningen. Mange av de øvrige vannforekomstene har ikke god økologisk tilstand eller et økologisk potensial.

Resultatmål: Forurensningsfaren i Jonsvatnets og Bennas nedbørsfelt er redusert

Resultat: Kartlegging av Bennas nedbørsfelt er gjennomført, klausuleringsarbeidet er startet opp. Usikkerhet omkring etablering av skytebane i nedslagsfeltet til Jonsvatnet bidrar til at det ikke er full måloppnåelse.

Resultatmål: MeTroVann-prosjektet gjennomføres i samsvar med vedtatt fremdrifts- og økonomiplan

Resultat: MeTroVann er i samsvar med fremdriftsplan. Det legges fram egen politisk sak om økonomien i prosjektet våren 2013.

Resultatmål: Oppfølgingen av Vanndirektivet går i henhold til fremdriftsplan

Resultat: Oppfølging av vanndirektivet går etter framdriftsplan.

Resultatmål: Det legges til rette for mer åpen overvannshåndtering

Resultat: Det jobbes med åpning av Fredlybekken og Ladebekken. Ulike tiltak for overvannshåndtering (herunder også åpen overvannshåndtering) vurderes i forbindelse med teknisk plangodkjenning av alle utbygginger i byen.

Periodemål: Virkninger av forventede klimaendringer og havstigning er kartlagt, både for VA og grunnforhold, og konsekvensene er redusert. Faren for ras er redusert

Resultat: Effekten av klimaendringer (gjeldende prognoser) er kartlagt, og det er tatt høyde for virkningene i planer og retningslinjer, noe som vil redusere konsekvensene. I løpet av 2013 gjennomføres to rassikringsprosjekter i Nidelva.

Selv om periodemålet slik det er formulert, er oppnådd, er det fortsatt mye arbeid som gjenstår for å gjøre kommunen robust i forhold til klimaendringer.

Resultatmål: Kart over flomveier er utarbeidet, og integreringen i kommunens arealplaner er igangsatt

Resultat: Kart over flomveier er utarbeidet. Integreringen i kommunens kartsystem pågår. Bestemmelser og retningslinjer for arealplaner og byggesaker er inkludert i foreliggende forslag til KPA (kommuneplanens arealplan). Rutiner for saksbehandling basert på dette skal implementeres.

Resultatmål: Kartlegging av rasutsatte områder er igangsatt

Resultat: Registrering av utførte kvikkleireutredninger er igangsatt. Kvikkleirekartlegging på Byneset (grunnundersøkelser) er planlagt i 2013 og koordinert med NVE (Norges vassdrags- og energidirektorat).

Periodemål: Midtbyens rolle som regionens klart viktigste handels- og kultursentrum er styrket, og Midtbyen er et lett tilgjengelig, godt og attraktivt bysentrum

Resultat: Midtbyen er prioritert og prioriteres i forhold til renhold, blomsterbeplantning og vegvedlikehold.

Resultatmål: Prinsenkrysset er etablert som sentralt knutepunkt for kollektivtrafikken i Midtbyen

Resultat: Ombygging av Prinsenkrysset er forsinket og skal foregå i 2013 med ferdigstillelse i november 2014.

Resultatmål: Det er et godt renholdssamarbeid i Midtbyen mellom næringsliv og kommunen, organisert gjennom City Manager (CM)

Resultat: Det er etablert prosjektgruppe med aktører fra Byutvikling og næringslivet for å utvikle Midtbyen. Her er renhold en viktig faktor. Hvert år, også i 2012, inngås avtale mellom CM og Trondheim bydrift om samordnet og ekstra renhold i Midtbyen.

Resultatmål: Turistskilting er etablert

Resultat: Turistskilting er etablert. Turistskilting følger prinsippene for universell utforming. Skiltene er godt lesbare.

Periodemål: Omfang og kvalitet på tekniske tjenester bidrar til at eldre kan ferdes trygt og bo lenge i sine hjem

Resultat: I løpet av 2012 er det gjennomført en analyse som viser en klar årsakssammenheng mellom fallulykker blant eldre og is/snø på veger, gater, fortau og gang- og sykkelveger (GS-veger).

Resultatmål: Betydningen som kvaliteten på tekniske tjenester har for eldres helse og livskvalitet er kartlagt

Resultat: Sammen med Statens kartverk er det sommeren 2012 gjennomført kartlegging av tilgjengelighet ved alle inngangsparti i Midtbyen samt fremkommelighet langs fortau og fotgjengeroverganger. Datamateriale er overført fra Statens kartverk til Trondheim kommunes kartdatabase. Kartlegging av tekniske tjenester er gjennomført, og resultatet foreligger i form av en rapport. Resultatet av kartleggingen tas med i strategisk planlegging innenfor tekniske tjenester.

KOSTRA-tall

Foreløpige KOSTRA-tall for 2012. Trondheim kommune sammenlignet med et veid gjennomsnitt av de øvrige ASSS-kommunene, unntatt Oslo.

	Trondheim	ASSS
Antall kloakkstopper i avløpsledninger og kummer per kilometer ledningsnett	0,065	0,068
Andel fornyet ledningsnett avløp , gjennomsnitt for siste tre år, prosent	0,69	0,88
Andel fornyet ledningsnett vann , gjennomsnitt for siste tre år, prosent	0,75	0,78
Utsortert husholdningsavfall per innbygger (kilo)	200	228
Andel husholdningsavfall sendt til materialgjenvinning og energiutnyttelse, prosent	84	82
Brutto driftsutgifter til rekreasjon i tettsteder per innbygger (kroner)	178	264

Gebyrer	Trondheim	ASSS
Slam	1 733	1 191
Feiing	191	282
Vann	1 465	1 639
Avløp	2 223	2 295
Renovasjon	1 300	2 300

Andre nøkkeltall	2011	2012
Nybygde hovedveier, lm. (eks. Miljøpakken)	0	1 600
Nybygde boligater, lm. (eks. Miljøpakken)	770	1 050
Erstatningssaker veg, stk.	81	47
Vedlikehold veg/innbyggere (kr/pers)	151	155
Drift veg/innbyggere (kr/pers)	364	377
Nye off. vannledninger, lm.	10 100	12 000
Nye off. avløpsledninger, lm.	7 200	10 400
Lekkasjetap vann i prosent	28,5	29,0
Vann- og avløpsgebyr, forbruk 200 m3 inkl. stoppekr. (inkl. mva)	5328	5 956
Antall off. vannlekkasjer, stk.	218	152
Antall fortettinger off. avløpsnett, stk.	41	50
Erstatningssaker vann/avløp, stk.	20	14
Mengde avfall i kg pr innb	400	403
Normalgebyr avfall pr husstand (3x140l) (inkl. mva)	2 080	1 870
Antall feide skorsteiner, stk.	15 905	16 863
Antall tilsyn av fyringsanlegg, stk.	11 578	17 950
Antall feide skorsteiner (etter behov)	4 908	4 260

Trondheim kommune
Postboks 2300 Sluppen
7004 Trondheim
www.trondheim.kommune.no

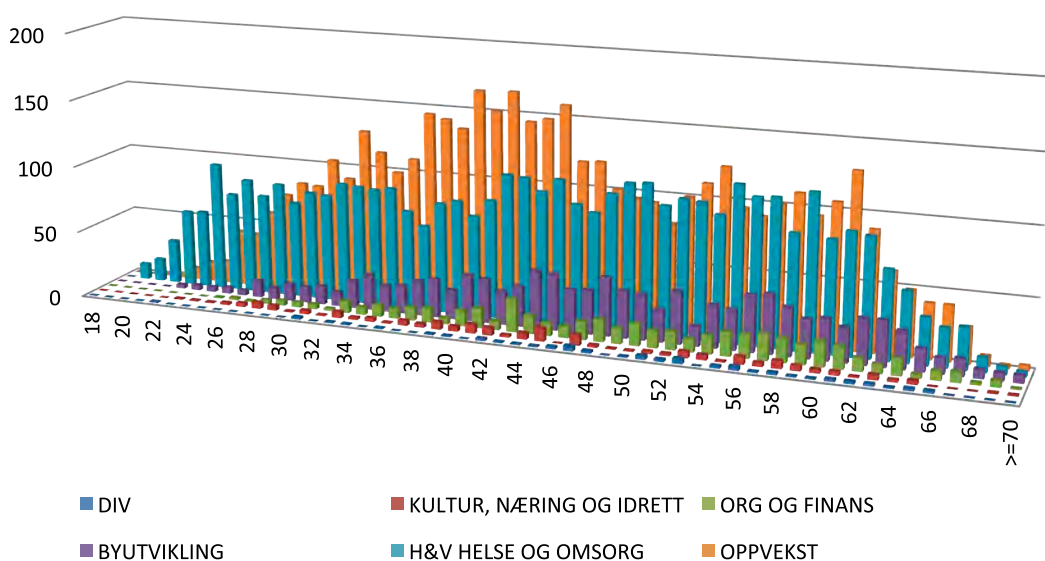

Vedlegg

Vedlegg 1

Alderssammensetning fordelt på sektor

Trondheim kommune jan 2013

Vedlegg 2

Handlingsplan for "Temaplan for et mangfoldig arbeidsliv i Trondheim kommune 2013-2016"

Rekruttering

Kjønn:

Strategi	Tiltak	2013	Ansvarlig	2014	
Når søkerne står tilnærmet kvalifikasjonsmessig likt, tilsettes menn i kvinnedominerte yrker og kvinner i mannsdominerte yrker	Informere ledere	Oppdatere personalreglement/ personalhåndbok	Personal-tjenesten		
Menn kvoteres til stillinger i barnehager, SFO og skole	Informere ledere	Oppdatere personalreglement/ personalhåndbok	Personal-tjenesten		

Strategi	Tiltak	2013	Ansvarlig	2014	
Arbeidet med å opprette flere heltidsstillinger og å redusere uønsket deltid innen Helse og velferd videreføres	Ulike prosjekter	Prosjektene videreføres Uønsket deltid kartlegges	Rådmannen Enhetsledere Helse og velferd		

Etnisitet:

Strategi	Tiltak	2013	Ansvarlig	2014	
Kvalifiserte søkere med innvandrerbakgrunn skal innkalles til intervju	Informere ledere	Oppdatere personalreglement/ Personalhåndbok Drøfte med Mangfoldsrådet hvordan man kan få flere kvalifiserte søkere til ledende stillinger	Personal-tjenesten Rådmannen		
Når søkerne står kvalifikasjonsmessig likt, tilsettes medarbeidere med innvandrerbakgrunn	Informere ledere	Oppdatere personalreglement/ personalhåndbok	Personal-tjenesten		
Trondheim kommune skal tilby praksisplasser for innvandrere	En prosjektgruppe begynte i 2012 arbeidet med å få bedre struktur på arbeidet med praksisplasser	Prosjektgruppen leverer forslag 1. mars. System for registrering videreutvikles	Rådmannen Personal-tjenesten		

Funksjonsevne:

Strategi	Tiltak	2013	Ansvarlig	2014	
Kvalifiserte søkere med redusert funksjonsevne skal innkalles til intervju	Informere ledere	Oppdatere personalreglement/ personalhåndbok	Personal-tjenesten		
Mulighetene for tilrettelegging som NAV kan bistå med, skal være kjent blant kommunens enhetsledere	Orienter lederne om muligheten (uten at de skal kjenne regelverket i detalj)	Dette må gjøres fortløpende	Rådmannen Arbeidsmiljø-enheten Personal-tjenesten	Dette må gjøres fortløpende	
Det skal legges til rette for praksisplasser for personer med redusert funksjonsevne	Gjennomføre et lite prøveprosjekt mellom NAV og Trondheim Eiendom	Prosjektet igangsettes	Trondheim Eiendom NAV Personal-tjenesten	Prosjektet evalueres/videreføres	

Strategi	Tiltak	2013	Ansvarlig	2014	
Unge funksjonshemmede skal tilbys sommerjobb i "Ung i jobb"	40 unge i alderen 16-18 år, 20 jenter og 20 gutter, tilbys hvert år sommerjobb ved byens sykehjem. (Minst tre skal ha innvandrerbakgrunn og funksjonshemmede skal prioriteres)	Tiltaket gjennomføres fortløpende	Personaltjenesten	Tiltaket gjennomføres fortløpende	
Trondheim kommune skal samarbeide med de ulike organisasjonene om holdningsendringer til funksjonshemmede i arbeidslivet	Drøfte med organisasjonene hvordan dette kan gjøres på den best mulige måten	Kommunalt råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne forespørres om deltakelse/forslag	Rådmannen		

Alder:

Strategi	Tiltak	2013	Ansvarlig	2014	
Kvalifiserte søkere over 50 år skal innkalles til intervju	Informere ledere	Oppdatere personalreglement/personal håndbok	Personaltjenesten		
Rekrutteringsprosjekt for å sikre kompetanseoverføring fra seniorer til nyutdannede helsefagarbeidere utprøves	Kommunen har fått midler til et prosjekt	Prosjektet gjennomføres	Personaltjenesten Helse og velferd		

Generelt:

Strategi	Tiltak	2013	Ansvarlig	2014	Ansvarlig
Trainee-program for personer med redusert funksjonsevne og innvandrerbakgrunn skal utredes	Gjennomføre et lite prøveprosjekt			Utredde et mulig prosjekt	Rådmannen

Likestilling og likeverd på arbeidsplassen

Generelt:

Strategi	Tiltak	2013	Ansvarlig	2014	Ansvarlig
Ved den enkelte enhet skal det kontinuerlig arbeides for mangfold, likestilling og likeverd i arbeidsmiljøet	Arbeidsmiljøgruppene (AMG) på enhetene er iverksetterorgan	Lederutvikling Lederopplæring AMG-opplæring HMS-kurs	Rådmannen Arbeidsmiljøenheten		
I rapportene fra enhetens arbeidsmiljøgrupper skal tiltak mot diskriminering etterspørres med jevne mellomrom	Med ujevne mellomrom vil rådmannen etterspørre om og hvilke tiltak som enhetene har iverksatt	Rapporter fra arbeidsmiljøgruppene	Rådmannen		
Ansatte som opplever seg diskriminert, mobbet eller trakassert kan melde saken til Varslingssekretariatet	Gjøres kjent i organisasjonen gjennom ordinært opplysningsarbeid	Info på nett Arbeidsmiljødagen Informasjon til tillitsvalgte	Rådmannen		

Kjønn:

Strategi	Tiltak	2013	Ansvarlig	2014	Ansvarlig
Arbeidet med å opprette flere heltidsstillinger og å redusere uønsket deltid videreføres	Ulike prosjekter	Prosjektene videreføres Uønsket deltid kartlegges	Rådmannen Enhetsledere Helse og velferd		
Arbeidet med å rekruttere menn til omsorgstjenesten videreføres og videreutvikles	Prosjektet "Menn i helse" videreføres	20 helserekru- ter får tilbud om åtte ukers praksisperiode	Helse og velferd Personal- tjenesten		
Arbeidet med å rekruttere menn til barnehager videreføres og forsterkes	Kommunen har fått midler til prosjekt	Prosjektet gjennomføres	Oppvekst og utdanning		

Alder:

Strategi	Tiltak	2013	Ansvarlig	2014	Ansvarlig
Andelen som tar ut AFP skal være synkende ved lavere aldre	Prosjektet "Sluttsamtale" gjennomføres	Prosjektet igangsettes	Rådmannen Arbeidsmiljøenheten Personal-tjenesten	Prosjektet videreføres	Rådmannen Arbeidsmiljøenheten Personal-tjenesten
Iverksatte seniortiltak og tiltak for unge og nyutdannede arbeidstakere videreføres	Rekrutteringsprosjekt for å sikre kompetanseoverføring fra seniorer til nyutdannede helsefagarbeidere utprøves	Prosjektet gjennomføres	Personal-tjenesten Helse og velferd		
Nye seniortiltak skal være tilrettelagt for enkelt individer eller grupper av arbeidstakere	Dagens ulike seniortiltak videreføres	Vurdere informasjon på intranettet	Personal-tjenesten		
Enheter med mange ansatte med høy alder, må planlegge erstatning av framtidig kompetansetap	Gjøre dette kjent i organisasjonen	Tas inn i personalreglement/ personalhåndbok	Personal-tjenesten Helse og velferd		
Seniortiltak for enhetsledere utredes	Utrede mulige særordninger for enhetsledere	Utredningsarbeidet påbegynnes	Rådmannen		

Etnisitet:

Strategi	Tiltak	2013	Ansvarlig	2014	Ansvarlig
Arbeidet med å forbedre norskkunnskaper til medarbeidere med innvandringsbakgrunn videreføres og videreutvikles	Gjennomføre norskkurs for barnehage- og skoleansatte som har behov for det	Kurset for ansatte i barnehagene er lagt ut i den eksterne kurskatalogen	Prosjektet "Flerkulturell praksis og språkstimulering"	Vurdere om det må holdes årlige kurs	Rådmannen Mottaksskoler Mottaksbarnehager
Prosjekt med norskopplæring på arbeidsplassen etter modell fra Trondheim Eiendom igangsettes på andre tjenesteområder	Alle kommunale enheter forplikter seg til å ta imot kandidater på språkpraksis	Nytt strukturert system prøves ut	Rådmannen Personal-tjenesten Alle kommunale enheter		

Religiøs tilhørighet:

Strategi	Tiltak	2013	Ansvarlig	2014	Ansvarlig
Religiøs tilhørighet tematiseres i lederutviklingen	Lederutviklingsprogrammet tilpasses	Programmet er endret	Rådmannen		
Likestillings- og diskrimineringsombudets håndbok "Religion på arbeidsplassen" gjøres kjent for kommunens enhetsledere	Gjøre dette kjent i organisasjonen	Presenteres i ulike fora	Arbeidsmiljøenheten Personal-tjenesten Rådmannen		
Arbeidsmiljøenheten og Personal-tjenesten har god kunnskap om temaet og yter bistand der slike utfordringer oppstår	Aktuelle medarbeidere ved Arbeidsmiljøenheten og Personal-tjenesten har den nødvendige kompetansen	Kompetanseheving	Arbeidsmiljøenheten Personal-tjenesten		

Seksuell legning:

Strategi	Tiltak	2013	Ansvarlig	2014	Ansvarlig
Seksuell legning tematiseres i lederutvikling, tillitsvalgt-skolering og hms-opplæring. Informasjonsmaterieell fra LO og Likestillings- og diskrimineringsombudet kan være gode hjelpemidler	Aktuelle utviklings- og opplæringsprogram tilpasses	Programmene er endret	Rådmannen Arbeidsmiljøenheten Arbeidstakerorganisasjonene		
Arbeidsmiljøenheten og Personal-tjenesten har god kunnskap om temaet og yter bistand der slike utfordringer oppstår	Aktuelle medarbeidere ved Arbeidsmiljøenheten og Personal-tjenesten har den nødvendige kompetansen	Kompetanseheving	Arbeidsmiljøenheten Personal-tjenesten		

Seksuell trakassering:

Strategi	Tiltak	2013	Ansvarlig	2014	Ansvarlig
Seksuell trakassering tematiseres i lederutvikling, tillitsvalgtskolering og hms-opp-læring	Aktuelle utviklings- og opplærings-program tilpasses	Programmene er endret	Rådmannen Arbeidsmiljø-enheten Arbeidstaker-organisasjonene		
Arbeidsmiljø-enheten og Personal-tjenesten har god kunnskap om temaet og yter bistand der slike utfordringer	Aktuelle medarbeidere ved Arbeidsmiljø-enheten og Personal-tjenesten har den nødvendige kompetansen	Aktuelle medarbeidere ved Arbeidsmiljø-enheten og Personal-tjenesten har den nødvendige kompetansen	Arbeidsmiljø-enheten Personal-tjenesten		

Funksjonsevne:

Strategi	Tiltak	2013	Ansvarlig	2014	Ansvarlig
Arbeidet med bedriftsintern attføring revideres som følge av lovendringer	Samarbeide med KS og andre kommuner om endringene	Endringene gjennomføres	Personal-tjenesten		
Tiltak og prosjekt som er igangsatt i regi av Helsefremmende Trondheim, videreføres	Ulike tiltak og prosjekter	Prosjektene og tiltakene gjennomføres	Arbeidsmiljø-enheten Rådmannen		
Funksjonshemmedes deltakelse i arbeidslivet og universell utforming/tilrettelegging tematiseres i lederutviklingen	Lederutviklingsprogrammet tilpasses	Programmet er endret	Rådmannen		

Politisk tilhørighet:

Strategi	Tiltak	2013	Ansvarlig	2014	Ansvarlig
Politisk tilhørighet tematiseres i lederutviklingen	Lederutviklingsprogrammet tilpasses	Programmet er endret	Rådmannen		

Vedlegg 3

Lønnsfordeling kvinner og menn etter stillingsgrupper

	K			M			TOTALT	
	2013			2013			2013	
	Ant		Snitt	Ant		Snitt	Ant	Snitt
ØVERSTE ADMINISTR. LEDER	2	25 %	1 001 600	6	75 %	1 035 127	8	1 026 745
LEDER (ADM)	18	50 %	691 542	18	50 %	702 911	36	697 211
REKTOR ÅRSVERKSMOD	33	61 %	697 321	21	39 %	676 281	54	689 139
LEDER BF/HV	13	93 %	639 831	1	7 %	640 000	14	639 843
LEDER ÅRSVERKSMOD	87	81 %	623 637	20	19 %	643 045	107	627 251
Totalt	153	70 %	653 756	66	30 %	705 549	219	669 320

	K			M			TOTALT	
	2013			2013			2013	
	Ant		Snitt	Ant		Snitt	Ant	Snitt
RAMME 60100	615		323 914	247		323 211	862	323 713
KONSULENT	151		421 703	52		424 009	204	422 297
FØRSTEKONSULENT	33		448 737	14		453 586	47	450 166
SPECIALKONSULENT	34		501 351	33		496 110	67	498 785
MILJØTERAPEUT	0		356 331	-			0	356 331
MILJØTERAPEUT	113		417 702	67		416 651	180	417 312
TOLK MED 3-ÅRIG HØGSKOLE	1		462 000	3		444 900	4	448 846
FØRSKOLELÆRER	522		432 588	48		415 999	570	431 190
MUSIKK/KULTURSKOLELÆRER	32		496 587	24		498 234	56	497 306
FAGARBEIDER	794		357 675	354		366 946	1 148	360 533
ARBEIDSLÆDER/FORMANN	17		432 412	60		434 861	77	434 311
FAGARBEIDER HELSE	785		367 818	129		372 198	914	368 436
BIBLIOTEKAR	12		446 611	2		448 000	14	446 810
FYSIOTERAPEUT	46		448 930	8		443 212	54	448 078
SYKEPLEIER	519		421 910	63		427 608	581	422 524
FØRSTESekretær	254	94 %	382 178	17	6 %	385 528	271	382 387
RENHOLDER	136	86 %	323 014	22	14 %	302 025	158	320 102
FAGLEDER	190	84 %	493 435	35	16 %	508 280	226	495 758
SAKSBEHANDLER	123	83 %	421 671	25	17 %	419 247	148	421 259
SOSIONOM	116	76 %	442 827	36	24 %	455 392	152	445 843
BARNEVERNSPEDAGOG	59	88 %	419 457	8	12 %	402 165	67	417 440
ERGOTERAPEUT	84	86 %	435 519	14	14 %	433 052	98	435 178
VERNEPLEIER	230	78 %	426 936	66	22 %	437 598	296	429 310
AVD.LEDER/FAGLEDER	53	51 %	564 293	52	49 %	560 223	105	562 281
LÆRER	63	74 %	453 042	22	26 %	448 740	85	451 924
ADJUNKT	377	68 %	474 569	175	32 %	466 282	552	471 941
ADJUNKT M/TILLEGGSUTD.	476	72 %	503 280	188	28 %	500 278	664	502 431
LEKTOR	18	83 %	496 081	4	17 %	476 437	22	492 663

	K			M			TOTALT	
	2013			2013			2013	
	Ant		Snitt	Ant		Snitt	Ant	Snitt
LEKTOR M/TILLEGGSUTD.	77	74 %	539 299	27	26 %	533 832	105	537 880
DIVERSE	-	0 %		1	100 %	690 737	1	690 737
Totalt	5 932	77 %	410 484	1 795	23 %	416 945	7 727	411 985

	K			M			TOTALT	
	2013			2013			2013	
	Ant	Andel	Snitt	Ant	Andel	Snitt	Ant	Snitt
MUSIKK/KULTURSKOLE-LÆRER	32	56 %	496 587	24	44 %	498 234	56	497 306
AVD.LEDER/FAGLEDER	53	51 %	564 293	52	49 %	560 223	105	562 281
LÆRER	62	74 %	453 455	22	26 %	448 740	84	452 225
ADJUNKT	371	68 %	474 892	172	32 %	466 306	543	472 171
ADJUNKT M/TILLEGGSUTD.	466	71 %	503 670	188	29 %	500 278	654	502 694
LEKTOR	17	81 %	495 766	4	19 %	476 437	21	492 161
LEKTOR M/TILLEGGSUTD.	77	74 %	539 427	27	26 %	533 832	104	537 964
Totalt	1 077	69 %	496 058	490	31 %	493 950	1 567	495 399

Vedlegg 4

Gjennomsnittslønn fordelt på tjenesteområder

Gjennomsnitt av Basislønn	Kolonneetiketter		
Radetiketter	K	M	Totalt
Oppvekst og Utdanning	413 900,9288	423 079,8537	415 770,7407
Byutvikling	419 258,1586	429 477,2857	424 606,4868
Helse og Velferd	380 660,3853	389 908,5156	382 394,059
Kultur	421 995,9596	428 078,2727	424 168,2143
Diverse	224 806,1959	413 972,908	267 776,1802
Organisasjon og Finans	485 226,7778	534 809,2188	504 694,7301
Totalt	396 855,2483	421 120,4256	402 605,5449

Sum av Basislønn	Kolonneetiketter		
Radetiketter	K	M	Totalt
Oppvekst og Utdanning	1 813 713 870	474 272 516	2 287 986 386
Byutvikling	235 203 827	264 558 008	499 761 835
Helse og Velferd	1 529 493 428	361 445 194	1 890 938 622
Kultur	41 777 600	23 544 305	65 321 905
Diverse	66 542 634	36 015 643	102 558 277
Organisasjon og Finans	144 112 353	102 683 370	246 795 723
Totalt	3 830 843 712	1 262 519 036	5 093 362 748

Antall ansatte:

Antall av Fødselsnummer	Kolonneetiketter		
Radetiketter	K	M	Totalt
Oppvekst og Utdanning	4 382	1 121	5 503
Byutvikling	561	616	1 177
Helse og Velferd	4 018	927	4 945
Kultur	99	55	154
Diverse	296	87	383
Organisasjon og Finans	297	192	489
Totalt	9 653	2 998	12 651

Sum av Årsverk	Kolonneetiketter		
Radetiketter	K	M	Totalt
Oppvekst og Utdanning	3 610,9179	940,2604	4 551,1783
Byutvikling	509,3145	595,4801	1 104,7946
Helse og Velferd	2 709,4496	649,3109	3 358,7605
Kultur	78,6354	43,773	122,4084
Diverse	267,4211	68,6489	336,07
Organisasjon og Finans	280,05	185,5	465,55
Totalt	7 455,7885	2 482,9733	9 938,7618

Gjennomsnitt av Årsverk	Kolonneetiketter		
Radetiketter	K	M	Totalt
Oppvekst og Utdanning	0,824034208	0,838769313	0,827035853
Byutvikling	0,907868984	0,966688474	0,938653016
Helse og Velferd	0,674327924	0,700443258	0,679223559
Kultur	0,79429697	0,795872727	0,79485974
Diverse	0,903449662	0,789067816	0,877467363
Organisasjon og Finans	0,942929293	0,966145833	0,95204499
Totalt	0,772380452	0,828209907	0,785610766

